

ΝΕΟΛΟΓΟΥ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 44.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

18 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1894

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἡ ἐν Ἑλλάδι πολιτικὴ κατάστασις τὴν διασάφην αὐτῆς ἀναμένει ἐκ τῆς ἀφίξεως τοῦ μετὰ τινὰς ἡμέρας εἰς Ἀθήνας καταφθάνοντος, ἵνα βραδύτερον εἰς Κέρκυραν μεταβῆ, βασιλέως Γεωργίου, μάλιστα δὲ ἐκ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐργασιῶν, αἵτινες θὰ δεῖξωσιν, εἰ πράγματι ἡ κυβέρνησις διαθέτει, ὡς οἱ φίλοι αὐτῆς ἰσχυρίζονται, ἐπαρκῆ πλεονοψηφίαν ἢ ἀληθεύουσι τὰ ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως κηρυττόμενα, ὅτι ὁ κ. Τρικούπης κατὰ τὴν σύνοδον ταύτην δὲν θὰ δυνηθῆ νὰ συγκεντρῶσιν πλείονας τῶν ὀγδοήκοντα βουλευτῶν, ὅτε βεβαίως, μὴ ἔχων τὴν ἀπαρτίαν, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐργασθῆ, ἐν ἡ περιπτώσει, ὅπερ πιθανώτατον, οἱ ἀντιπολιτευόμενοι κατέφευγον αὐτῆς εἰς τὴν κωλυσιεργικὴν μέθοδον. — Ὡς πρὸς τὴν θέσιν τοῦ οικονομικοῦ ζητήματος, ἔχομεν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐν Παρισίοις κοινῆς συνελέσεως τῶν ξένων πιστωτῶν. Κατὰ τὰς σχετικὰς εἰδήσεις τὰ τρία κοιμῆματα, κατανοοῦντα, ὡς ἐν τῷ οικείῳ πρακτικῷ λέγουσι, τὴν σημασίαν τῆς πλήρους συμπνοίας, ἀπεφάσισαν νὰ θεωρήσωσιν ὡς ἀφητηρίαν πρὸς ἀνανέωσιν τῶν μετὰ τῆς ἑλληνικ. κυβερνήσεως διαπραγματεύσεων τὰς τελευταίως ὑποβληθείσας ὑπ' αὐτῆς εἰς τοὺς ἀγγλοὺς ὁμολογιούχους προτάσεις, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μεταξὺ τοῦ ἑλληνικοῦ δημοσίου καὶ τῶν πιστωτῶν διανομῆς τῶν πλεονασμάτων τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῶν πραγματικῶν ἐγγυήσεων. — Πρόβλημα ἢ ματαιοπονία τῶν ἐν Παρισίοις συνελθόντων, διότι ὁ κ. Τρικούπης εὐλόγως ἀποκροεῖ τὴν διανομὴν ταύτην, ἐρείδων τὸ σύστημα αὐτοῦ μόνον ἐπὶ τῆς ἐνιαυσίας βαθμιαίας μέχρις ὀρισμένου ὁρίου ἀυξήσεως τοῦ πληρωθησομένου τόκου. — Τὰ κοιμῆματα ἀπεφάσισαν νὰ ἐπικαλέσωνται καὶ τὴν ἐπέμβασιν τῶν κυβερνήσεων αὐτῶν πρὸς ἐπιβολὴν τῶν εἰρημένων ὄρων, ἀλλ' οὐδεὶς πιστεύει ὅτι αἱ κυβερνήσεις θὰ ἐξέλθωσι τοσοῦτον τῆς εὐθείας ὁδοῦ, ὥστε ν' ἀνα-

μιχθῶσιν εἰς κερδοσκοπικὴν ἐπιχείρησιν, οἷα ὁ οικονομικὸς οὗτος συμβιβασμὸς ἀπέβη διὰ τῶν ἐπιμέμπτων μέσων, ἅτινα πρὸς αὐτὸν μετεχειρίσθησαν οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν ἐπιμέλειαν τῶν συμφερόντων τῶν ξένων ὁμολογιούχων.

Πολλὰ κατ' αὐτὰς ἐθρυλλήθησαν περὶ ἐπικειμένης μνηστείας τοῦ μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰς Αὐστρίαν καὶ Γερμανίαν μεταβαίνοντος βασιλέως τῆς Σερβίας Ἀλεξάνδρου μετὰ γερμανίδος πριγκιπήσσης. — Αἱ φημαι αὗται διεψεύσθησαν, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς ἐπανελήθησαν· καὶ διαψευθεῖσαι δὲ πάλιν, προέκυψαν αὐτῆς εἰς μέσον μετὰ πλείονος ἐπιμονῆς. — Ἄγνωστον τί ἐπακριβῶς συμβαίνει, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἡ αὐστρογερμανικὴ πολιτικὴ δραστηριὸς ἐργάζεται πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐν Σερβίᾳ ἐπιρροῆς αὐτῆς διὰ τῆς χορηγίας τῇ χώρᾳ βασιλείσσης, συνδεομένης διὰ συγγενικῶν δεσμῶν πρὸς τὸν οἶκον τῶν Χοεντζόλερν ἢ τῶν Ἀψβούργων.

Ἡ προσοχὴ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ δημοσίου συγκεντροῦται περὶ τὸ ἐν τῇ Ἀκρᾷ Ἀνατολῇ ἐξελισσόμενον μέγα πολεμικὸν δράμα, οὗ ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν ἀναμένεται ἡ τελευταία πιθανῶς πράξις. — Ἦδη στρατὸς ἰαπωνικὸς σχετικῶς μέγας, ἐβδομηκοντασκάφου στόλου ἐν Ἱεροσίμᾳ ἐπιβάς, εἰσέπλευσε τὸν κόλπον τοῦ Πετσιλῆ, ἡ προφυλακὴ δὲ αὐτοῦ, διαπεραιωθεῖσα τὸν Γιαλοῦ, εἰς ἡλθεν εἰς τὸ σινικὸν ἔδαφος καὶ ἐστρατοπέδευεν ἐν Μαντσουρία, τῇ ἐστὶν ταύτῃ τῆς παρούσης σινικῆς δυναστείας, καὶ συνεκρούσθη πρὸς τοὺς προδόκους τῶν Σινῶν, τὰ ἰαπωνικὰ σκάφη ἀκολουθοῦσι κατὰ πόδας τὸν σινικὸν στόλον ἐν τῷ ὀνομασθέντι κόλπῳ, οὗ ἀπόλυτοι κύριοι ἐγένοντο, οἱ Σῖναι ὄχουροῦσι κατὰ τάχος τὰ παράλια, πανικὸς κατέλαβε τοὺς ἐν Πεκίνο, ἀναμένοντας ἐπίθεσιν τῶν Ἰαπῶνων κατὰ τῆς πρωτεύουσος τοῦ Οὐρανίου κράτους, ἐξ ἧς ψεύγουσιν οἱ Ἀμερικανοί, συμμορφούμενοι πρὸς τὴν συμβουλὴν τοῦ πρεσβευτοῦ αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ πλούσιοι τῶν αὐτοχθόνων, τοὺς Ἀμερικανοὺς μιμούμενοι, ἐθρυλλήθη δὲ καὶ ἡ ὑπὸ τῶν Ἰαπῶνων ἄλωσις τοῦ ἐλευθέρου σινικοῦ λιμένος τοῦ

Τσεφού. — Ούτως ἐγγίζει ἡ ὥρα τῆς ἐκαθαρίσεως τῶν λογαριασμῶν καὶ ἡ τῆς ἐπεμβάσεως τῆς Εὐρώπης, ὅπως μὴ ἡ ἐκαθάρισις αὐτὴ διεξαχθῆ κατὰ τρόπον ἐπιβλαβῆ εἰς τὰ εὐρωπαϊκὰ συμφέροντα. — Ἡ ἐπέμβασις αὐτῆ, ἂν ἐνηργεῖτο μονομερῶς καὶ αὐτοδούλως ὑφ' ἑκατέρου τῶν ὀμίλων τῶν ἐνδιαφερομένων Δυνάμεων, ἠδύνατο, ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπομεν, νὰ περιωρίσθῃ εἰς σπουδαίαν δοκιμασίαν τὰς εἰρηνικὰς σχέσεις τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, διότι προδήλως ἕκαστος τῶν ὀμίλων θὰ ὑπερεμάχῃ τῆς ἐν Ἀσίᾳ κραταιώσεως τῆς ἰδίας ἐπιρροῆς καὶ τῶν ἰδίων συμφερόντων, ἅτινα φυσικῶς δὲν συμβιάζονται. Εὐτυχῶς ὑπάρχουσι εἰδήσεις, αἵτινες, ἂν ἐπαληθεύσωσιν, αἰροῦσι κατὰ μῆγα μέρος τὸν κίνδυνον τούτου. — Κατὰ τὰς εἰδήσεις ταύτας αἱ εὐρωπαϊκαὶ Δυνάμεις συνεννοήθησαν, ὅπως μὴ ἐπιτρέψωσι τὴν παραβίασιν τῆς ἀκεραιότητος τῆς Κορέας· ἡ ἀπόφασις δὲ αὐτῆ οὐ μόνον εὐάρεστος δι' ἃν προείπομεν λόγον εἶνε, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ δικαίου βασιζέται. Διότι ἐπὶ τέλος δὲν εἶνε ἡ Κορέα ἡ προκαλέσασα τὸν πόλεμον καὶ τὰς ἐνεκα τούτου ἰαπωνικὰς δαπάνας, ὥστε νὰ καταβάλῃ αὐτὴ διὰ τοῦ ἀκρωτηριασμοῦ τοῦ ἐδάφους ἢ τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῆς τὸ πλεῖστον τῶν ζημιῶν τῶν Ἰαπώνων. — Ὁ ἰαπωνοσινικός πόλεμος ἐξεργάσθῃ μὲν περὶ τῆς Κορέας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτῆς. Οἱ Σῖναι ἐνόουσαν τὴν ἐπὶ τῆς χερσονήσου ἐπιρροὴν αὐτῶν νὰ ἐπεκτεινῶσι μέχρι τελείας προστατείας, ἀποκλείοντες αὐτῆς παντελῶς τοὺς Ἰάπωνας· οὗτοι, τῶν ἰδίων συμφερόντων ὑπερμαχοῦντες καὶ ἐπωφελοῦμενοι ἐκ τῆς ὑπὸ τῶν Σινῶν παρὰ τὰ ὑπὸ προῦφισταμένης ἰαπωνοσινικῆς συμβάσεως θεθετισμένα ἀποστολῆς εἰς Κορέαν στρατοῦ ἐνεκα ἐκρήξεως ἐσωτερικῶν τινῶν ταραχῶν, ἀπέστειλαν καὶ αὐτοὶ στρατιωτικὴν δύναμιν· ἀδύνατον δὲ ἀποβάσῃς τῆς συνεννοήσεως τῶν δύο αὐτοκρατοριῶν, ἐπὶ ἄλλοθεν ὁ περὶ αὐτῶν ὁ λόγος πόλεμος. — Ἐπειτα γνωστὸν ὅτι ὑφίσταται συμμαχία Ἰαπώνων καὶ Κορεατῶν κατὰ τῶν Σινῶν· τούτων λοιπὸν ἠττωμένων, θὰ ἦτο ἀρκετὰ ἄτοπον οἱ τῶν νικητῶν σύμμαχοι νὰ ἐκτίσωσιν ἀντ' αὐτῶν τὰς δαπάνας, ἄς, εἴτε εἰς γῆν εἴτε εἰς χροῖματα εἴτε εἰς ἀμφοτέρω ὀρισθησομένης, ὀφείλουσι φυσικῶς νὰ καταβάλωσι πάσας οἱ ἠττημένοι. — Ἀλλ' οὐδὲ συμφέροι ταῖς ἐν ταῖς χώραις ἐκείναις ἐνδιαφερομέναις Δυνάμειν ἢ εἰς τὴν Ἰαπωνίαν προσάρτησις τῆς Κορέας, ἐν ἣ τὰ συμφέροντα αὐτῶν ἐλευθερώτερον θὰ ἔχωσι στάδιον ἀναπτύξεως διατηρουμένου τοῦ νῦν καθεστῶτος καὶ ὑπὸ τὴν ἀσθενῆ ἀρχὴν τοῦ βασιλέως τῆς χερσονήσου ἢ ὅταν ἀναγκάζωνται ν' ἀγωνίζωνται πρὸς τὰς ἰαπωνικὰς ἀρχάς, αἵτινες φυσικῶς θὰ προστατεύσωσιν ὡς δύνανται τὴν ἰαπωνικὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἰαπωνικὸν ἐμπόριον.

— Ὅπως δὴποτε τὰ σπεύδοντα πολεμικὰ ἔργα θὰ ἐπισπεύσωσι καὶ τὴν διασάφηνσιν τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν. Ἡ ἐν Μαντσοῦριᾳ γενομένη πρώτη τῶν ἰαπωνικῶν καὶ σινικῶν προφύλακῶν σύγκρουσις, περὶ ἧς τηλεγράφημα ἐκ Σαγγάης ἠγγελεῖν ἠμῖν ὅτι ἀπέληξεν εἰς ὑποχώρησιν τῶν Ἰαπώνων, ὑποχώρησιν πιθανώτατα ἐξ ἐκείνων, αἵτινες προηγήθησαν τῆς ἐν Πιέγγ Γιάνγγ μάχης, θὰ ἐπακολουθηθῆ τάχιστα ὑπὸ τῆς κυρίας μάχης, τότε δὲ ἴσως καὶ εὐχερεστέρα γενήσεται ἡ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν στάσις. — Τό γε νῦν ταῦτα κατ' ἀκολουθίαν κοινῆς αὐτῶν συνεννοή-

σεως ἐνισχύουσι διὰ τῆς ἀποστολῆς καὶ ἄλλων πολεμικῶν σκαφῶν, ἡ Γαλλία κυρίως, ἡ Ἀγγλία, ἡ Ρωσία καὶ ἡ Γερμανία, τὰς ἐν ταῖς θαλάσσαις ἐκείναις ναυτικὰς δυνάμεις αὐτῶν καὶ ἀγρύπνως ἐπιτηροῦσι τὰ συμβαίνοντα, ἀφοῦ μάτην διὰ τοῦ ἐν Πεκίνῳ ἰταλοῦ πρεσβευτοῦ εἰσηγήθη τῷ ἀντιβασιλεῖ ἡ σωτήριος ἰδέα τοῦ ὑποβαλεῖν προτάσεις εἰρήνης, πρὶν ἢ νείαι ἦτται καταστήσωσι βαρύτερους ἐπὶ τοὺς ὑπὸ τῶν Ἰαπώνων ἐπιβληθσομένους τῇ Σινικῇ ὄρου.

Ἡ ἐν Μαγαδασκάρῃ κατάστασις, μέλλουσα κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ν' ἀπολήξῃ εἰς τακτικὴν κατὰ τῶν Χοδὰ γαλλικὴν ἐκστρατείαν, ἂν μὴ ἐγκαίρως σωφρονήσαντες οἱ γνησιῶται ἐκείνοι τραπῶσι νομοταγέστεραν καὶ εὐλαβεστέραν πολιτικὴν, ἐκστρατείαν δέ, ἥτις θὰ ἐπέδρα πάντοτε ἐπὶ τῶν ἀγγλογαλλικῶν σχέσεων, ἅτε τῶν ἄγγλων ἀλοίκων καὶ τῶν ἀγγλικῶν ὀπλοστασίων φανερὰν παρεχόντων ὑποστήριξιν εἰς τοὺς πολεμίους τούτους τῆς Γαλλίας, ὡς καὶ ὁ ἰαπωνοσινικός πόλεμος, ὁσπέραι, καθ' ἃ προεβλήθη, ἀναγκαιοτέρην καὶ μᾶλλον ἐπειγουσαν ἀποφάινων τὴν ἀναπτύξιν ἐπαρκῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων πρὸς περιφρούρησιν τῆς ἀσφάλειας τῶν ἐν Σινικῇ μάλιστα ἐγκατεστημένων Εὐρωπαϊῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ νείαι τινὲς αὐξήσεις στρατιωτικῶν δαπανῶν, γενόμεναι παρα τῷ τευτονικῷ συνασπισμῷ ἐν μέσῳ τῶν εἰρηνικῶν διαβεβαιώσεων αὐτοῦ, παρώρμησαν τὴν γαλλικὴν κυβέρνησιν εἰς τὴν ἐν τῷ νέῳ τοῦ κράτους προὑπολογισμῷ αὐξήσιν κατὰ τι τοῦ εἰς στρατιωτικὰς δαπάνας διαθεβειμένου ποσοῦ· τὸ σχέδιον δὲ τοῦ προὑπολογισμοῦ τούτου ὑπεβλήθη τῇ πρὸς ἐξέτασιν αὐτοῦ ἐιδικῇ ἐπιτροπῇ, ἥτις κατὰ τὰ ἐκ Παρισίων ἀγγελλόμενα ἀπέριψε τὰς νέας αὐξήσεις. — Ἡ ἀπόρριψις αὐτῆ, ἥτις πιθανῶς θα συνεπαγάγῃ τὴν ἐπάνοδον τοῦ στρατιωτικοῦ τῆς Γαλλίας προὑπολογισμοῦ εἰς τὸ πρόην καθεστῶς, καίπερ μὴ λίαν εὐάρεστος τῇ γαλλικῇ κυβερνήσει, ἥτις ἐν αὐτῇ θὰ διορθῇ πάντοτε κοινοβουλευτικὴν ἀποτυχίαν, ἔχει τοῦτο ὑπὸ γενικὴν ἐποψίν τὸ ἀγαθόν, ὅτι ἀποδεικνύει τὰς τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ καὶ τῆς πλειονοψηφίας τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ διαθέσεις τοσοῦτον εἰρηνικὰς, ὥστε ν' ἀποδοκιμάζωσι καὶ τὸ ἐλάχιστον μέτρον, ὅπερ ὁ μὲν οἰκὸς ὑπουργὸς κρίνει ἀναγκαῖον πρὸς τὰς περιστάσεις, ἡ κοινὴ δὲ γνώμη ὑπολαμβάνει ὡς ματαίαν καὶ ἐπιζήμιον παρέκκλισιν ἀπὸ τῆς μέχρι τοῦδε τηρηθείσης σταθερᾶς πολιτικῆς. — Ἀλλ' ἡ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἀποδοκιμασία τῶν αἰτουμένων προσθέτων στρατιωτικῶν δαπανῶν — ἀφοῦ ἄλλως τε ὑπάρχει τὸ εἰς τὰς συνήθεις ἐκτάκτους δαπάνας ὀρισμένον κονδύλιον — ἀποδεικνύει καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ γαλλικὸν ἔθνος καὶ ἰδίᾳ ἡ πλειονοψηφία τῶν ἐιδικῶν ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ πέποιθεν ἐπὶ τὸ ἐν πᾶσιν ἐπαρκὲς τῆς στρατιωτικῆς τοῦ κράτους συγκροτήσεως, ὅτι δέ, ἐπὶ τῆς πεποιθήσεως ταύτης ἐρειδόμενον καὶ οὐδὲν οὐδαμῶθεν φοβούμενον, ἐπιθυμεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ ὅσον ἐνεστὶν ἀπερισπάστως τὸ ἔργον τῆς εἰρηνικῆς τῆς χώρας προόδου, ἔργον οὕτως εὐδοκίμως καὶ ἀποτελεσματικῶς ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν ἤδη διεξαγόμενον καὶ διὰ τοσοῦτου γοήτρου παρὰ τε τοῖς φίλοις καὶ τοῖς ἀντιζήλοις αὐτῆς περιβαλὼν τὴν Δημοκρατίαν.

Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ Η ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ*

Ίστορία τῶν κατὰ τῆς Ἀγίας Γραφῆς καταγοριῶν.

Ἐπισκοπήσαντες ἄχρι τοῦδε τὰ κατὰ τὴν οὐσίαν, τὸ δυνατὸν, τὸ ἀναγκαιὸν καὶ τὸ πραγματικὸν τοῦ θεόματος καὶ τῆς προφητείας, μετακλίνομεν ἤδη εἰς αὐτὴν τὴν ἱστορίαν τοῦ ὀρθολογισμοῦ καὶ τῆς ἀπιστίας, καταρχόμενοι ἀπὸ τῶν πρώτων αἰῶνων τοῦ Χριστιανισμοῦ. Καθὼς δὲ ἡ ἱστορία διαιρεῖται εἰς τρία μέρη, οὕτω καὶ ἡ ἱστορία αὐτὴ εἰς τσαυτὰ διαιρεῖται. Ἡ ἀγία Γραφή εἶνε ἀχώριστος τῆς θρησκείας, ἀπὸ δὲ τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως ἡ ἱστορία τῆς θρησκείας ταύτιζεται πρὸς τὴν ἱστορίαν τῶν λαῶν καὶ εἶνε ἀχώριστος αὐτῆς, καθόσον αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴν ψυχὴν πάσης πνευματικῆς κινήσεως καὶ ἀναπτύξεως. Ἡ μὲν περίοδος λοιπὸν τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀποτελεῖ τὴν πρώτην ἐποχὴν, ἡ τοῦ θριαμβοῦ αὐτοῦ τὴν δευτέραν, ἡ δὲ μετὰ τῆς ἀναγεννήσεως τῶν γραμμῶν καὶ τῆς μεταρρυθμίσεως νέα φάσις τοῦ ὀρθολογισμοῦ καὶ τῆς ἀπιστίας τὴν τρίτην καὶ τελευταίαν. Ἴσως εἶνε μακρὸν καὶ ἐπίπονον τὸ ἔργον, ὅπερ ἀναλαμβάνομεν· ἐπειδὴ ὅμως ὁ Θεὸς τὰ ἀσθενῆ ἐκλέγεται καὶ τὰ ἐξουθενημένα διὰ τὸ καταισχύνῃ τοὺς κατὰ κόσμον σοφοὺς, πολλοὶ δὲ χάρσκακες πρὸς ἡμῖν, ὅ,τι ἀναγινώσκουσιν ἢ ἀκούουσι κατὰ τῆς ἱερᾶς Γραφῆς ὡς πραγματικότητα ἐκλαμβάνοντες ἀσπάζονται αὐτό, ἐν ὀνόματι δὲ τῆς Ἐπιστήμης αἰετοπετελοῦντες ἐργαζόμενοι καὶ τὰ δικιώματα τῆς ἐλευθερίας τοῦ πνεύματος ὑπερασπιζόμενοι, θέλομεν προσπαθῆσαι νὰ ἐκθέσωμεν πᾶν ὅ,τι ἀπ' ἀρχῆς κατὰ τῆς ἀγίας Γραφῆς καὶ τῆς ἀμώμου ἡμῶν θρησκείας ἐρρήθη διὰ τὸ μᾶθωσιν οἱ ἐλευθερόφρονες οὗτοι (Σπνινοζισταὶ ἢ Στραουσισταὶ;) ὅτι τὰ λεγόμενα σήμερον ἐρρήθησαν ἤδη ἀπ' ἀρχῆς, εἶνε δὲ ἀναμασθήματα παλαιὰ, παρελθόντα καὶ λησμονηθέντα, ἐνῶ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ὡς ἀλήθεια καὶ δικαιοσύνη μένει εἰς τὸν αἰῶνα· ἀρχόμεθα ἀπὸ τῆς πρώτης ἐποχῆς.

Ἡ πρώτη λοιπὸν ἐποχὴ τῆς ἱστορίας τῆς ἀπιστίας ἀρχεται ἀπὸ τῶν πρώτων αἰῶνων καὶ λήγει μετὰ τῶν διωγμῶν τοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου. Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς πηγὰς θέλομεν ἀκολουθῆσαι τὰς περιπετείας τοῦ ἀγῶνος τούτου μέχρι τοῦ τετάρτου αἰῶνος, καθ' ὃν ὁ Χριστιανισμὸς ἐθριαμβεύσει· ὁ ἀγὼν μάλιστα ἀρχεται ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πρὸ τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς, αὐξάνει διὰ τῶν Γνωστικῶν, ἐν δὲ τῷ προσώπῳ τοῦ Κέλσου ἀπ' ἐνὸς καὶ τοῦ Πορφυρίου ἀπ' ἐτέρου φθάνει εἰς τὸ κατακόρυφον, μέχρις οὗ φαίνεται ἐκπνέων μετὰ τοῦ Ἰουλιανοῦ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

*) Ἰδὲ ἀριθ. 43 σελ. 843 — 844.

Αἱ κατὰ τῆς Ἀγίας Γραφῆς προσβολαὶ εἶνε, ὡς ἐρρήθη πρὸ ὀλίγου, ἀρχαιότεραι τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀπὸ δὲ τῆς μεταφράσεως τῶν Ο' κατέστη προσιτῆ τοῖς Ἐθνικοῖς, ἤρξατο ὑφιστάμενη καὶ τὰ ψικώματα αὐτῶν. Πρὶν ἢ ἀκόμη μάλιστα γνωσθῆ, παρεμορφώθη διὰ διαφόρων μύθων καὶ συκοφαντιῶν.

Οἱ Ἰουδαῖοι τῆς διασπορᾶς μισούμενοι ὑπὸ τῶν συνοίκων λαῶν ἐν Αἰγύπτῳ μάλιστα καὶ Ἰταλίᾳ παρεῖχον ἀρομὴν εὐχεροστέραν εἰς τὴν κατὰ τῶν ἱερῶν βιβλίων αὐτῶν ἐπίθεσιν. Οἱ δὲ ἀγῶνες τῶν σοφῶν Ἰουδαίων τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ μάλιστα τοῦ πλατωνίζοντος Φίλωνος, τοὺς ὁποίους κατέβαλε διὰ τὸ ἀποδείξῃ τὴν ἀστήρικτον αὐτῶν ἀρχὴν ὅτι ὁ Πλάτων δύναται νὰ ὀνομασθῆ Μωϋσῆς τῆς Ἀπτικῆς, ὁ δὲ Μωϋσῆς Πλάτων Ἰουδαῖος, ὅτι δὲ ἡ ἑλληνικὴ φιλοσοφία ἄριστα συμβιβάζεται πρὸς τὴν θεῖαν Ἀποκάλυψιν, ἀποδεικνύουσιν ὅτι ὁ Ἰουδαῖος οὗτος εἶχεν ὑπ' ὄψει καὶ τοιαύτας κατὰ τῆς θρησκείας αὐτοῦ προσβολὰς· ὅτι δὲ ἐγελοιογραφοῦντο γεγονότα τινὰ τῆς Γραφῆς φαίνεται ἐκ τῶν τοιχογραφιῶν τῆς Πομπηίας, μετὰ τῶν ὁποίων ἀπαντᾷ καὶ ἡ τῆς δίκης τοῦ Σολομώντος.

Ἄν ὅμως μόνον οἱ καλλιτέχναι ἦσαν τοιοῦτοι, τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο ἀδιάφορον πως. Τὸ δυστύχημα ὅτι καὶ σπουδαῖοι ἄνδρες μετεῖχον τῶν προλήψεων τούτων τοῦ λαοῦ. Τὸ τοιοῦτον δὲ ἀποδεικνύουσιν ὁ Ἀππίων καὶ οἱ φιλόσοφοι Ἕλληνες οἱ ἐμπνεύσαντες τούτον, Ποσειδώνιος, Ἀπολλώνιος, ὁ Μόλων καὶ Λυσίμαχος.

Ὁ μὲν Ποσειδώνιος ἦτο στωϊκὸς φιλόσοφος ἐξ Ἀπαμειῶν τῆς Συρίας διδάσκων ἐν Ρόδῳ τὸ 78 π. χ. ἐν δὲ τῇ ἱστορίᾳ, τὴν ὁποίαν συνέγραψε, μετὰ τῶν ἄλλων ἀναφέρει καὶ περὶ τοῦ Ἐπιφανοῦς Ἀντιόχου, ὅτι ὑποτάξας τοὺς Ἰουδαίους εἰσῆλθεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων, ὅπου μόνοις τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἐπατρέπετο νὰ εἰσέρχωνται ἀπαξ τοῦ ἔτους. Ἐκεῖ εὗρέθη πρὸ ἀγάλματος λιθίνου, ὅπερ πρῶτον ἀνθρώπων παγανοφόρον καθήμενον ἐπὶ ὄνου καὶ ἀναγινώσκοντα· ἐνόμισεν ὅτι ἦτο ὁ Μωϋσῆς, ὅστις δούς νόμους εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐκτίσει καὶ τὴν Ἰερουσαλὴμ, καταστήσας οὕτως αὐτοῦ ἔθνος μισητὸν πρὸς πᾶσι τοῖς λαοῖς. Ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς οὗτος ἀπεστρέφετο τὸ μῖσος τῶν Ἰουδαίων κατὰ πνυτὸς ξενικοῦ, ἀπεπειράθη τὴν καταστροφὴν τῶν νόμων αὐτῶν. Διὰ τοῦτο δὲ διὰ διαφόρων μέσων κτεμόλυσε καὶ τὸ ἱερόν αὐτῶν καὶ τὰ βιβλία των. Τὰ αὐτὰ ἐπαναλαμβάνει καὶ ὁ Μόλων σύγχρονος τοῦ μνημονευθέντος καὶ διδάσκαλος τοῦ Κικέρωνος. Πολύκις δὲ ὁ Ἰώσηπος Ἰουδαῖος μέμφεται αὐτὸν τε καὶ τὸν Λυσίμαχον, διότι ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτῶν διὰ διαφόρων συκοφαντιῶν τοὺς μὲν Ἰουδαίους διαβάλλουσι παριστῶντες αὐτοὺς ὡς περικαθάρματα τῶν ἐθνῶν, τὸν δὲ Μωϋσῆν ὑβρίζουσιν ἐκ κακῆς προθέσεως ὡς μάγον καὶ γόητα, μετὰ τῶν νόμων αὐτοῦ ὡς μηδεμίαν ἀρετὴν διδασκόντων.

Τούτους ὅμως πάντας ὑπερτερεῖ ὁ Ἀππίων γνωστότερος ἕνεκα τῶν κατ' αὐτοῦ συγγραμμάτων τοῦ Ἰω

σήπου· ἦτο υἱὸς τοῦ Ποσειδωνίου καὶ ἔλαβε τὸ ἐπίθετον τοῦ Πλειστονίκου. Ἐπποῦδασεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὅπου ὁ Δίδυμος ἐνέπνευσεν εἰς αὐτὸν τὴν θερινὴν πρὸς τὸν Ὀμηρον ἀγάπην. Ἐδίδαξεν ἐν Ρώμῃ καὶ ἀπέβη ἐπίσημος ὡς γραμματικὸς. ἦτο ὅμως τοσοῦτον κενόδοξος, ὥστε αὐτὸς ὁ Τιβέριος ἀπεκάλει αὐτὸν «κύμβαλον τοῦ κόσμου», ἐπειδὴ ἤθελεν ὅλος ὁ κόσμος ν' ἀντηγῆ ἐκ τοῦ ὀνόματός αὐτοῦ· ὅτε οἱ ἔθνικοι τῆς Ἀλεξανδρείας τῷ 38 π. Χ. ἀπέπειλαν πρεσβεῖαν εἰς Ρώμην κατὰ τῶν Ἰουδαίων, ὁ Ἀππίων ἐθεωρήθη κατὰλληλος διὰ νὰ διεξήχῃ τὰ τῆς πρεσβείας καὶ διὰ τὴν ὑπόληψιν, τὴν ὁποίαν ἀπελάμβανεν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἄσπονδον μίσος του. Τῷ ὄντι δὲ διὰ τὸσφ μελανῶν χρωμάτων παρέστητε τῷ αὐτοκράτορι τὴν πρὸς αὐτὸν καὶ τὰ ἀγάλματά του ἀνευλάθειαν τῶν Ἰουδαίων, ὥστε οὐδὲ ν' ἀκούσῃ ἤέλῃσθε τὸν Ἰουδαῖον Φίλωνα ὁ Καλλιγούλας, τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Ἰουδαϊκῆς παροικίας τῆς Ἀλεξανδρείας.

Ἐκ τῶν ἀπολεσθέντων συγγραμμάτων του ἐνδιαφέρουσιν ἡμᾶς μόνον τὰ Αἰγυπτιακά, ἐν οἷς διασπείρει τὰς κατὰ τῶν Ἰουδαίων ὕβρεις καὶ συκοφαντίας. Φαίνεται ὅτι συνήθροισεν ἐπιμελῶς πᾶν ὅ,τι καὶ οἱ προκάτοχοι αὐτοῦ καὶ ἡ κακοβουλία ἐφεῦρε κατὰ τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀβραάμ. Ἡ δὲ λύσσα αὐτοῦ ἦτο τοσαύτη, ὥστε ἠνυχάσθη ὁ Ἰουδαῖος ἱστοριογράφος Ἰώσηπος ν' ἀναίρεσῃ αὐτόν, ἐκ τῆς κατὰ Ἀππίωνος δὲ ταύτης συγγραφῆς γνωρίζομεν ὅ,τι περιεσώθη ἐκ τῶν Αἰγυπτιακῶν.

Καὶ πρῶτον χλευάζει τὴν περιτομὴν καὶ τὰς ἄλλας ἐντολάς τοῦ Μωυσέως. Παρὰμορφώσας δὲ τὰ τῆς ἐξόδου παρίστησι τὸν Μωϋσῆν ἐπὶ κεφαλῆς συρφετώδους ὄχλου *τυφλῶν, λεπρῶν, καὶ χωλῶν, παιζῶν* διὰ τῆς λέξεως «Σάββατον», τὴν ὁποίαν ταυτίζει πρὸς τὴν «Σαββάτωσιν» τῶν Αἰγυπτίων, λέξιν σημαίνουσαν φρικώδη δερμικὴν ἀσθένειαν.

Ἐτι ἀσεβέστερον ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Θεοῦ τῶν Ἰουδαίων παριστάνων αὐτὸν ἔχοντα κεφαλὴν ὄνου.

Τοιαύτως ὅσφ ἀσεβεῖς, τοσοῦτῳ καὶ γελοίας φαντασιοκοπίας βραδύτερον θὰ ἴδωμεν ἀνανεουμένας καὶ κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Τῷ 1856 ἐν τινι θαλάμῳ τῶν ἀνακτόρων τῶν Καισάρων ἐπὶ τοῦ Παλατινοῦ λόφου ἀνευρέθη ἐσταυρωμένος φέρων κεφαλὴν ὄνου ἐν ταῖς τοιχογραφίαις. Παρὰ τοῦτον Χριστιανὸς προσκυνεῖ τὴν δεξιάν του, ἐπιγραφή δὲ «Ἀναξίμενος σέβετε (αι) Θεόν» ἐξηγεῖ τὴν παράστασιν. Ἐκαστος ἐννοεῖ ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ μύθου τούτου, ὅστις κατέστη οὕτω δημώδης, ὡς φαίνεται ἐκ τε τοῦ Τακίτου καὶ τοῦ Πλουτάρχου, ζητητέα εἰς τὸν Ἀππίωνα, μάλιστα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ πότε Ἰουδαῖοι καὶ Χριστιανοὶ συνελέοντο.

Ὁ Ἀππίων ἀποδίδει εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἄλλην μυθώδη συκοφαντίαν, ὅτι δῆθεν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Σολομῶντος ἐν ὠρισμένη ἐποχῇ ἐθυσιάζετο Ἕλληνα καὶ ὅτι τοιοῦτον Ἕλληνα παρασκευαζόμενον διὰ θυσίαν εὔρεν ἐν τῷ ναῷ ὁ Ἀντίοχος.

Τοιοῦτοι οἱ μῦθοι καὶ αἱ συκοφαντίαι, τοὺς ὁποίους

διηγείται ὁ συγγραφεὺς τῶν Αἰγυπτιακῶν κατὰ τῆς θρησκείας καὶ τῶν τελετῶν τῶν Ἰουδαίων. Πόσον ὁ λαὸς εὐαρεστεῖται εἰς τὰ τοιαῦτα καὶ πόσον ἐξεγείρεται τὸ μίσος καὶ ἡ περιεργία, πόσον δὲ ἡ φαντασία μεγεθύνει αὐτά, εἶνε γνωστὰ ταῦτα καὶ τῆς ἱστορίας. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ Ἁγία Γραφή ἐσυκοφαντεῖτο ὡς διδάσκουσα ταῦτα, ἀπέβαινε διὰ τοὺς ἔθνικοὺς βιβλίον ἄξιον ἀποστροφῆς· οἱ δυστυχεῖς Χριστιανοὶ ὑπῆρξαν τὰ ἀμεσώτερα θύματα τούτων, παρέξηγηθεισῶν τῶν ἱερῶν των τελετῶν καὶ παρασταθεισῶν ὑπὸ τὰς εἰδεχθεστέρας καὶ ἀποτροπαιοτέρας μορφάς. Αἱ οἰδιπόδειοι μίξεις καὶ τὰ θυέστεια δειπνα εἰς τοὺς μύθους τοῦ Ἀππίωνος εὐρίσκουσι τὴν ἐξήγησιν των. Ὁ Κέλσος ἐκ τοῦ Ἀππίωνος ἠντηγῶσεν οὐκ ὀλίγας κατηγορίας.

Ἀρχὴ λοιπὸν ἐγκαινίσασα τὰς κατὰ τῆς ἁγίας Γραφῆς προσβολὰς ὑπῆρξεν ἡ συκοφαντία καὶ τὸ ψεῦδος. Τὰ αὐτὰ θὰ ἴδωμεν καὶ παρὰ τοῖς Γνωστικοῖς εἰς οὓς καὶ μεταβαίνομεν.

(Ἀκολουθεῖ).

HOMO VETUS.

BYZANTIAKA.

Περὶ τοῦ Χαρακτῆρος καὶ τῆς ὁμιθείας τῆς

«Ἐπαναγωγῆς».

Ἦδη ὁ Ζαχαρίας ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Προχείρου (P. XXXIII) προϋποτίθησιν ὅτι ὁ μέγας Πατριάρχης Φώτιος ἔλαβε μέρος εἰς τὸν ἀπαρτισμὸν τῆς Ἐπαναγωγῆς. Τοιαύτην ἰδέαν παραδέχεται καὶ ὁ Hergenröpher B. II, 589. Καὶ πράγματι εἰς ἐν ἐκ τῶν χειρογράφων (Codex Bodlejanus 173, XII ὀνομαζόμενον *Epitome legum* εἰς 50 τίτλους, ἀπαντῶσι δύο σχολία εἰς τὸ 28 κεφ. τίτλος I, τὰ ὁποῖα ἀναφέρουσι κατὰ λέξιν τὸ περιεχόμενον τῶν κεφαλαίων τοῦ 1 καὶ 2 τίτλου τῆς Ἐπαναγωγῆς, διαλαμβανόντων περὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν ζητημάτων τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας καὶ ἀποδιδόμενων τῷ Φωτίῳ. Ἐκτὸς τούτου ὁ Φώτιος ὤρισε καὶ περιέγραψε τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν συμφώνως πρὸς τὴν θεωρίαν ἐκείνην περὶ τῆς ἐξουσίας ταύτης τὴν ὀρισθεῖσαν ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν πατέρων καὶ διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτοὶ οἱ λόγοι δι' ὧν ἄρχεται ἐν τῇ Ἐπαναγωγῇ ὁ ὀρισμὸς τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, δηλαδή «βασιλεὺς ἐστὶν ἔννομος ἐπιστασία», ἠρύσθησαν ἐκ τῶν λόγων Βασιλείου τοῦ Μεγάλου εἰς τὸν 32 ψαλμ. ἐνθα ἀναγινώσκομεν «ὠρίσαντο δὲ τινες βασιλείαν εἶναι τὴν ἔννομον ἐπιστασίαν, ἢ τὴν πᾶσιν ἀρχὴν ἀνυπεύθυνον ἀμαρτίαν». Ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, ὁ βασιλεὺς ἐμφανίζεται ὡς κοινὸν ἀγαθὸν δι' ὅλους, ὡς ἔννομος ἐξουσία, ἐνεργοῦσα καὶ διοικοῦσα ἐπὶ τῇ βίβσει τῶν νόμων.

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ μεταχειρίζονται καὶ οἱ πατέρες

*) Ἐκ ἀριθ. 43 σελ. 844—846.

τῆς Ἐκκλησίας τὴν λέξιν «έννομος» ὡς πρὸς τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν. Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς ἀναφέρειν τὸν ὀρισμὸν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, ὃν ὁ Μέγας Βασιλεὺς, οὕτως ἐρμηνεύει τὸν ὀρισμὸν τοῦτον. «Αἱ οὖν παρὰ βασιλέως διδόμενα ὑποθήκαι, τοῦ γε ἀληθῶς τῆς προσηγορίας ταύτης ἀξίου, πολὺ τὸ νόμιμον ἔχουσι, τὸ κοινῇ πᾶσι λυσitelές σκοποῦσαι καὶ οὐχὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἰδίως ὠφελείας συντεταγμένα. Τοῦτο γὰρ διαφέρει τύραννος βασιλέως, ὅτι ὁ μὲν τὸ ἑαυτοῦ πανταχόθεν σκοπεῖ· ὁ δὲ τὸ τοῖς ἀρχομένοις ὠφελίμον ἐμπορίζει» (Migne Patr. t. XCI col. 776 sermo IX).

Ἐν τῇ διασαφηνίσει τῆς βασιλικῆς ταύτης ἐξουσίας ἀφ' ἐνός μὲν κατεδείχθη ἡ βαθεῖα γνώσις τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἀριστοτέλους περὶ τῶν ὀρθῶν ἢ μὴ ὀρθῶν καὶ ἀνωμάλων εἰδῶν τῆς διοικήσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ σαφῶς διαχράσθη τὸ χριστιανικὸν ἰδεῶδες τοῦ βασιλέως, φέραντος μέγα ἔργον ἐνώπιον τοῦ Κυρίου — διηνεκῶς μεριμνῶντος περὶ τοῦ ἀγαθοῦ τῶν ἐμπειστημένων αὐτῷ λαῶν. Καὶ ἰδοὺ τὸ ἥδη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπικρατήσαν ἰδεῶδες τοῦ βασιλέως ἐτέθη ὡς βᾶσις τοῦ III κεφ. τοῦ II τίτλου τῆς Ἐπαναγωγῆς, ἐνθα τὸ ποιεῖν τὸ ἀγαθὸν τοῖς ὑπηκόοις παρίσταται ὡς ζήτημα τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας καὶ διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς ὀνομάζεται ἐνεργῆτις. Κατὰ τὴν γνώμην τῶν παλαιῶν, λέγει ἡ Ἐπαναγωγή, αὐτὴ ἡ φύσις τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας ἀλλοιοῦται, ὅταν ἡ ἐνέργεια τοῦ βασιλέως ἐν τῇ ποιήσει τῶν ἀγαθῶν ἔργων ἐξασθενῇ. Συγγραφεὺς τοῦ κεφαλαίου τούτου τῆς Ἐπαναγωγῆς, ὡς μαρτυρεῖ τὸ δεύτερον σχόλιον εἰς τὸ 28 κεφ. τοῦ 1ου τίτλου Epitome legum εἰς 50 τίτλους, φαίνεται ὁ Φώτιος, διατυπώσας ἐνταῦθα τὰς ἀρχαίας ἐκκλησιαστικὰς θεωρίας περὶ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν ἐν τῇ Ἐπαναγωγῇ ἀπαντῶμενον ὀρισμὸν τῆς σχέσεως τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας πρὸς τὴν τοῦ Πατριάρχου ἀναμφιβόλως δύναται νὰ ἀποδοθῇ τῷ Φωτίῳ. Πράγματι δὲ καὶ τὰ ὀρισθέντα καθήκοντα τοῦ Πατριάρχου ἐν τῇ Ἐπαναγωγῇ ἀνταποκρίνονται πρὸς τὸν χαρακτηρη καὶ τὰς τάσεις τοῦ Φωτίου, ἐνεργοῦντος ἐν πλῆρει ὁμονοίᾳ καὶ ὁμοθυμίᾳ μετὰ τοῦ ἀναβιβάζαντος αὐτὸν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον αὐτοκράτορος Βασιλείου τοῦ Μακεδόνα. Ὁ Φώτιος οὐχ ἤττον ῥέπει πρὸς στερέρωσιν ἀνεξαρτήτου πατριαρχικῆς ἐξουσίας καὶ πρὸς τούτοις ἀνάμειξιν ἐν τοῖς πολιτικοῖς. Ἰδίχ δὲ ὁ Φώτιος μετὰ μεγάλης ζήσεως ὑπεστήριξε τὸ δικαίωμα ἐκεῖνο τῆς διδασκαλίας, ἐπιτιμῆσεως καὶ παρρησίας πρὸ τῶν βασιλέων, ὑπερασπίζων τὰ δόγματα, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν εὐσέβειαν περὶ ἧς ὁμιλεῖ ἡ Ἐπαναγωγή ἐν τῷ 4ῳ κεφ. τίτλος 3ος. Ὁ Φώτιος κατ' ἀρχὴν παρεδέχετο τὸ δικαίωμα τοῦτο διὰ τὸν Πατριάρχον, βασιζόμενος εἰς τοῦτο, ὅτι ἐὰν αἱ ἀμαρτίαι τῶν ἀρχόντων μένωσιν ἀνεπιτιμηταί, ὁ λαὸς εὐκόλως σκανδαλίζεται καὶ μιμεῖται αὐτούς, ἐπιτιμωμένων ὁμως αὐτῶν, ὁ λαὸς ἀπέχει τοῦ κακοῦ. Πρὸς τούτοις ὑπὲρ τῆς γνησιότητος τῷ Π. Φωτίῳ τῆς Ἐπαναγωγῆς κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην συνηγορεῖ καὶ αὐτὸ τὸ ὕψος τῆς εἰσαγωγῆς, ὅπερ φαίνεται φωτιακάτω, παραβλλόμενον πρὸς τὰ συγγράμματα

τοῦ Φωτίου. Ἐκτὸς τούτου ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τῆς Ἐπαναγωγῆς ἀπαντῶμεν τὰς αὐτὰς ἰδέας ἀναπτυσσομένας περὶ τῆς ἀναφύσεως καὶ πάλιν αἰρέσεως τῶν Μανιχαίων, οἷας καὶ ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ Π. Φωτίου: «Τέσσαρσι λόγοις κατὰ Μανιχαίων». Νικόλαος ὁ Μυστικός, μαθητὴς τοῦ Πατριάρχου Φωτίου, μετὰ δέκα ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ τελευταίου καταλαβὼν τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, ἐν τῇ μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος τοῦ Σηφοῦ ἐριδι, ἐνεκα τῆς συνάψεως τετάρτου γάμου, ἐκδηλοῖ τὴν ἐξουσίαν ταύτην τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἐπιτιμῆσεως. Σχεδὸν δὲ διὰ τῶν αὐτῶν λέξεων τοῦ Πατριάρχου Φωτίου ἐκφράζεται καὶ βεβαίως, ὅτι οὐδεὶς θὰ τηρῇ τοὺς νόμους, ὅταν αὐτὸς ὁ αὐτοκράτωρ πράττη ἐναντίον τοῦ νόμου. Ὁ βασιλεὺς, λέγει, ὀνομάζεται ἀγραφος νόμος οὐχ ἔπως ἀνομεῖ ἀλλ' ὥστε τοιοῦτον εἶναι διὰ τῶν ἔργων αὐτοῦ τῶν ἀγράφων, οἷος ὁ νόμος ὁ ἔγγραφος. Ὅλα αὐτὰ συμφωνοῦσι πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Φωτίου καὶ πρὸς τὴν Ἐπαναγωγὴν. Ἐπίσης ἡ ἰδέα τῆς ἰσότητος τῆς ἱερωσύνης πρὸς τὴν βασιλείαν σαφῶς καταφαίνεται ἐν τῇ Ἐπαναγωγῇ καὶ δικτυποῦται ἐν τῷ περὶ παραιτήσεως ἀπὸ τῆς πατριαρχείας γράμματι Νικόλαου τοῦ Μυστικοῦ.

Ἐνταῦθα λέγει, ὅτι «μόνη χάριτι θεῖα τὸ μέγα τοῦ καὶ οὐράνιον δῶρον ἔλαβε (δηλ. τὴν πατριαρχικὴν ἐξουσίαν. Παραιτεῖται δὲ τοῦ θρόνου παρκαλυψόμενος ὑπὸ τοῦ βασιλέως νὰ ἐξασκῇ, ἦν μόνον παρὰ τοῦ Θεοῦ ἔλαβε Πατριαρχικὴν ἐξουσίαν.

Σὺν τῷ χρόνῳ ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσότητος τῆς Πατριαρχικῆς ἐξουσίας πρὸς τὴν βασιλικὴν ἂν καὶ πραγματικῶς ἡ ἱερωσύνη ἐν τῷ Βυζαντίῳ κατὰ μικρὸν ὑπέκυπτε τῇ βασιλείᾳ, ἐγένετο θεμελιώδης ἀρχὴ τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως. Παρεκτροπαί ἐκ τοῦ νόμου τούτου ἐθεωροῦντο ὡς παραβάσεις τοῦ Θεοῦ νόμου. Οὕτω π. χ. ἀπέβλεπον εἰς τὸ διάταγμα τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου τοῦ Φωκά, διατάξαντος, ὅπως μηδὲν ἐκκλησιαστικὸν ἔργον ἀποφασίζηται ἄνευ τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ βασιλέως. Ἐπὶ τέλους ἡ θεωρία ἡ τούτων σαφῶς καὶ ὀρισμένως ἐκφραζομένη ἐν τῇ Ἐπαναγωγῇ, ὅτι ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης εἶναι ἀναγκαιὰ μέλη τοῦ Ἐκκλησιαστικο-πολιτικοῦ σώματος, ἐπιβεβαιοῦται καὶ ἐν τοῖς μεταγενεστέροις βυζαντινοῖς ἐγγράφοις. Οὕτω ἐν τῷ γράμματι τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἀντωνίου Ε' πρὸς τὸν μέγαν Δουκᾶν τῆς Μόσχας Βασιλεῖον λέγεται ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν οἱ Χριστιανοὶ νὰ ἔχωσιν ἐκκλησίαν καὶ νὰ μὴ ἔχωσι βασιλείαν. Εἶδομεν, ὅτι ἐν τῷ περὶ τοῦ Πατριάρχου κεφαλαίῳ, ἡ Ἐπαναγωγή ὀρίζει οὐχὶ τὴν ἐξουσίαν ἐν γένει τοῦ Πατριάρχου, ἀλλὰ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐξουσίαν αὐτὴν ἐπὶ πάντων τῶν ἄλλων. Τοῦτο ἐντελῶς ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς θεωρίας τοῦ Φωτίου, συμμεριζομένου τὴν ἐπικρατοῦσαν τότε ἐν Βυζαντίῳ ἰδέαν περὶ τῆς μεταφορᾶς ἐκ τῆς Παλαιᾶς Ρώμης τὴν νέαν μετὰ τῆς βασιλείας ὄχι μόνον τῶν πολιτικῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν προνομίων. Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως διὰ τοῦτο ὀνομάζεται πρῶτος, ὅτι αὐτὸς κατέχει τὸν ἱεραρχικὸν θρόνον τῆς πόλεως

κεκοσμημένης ὑπὸ τῆς βασιλείας. Ἡ αἰτία αὕτη ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν Ἐπαναγωγὴν πρὸς στερέωσιν τοῦ πρωτείου τοῦ Πατριάρχου Κων/πόλεως. Ἐπομένως καὶ ἐνταῦθα (ἐν τῇ Ἐπαναγωγῇ) ἐξεδηλώθησαν αἱ πεποιθήσεις καὶ θεωρίαι τοῦ Φωτίου, τὸν ὁποῖον οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ ὠνόμαζον *Πατριάρχην τῶν Πατριαρχῶν*. Τοιαύτη ἰδέα εἶναι ἀτομικὴ γνώμη τοῦ Π. Φωτίου καὶ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ.

Γενικῶς δὲ ἐξεταζομένου τοῦ πράγματος παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐπεκράτει ἄλλη θεωρία κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ πέντε Πατριάρχαι ἔθεωροῦντο ἴσοι. Οἱ Ἕλληνες παρέβαλλον τὴν ἐκκλησίαν πρὸς σῶμα ἀνθρώπου, τοὺς δὲ πέντε Πατριάρχας πρὸς τὰς πέντε αἰσθήσεις. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ Θεόδωρος ὁ Στουδίτης λέγει *αὐτὸ πεντακόρυφον σῶμα τῆς Ἐκκλησίας*. Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως ἐν Ἀνατολῇ ἀναγνωρίζεται τὸ πρωτεῖον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Κατὰ τοὺς ἐπομένους χρόνους, αἱ ὑπὸ τοῦ Φωτίου ἐκτεθεῖσαι ἀρχαὶ ἐν τῇ Ἐπαναγωγῇ ἔλαβον μεγάλην ἀνάπτυξιν. Τὸ Βυζάντιον θεωρεῖται ὡς ἐκκλησιαστικὸν πολιτικὸν σῶμα μετὰ δύο κεφαλῶν — τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ Οἰκουμενικοῦ βασιλέως. Κατὰ τὴν θεωρίαν τῶν Ἑλλήνων τὸ ἐκκλησιαστικο-πολιτικὸν τοῦτο σῶμα ὄφειλε βαθμηδὸν νὰ περιλάβῃ ὀλόκληρον τὸν ὀρθόδοξον κόσμον. Ὁ δὲ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ Οἰκουμενικὸς βασιλεὺς ὄφειλον νὰ ἴστανται πράγματι ὡς Πατριάρχης καὶ βασιλεὺς ὅλων τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ὅλης τῆς Οἰκουμένης. Οἱ ἡγεμόνες τῶν ἄλλων χωρῶν καὶ ὀρθοδόξων λαῶν οὐδέποτε δύνανται νὰ παραβληθῶσι κατὰ τὴν ἀξίαν καὶ τὰ δικαιώματα ὡς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν πρὸς τὸν βασιλέα, κηδόμενον τῆς ἐξωτερικῆς τάξεως τῆς Ἐκκλησίας καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην. Οὗτοι εἶναι μόνον τοπικοὶ ἄρχοντες καὶ ἡ θέλησις αὐτῶν ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ὀφείλει νὰ ὑποτάσσεται τῇ θελήσει τοῦ οἰκουμενικοῦ βασιλέως. Ἄριστα εἶναι διατετυπωμένοι αἱ διατάξεις αὗται ἐν τῷ ἡδῆ μνημονευθέντι γράμματι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀντωνίου τοῦ Ε' πρὸς τὸν Μέγαν Δούκαν Μόσχας Βασιλεῖον. Ὁ Γενικὸς ὁρισμὸς τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀναπτύσσεται ἐν τῷ γράμματι τούτῳ συμφώνως πρὸς τὰ ἐν τῇ Ἐπαναγωγῇ ἀπαντῶντα ὡς καὶ ἡ σημασία τῆς πατριαρχικῆς ἐξουσίας. Ὅτι δὲ αἱ διατάξεις τῆς Ἐπαναγωγῆς αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν βασιλικὴν καὶ πατριαρχικὴν ἐξουσίαν ἔθεωροῦντο ὡς ἐνεργὸν δίκαιον, δῆλον γίνεται ἐκ τούτου, ὅτι συμπεριελαμβάνοντο ὡς ἡδῆ εἶδομεν ἀνωτέρω εἰς ὅλα τὰ ἀναφανεῖτα νομοθετικὰ ἔργα μεταξὺ τοῦ 10^{ου} καὶ 15^{ου} αἰῶνος. Σπουδαιότατον διὰ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τοῦ βυζαντινοῦ Ἐκκλησιαστικο-πολιτικοῦ δικαίου ἦτο ἡ παραλαβὴ τῶν διατάξεων τούτων εἰς τὸ Σύνταγμα τοῦ Ματθαίου Βλάσταρη, ἔχον παρὰ τοῖς Ἕλλησι μεγάλην αὐθεντικότητα καὶ μετὰ τὴν ἀλώσιν τῆς Κων/πόλεως. Ἡ Οἰκουμενικὴ Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ ἦναι τι ἄλλο εἰμὴ Οἰκουμενικὴ. Μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου περὶσταται καὶ τὸ ἐξωτερικὸν μεγα-

λεῖον τοῦ οἰκουμενικοῦ βασιλέως, κύριος ὅλων τῶν ὀρθοδόξων ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης. Ἡ βασιλεία ἐπίσης εἶναι αἰωνία ὡς καὶ ἡ Ἱερωσύνη.

Α. Α. Θ.

ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ.

Ἀρχαιολογήματα παρὰ τὴν Τσουρίαν.

Ἀπὸ πολλοῦ ἐπεθυμοῦμεν μετὰ τοῦ φίλου ἱατροῦ κ. Δ. Παναγιωτίδου, ἵνα ἐπισκεφθῶμεν τὰ εἰς Τσουρίαν διασφζόμενα ἀρχαιολογήματα. Ἡ κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην Αὐγούστου τελουμένη ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ Παγανίου λαμπρὰ πανήγυρις ἐχρησίμευεν ὡς ἀρομὴ συνεντεῦξως μετὰ τοῦ φίλου μου, ἥτις διπλοῦν εἶχε σκοπὸν, τὴν τέρφιν καὶ τὴν διασκέδασιν ἀπ' ἐνός, καὶ ἰδίως τὴν ἐξέτασιν τῶν παρακειμένων ἀρχαιολογημάτων ἀπ' ἐτέρου· διότι ἐκτός τοῦ ὅτι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Μονῇ ἠδύνατο νὰ εὑρεθῇ ἀρχαιολογικὴ τις σημείωσις, ἀλλὰ πολὺ πλησίον κεῖται τὸ χωρίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἠθέλομεν νὰ μεταβῶμεν. Τὸ πλῆθος τῶν συνωθυμένων προσκυνητῶν καὶ ἰδίως τῶν φανατικῶν προσκυνητῶν δὲν ἐπέτρεψε νὰ ἐπιληφθῶμεν ἀμέσως τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ σκοποῦ ἡμῶν καὶ ἀφειθέτες καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν ἡμέραν εἰς τὴν θέσιν τῶν ἐν τῇ πανηγύρει μόλις περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ὅτε πλέον κατὰ πολὺ εἶχον ἀραιωθῆ οἱ προσκυνηταὶ ἐπεζητήσαμεν νὰ ἀνευρωμέν τι ἀρχαιολογικόν. Ἐν τούτοις ὅμως αἱ προσπάθειαι ἡμῶν λίαν πενιχρὰ ἀποτελέσματα ἐπέπρωτο νὰ ἀπονέγκωσιν ἐν τοιοχογραφίᾳ τινὶ κακῶς καὶ μετὰ πλείστων ἀνορθογραφικῶν γεγραμμένη ἐκτός τῶν συνήθων τύπων ἀνευρωμέν μόνον ἐπίσκοπόν τινα Εὐγένιον μὴ περιλαμβανόμενον ἐν τοῖς καταλόγοις τοῦ Σεβασμ. κ. Ἀνθ. Ἀλεξούδη. Περὶ τῆς χρονολογικῆς ὑπάρξεως τοῦ ρηθέντος ἐπισκόπου ἐν τῇ πολυωνύμῳ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐπισκοπῇ Πικραμυθίας ἀνέλαβεν ὁ φίλος μου κ. Παναγιωτίδης ἐν καιρῷ νὰ γράψῃ τὰ δέοντα. Πικραμυθίσαμεν τὰ διάφορα βιβλία, ἀλλὰ πανταχοῦ οὐδὲν ἀνευρίσκομεν. Τὴν πρωτὴν ὅμως πολὺ ἐνωρὶς μετέβημεν εἰς τὸν λόφον, ὅπου καθ' ἃς εἶχομεν πληροφορίας ὑπῆρχον εῤεῖπια ἀρχαίου φρουρίου, καὶ ὅστις καθὼς τούλάχιστον φαίνεται δὲν ὄφειλε νὰ ἀπέχη περισσότερον τῆς ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τῆς Μονῆς. Δυστυχῶς ὅμως ἠπατώμεθα καὶ οἱ ὕπολοιμοὶ ἡμῶν δὲν ἐβράδυνον νὰ δειχθῶσιν ὅτι κατὰ πάντα ἦσαν ἐσφαλμένοι ὑπὸ ὅλας τὰς ἐπόψεις.

Μόλις ἤρχισαμεν νὰ βυθίζωμεν, πρὸς τὸν λόφον διευθυνόμενοι, καὶ ἤμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ὄφειλομεν νὰ διακύνωμεν ὁδὸν δύσβατον καὶ ἐντελῶς ἀνώμαλον. Κατόπιν πολλῶν κόπων καὶ δυσχερειῶν μετὰ ὀδοποιρίαν ὑπὲρ τὴν μίαν ὥραν εὑρέθημεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου, ὅπου τὰ ὑποτιθέμενα τῆς ἀρ-

χειρότητος λείψανα ἠλπίζομεν νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς τὸ καλλίτερον ἀναψυκτικὸν εἰς τὴν φρικτὴν ἡμῶν κόπῳσιν καὶ ὡς λίαν ἱκανοποιητικὴ ἀμοιβὴ τῆς ἐπιχειρήσεως ἡμῶν. Δυστυχῶς ὅμως ἐκείθεν δὲν ἦτο δυνατὴ λεπτομερὴς καὶ ἀκριβὴς τοῦ φρουρίου ἐξέτασις. Ἐπὶ τοῦ βραχῶδους καὶ παντελῶς ἀδένδρου ἐκείνου λόφου, ὅστις κεῖται ὀλίγον ὑπεράνω τοῦ χωρίου Τσουρίλας καὶ Καστρὶ ὑπὸ τῶν ἐγγχωρίων καλεῖται, δὲν ἦτο τὸ φρούριον ἐκτισμένον καθὼς κακῶς ἡμεῖς εἴχομεν πληροφορηθῆ, ἀλλὰ περιέτρεχεν αὐτὸν καὶ οὐχὶ μάλιστα καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔκτασιν διότι εἰς τινὰ μέρη ὁ βράχος εἶνε τόσον ἀπόκρημος καὶ ἀπότομος, ὥστε ἕνεκα τῶν φυσικῶν ὀχυρωμάτων οὔτε κἂν ἦτο ἀνάγκη τοιοῦτων τεχνητῶν. Ἠπκτῆθημεν. Ἐπειδὴ τὸ μέρος τοῦτο ἐκ τῆς Μονῆς ἦτο ἐντελῶς κἀποπτον δὲν ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ παραλλάξωμεν ἐγγχωρίον τινὰ ὀδηγὸν γνωρίζοντα ἀκριβῶς τὴν τοποθεσίαν τοῦ φρουρίου. Διὰ τοῦτο ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου μακρόθεν μόνον ἠδυνήθημεν νὰ ἴδωμεν τὸ φρούριον καὶ τὴν ἑτέραν τῶν δύο πυλῶν αὐτοῦ. Ἡ μεγάλη ἡμῶν κόπῳσις καὶ αἱ θερμαὶ τοῦ ἡλίου ἀκτίνες ἠνάγκασαν ἡμᾶς μετὰ τὸν ἀποθαυμασμὸν τοῦ ἐκείθεν διανοιγομένου εὐρυτάτου ὀρίζοντος νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν Μονὴν μετὰ δυσανασχετήσεως ἀναλογιζόμενοι τὴν ἀνώμαλον ὁδόν, ἣν καὶ πάλιν ἔπρεπε νὰ διέλθωμεν.

Ἡ τοιαύτη ἀποτυχία, ἃς ὀνομάσω αὐτὴν τοιοῦτοτρόπως, δὲν μ' ἀπέθρυνεν, ἀλλὰ τὴν ἐπιούσαν μὲ νέας δυνάμεις ἐμφορούμενος ὑπὸ περισσοτέρου πόθου καὶ λαθῶν ἐμπειρον ὀδηγὸν μετέβην πρὸς ἀκριβεστέρην τοῦ μέρους ἐξέτασιν, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης δυσκολίας διελθῶν δι' αὐτοῦ τοῦ χωρίου Τσουρίλας.

Τὸ πρῶτον τότε εἶχον ἐπισκεφθῆ τὴν Τσουρίλαν. Αὕτη κειμένη ΒΔ τρεῖς ὄρας μακρὰν τῆς Πιραμυθίας κατοικεῖται ἐξ ἑβδομηκοντα περίπου οἰκογενειῶν, λαλοῦσάν μόνον τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

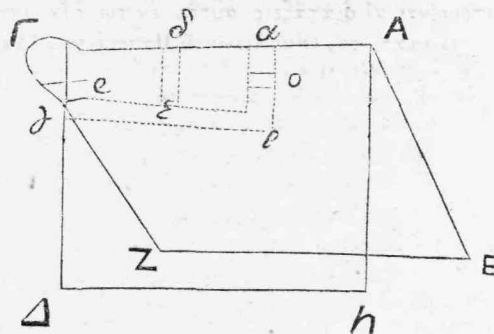
Τὸ ὄνομα τοῦ χωρίου τούτου ὁ Π. Ἀρβακτινὸς σημειοῖ *Σχωρίλλη* (Π. Ἀρβ. Τόμ. Β' σελ. 352). Ἄλλοι διατείνονται ὅτι τὸ ὄνομα, ὅπερ φέρει τὸ χωρίον σήμερον εἶνε παρασθροχὴ ἐκ τοῦ *Σωρίλη*, ἕτεροι δὲ συνδέουσι τοῦτο μὲ τὸ ὑπεράνω τῆς Πιραμυθίας κείμενον ὄρος Κορύλαν χωρὶς τοῦτο νὰ ἀποτελεῖ ἀμέσως ἐξακολούθησιν τῶν ὄρων τῆς Τσουρίλας. Ἄλλ' ὅλα αὐτὰ αἱ τοληραὶ εἰκασίαι μακρὰν πάσης πραγματικότητος μᾶς ἐνθυμίζουσι μόνον τὰ Κορκαιστικὰ τοῦ Ἰκκῶβου Ῥίζου τοῦ Νερούλου.

Οὐχ ἦττον ὅμως ἡ θέσις τῆς τε κοινότητος ἀπάτης καὶ ἰδίως τῆς ἐκκλησίας καὶ σχολῆς εἶνε τόσον μαγευτικὴ καὶ γραφικὴ, ὥστε νομίζει τις ὅτι εὐρίσκεται πρὸ τερπνοτάτου πικροκάματος. Κἀτωθεν αὐτῆς παρὰ τὸ φρούριον κειμένης ἐκτείνεται πεδία τις καὶ παρ' αὐτὴν ὁ ἐλικοειδῶς πρὸς τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ σπεύδων Θάλαμις. Ἐκείθεν φαίνεται ὅτι ὁ ποταμὸς οὗτος ἀλάσσωσιν πλέον τὴν γόντιον αὐτοῦ διεύθυνσιν λαμβάνει τὴν δυτικὴν. Δύναται ὁ θεατὴς νὰ παρακολουθήσῃ τὸν ῥοῦν αὐτοῦ μέχρι σχεδὸν τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος, ὅπερ κάλλιστα ἐκ τῆς Τσουρίλας δια-

κρίνεται. Θαρρεῖ τις ὅτι ὁ σοβαρὸς ἐκεῖνος καὶ ἠγχείς Θύαμις ἀποφασίζει νὰ ἀρήσῃ πλέον τὴν φρικτὴν, ἣν ἐμποεῖ καθ' ὅλην τὴν πρὸς Ν. διεύθυνσιν αὐτοῦ καὶ ἤδη εἰς τὴν δυτικὴν ἐπιχειρεῖ νὰ παίξῃ βαθέως εἰσχωρῶν εἰς τὰς ἐκατέρωθεν πεδιάδας ἀποτελῶν σχήματα γραφικώτατα ἀποστιλθόντα εἰς τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας.

Εἰς τῶν προκρίτων τοῦ χωρίου, ὅστις προῦθυμῆθη νὰ με φιλοξενήσῃ, μοὶ ἔδωκεν ἀρκετὰς πληροφορίας περὶ τοῦ χωρίου καθὼς καὶ περὶ τοῦ φρουρίου, ὅπερ ἐντεῦθεν λίαν ἀνέτως ἠδυνάμην νὰ ἐξετάσω. Μετὰ τινος περὶ τῆς ἀρχαιοτέρας τοῦ χωρίου τοποθεσίας εἰδήσεις ἐζήτησα τὰς τοπωνυμίας τοῦ χωρίου. Ἡ μεγάλη αὐτοῦ προθυμία ἀνταπεκρίθη εἰς τὴν περιεργίαν μου. Αἱ δοθεῖσαι πληροφορίαι ἦσαν κατὰ πολλὰ εὐχάριστοι διότι πᾶσαι αἱ τοπωνυμιαὶ εἶνε ἑλληνικῆς ῥίζης, μαρτυροῦσαι τὴν μὴ ἐπέμβασιν ἐκεῖ ἀθωνικοῦ στοιχείου, μολονότι τινὰ τῶν περικειμένων χωρίων εἶνε ἄθωνά. Χάριν περιεργίας ἀναφέρω τὰς ἐξῆς ὀνομασίας. Σ' τοῦ πολέμαρχου (βουνό). Φοινικὰ (βουνό). Γελαδομονές. Στεριάτικα. Ἀβαρίτσα¹. Τοῦ Βοέθοντα. Ἐκτὸς τούτου μετ' εὐχαριστήσεως παρατήρησα ὅτι οἱ κάτοικοι ἀπὸ τινος δεικνύουσιν ἄκραν φιλομουσίαν κατορθώσαντος ἀπὸ τετραετίας σχεδὸν ἐκ τοῦ μηδενὸς νὰ καταχρῆσασιν δημοτικὴν σχολὴν, εἰς ἣν ἐφέτος προτίθενται νὰ προσθέσωσι καὶ ἑλληνικὴν.

Μετὰ τὰς λίαν εὐχάρεστους ταύτας παρατηρήσεις μου ἔσπευτα νὰ παρακαλέσω, ὅπως μ' ὀδηγήσωσι παρ' αὐτὸ τὸ φρούριον, Μετέβην πάραυτα ἐκεῖ μετὰ πολλῶν ἄλλων ἐγγχωρίων. Ὁ λόφος, ὃν ὡς προείπομεν περιέκλειε τὸ τείχος ἔχει σχῆμα τραπεζίου, τοῦ ὁποῖου ἡ ἄνω παράλληλος τῆ βῆσει ἐπιφάνεια εἶνε πολὺ στενὴ καὶ ἐπιμήκης ἐν εἴδει διέδρου στερεᾶς γωνίας περατομένη ὅμως εἰς τὴν ἑτέραν ἄκραν εἰς ἀκανόνιστόν τι ἐξόγκωμα· χάριν λεπτομερείας παραθέτομεν ἐνταῦθα τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Τὸ τείχος καθὼς φαίνεται δὲν περικλείει ὅλον τὸν λόφον, ἀλλὰ τὸ ὀπισθεν μέρος ΑΒΒΑ ἕνεκα τοῦ φύσει ἀποτόμου καὶ ἀπροσβάτου, δὲν εἶνε ὀχυρωμένον τέχνη. Τὰ λείψανα τοῦ φρουρίου, ὅπερ δὲν φαίνεται νὰ εἶνε Πελασγικόν, ἀλλὰ νεωτέρας τέχνης, ἀποτε-

1) Πλησίον τῆς τοποθεσίας ταύτης ὑπάρχει καὶ τῆς Ἁγίας Βαρβάρας καὶ ἐκ τοῦ συντεταγμένου Ἀθωοκρήσικα προέκυψε τὸ Ἀβαρίτσα.

λοῦσι διάζωμά τι α β γ δ ε. Ἐκ τῶν δύο εἰσόδων, ἃς ἔχει ἡ μία εἶνε εἰς τὸ σημεῖον ο, ἔνθα σφύζονται ἀκόμη αἱ θέσεις τῶν μοχλῶν, καὶ ἡ ἑτέρα ἀκριβῶς εἰς τὸ σημεῖον ρ, κατὰ τὴν καμπὴν πρὸς τὰ ὀπισθεν, εἰς τὸ ἐξόγκωμα. Περὶ τὴν κατὰ τὴν καμπὴν καὶ ἐκπύρωθον χώραν παρατηροῦνται ἐρείπια κατοικιῶν, αἵτινες ἐντὸς τοῦ φρουρίου ἐνουπήρχον· εἰς δὲ τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου ἐκτὸς τερατοῶδων λίθων ἀτάκτως ἐρριμμένων ὑπάρχει καὶ νκὸς τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ κατερειπωμένως. Ἐξήτασα ἂν οἱ ἐκεῖ μεταβλίνοντες ποιμένες καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν κατοικῶν ἀνευρίσκωσι νομίσματα ἀρχαῖα· ἀλλ' ἐκτὸς πηλίνων τινῶν ἀγγείων ἐλαχίστης ἀξίας, ἅτε μὴ σεσημασμένων, καὶ τιῶν κεράμων, μοὶ παρουσίασαν νόμισμά τι ἐκ τῶν συνήθων, φέρον ἐπὶ τῆς ἐτέρας τῶν ἐπιφανειῶν προτομὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης τὸν πατέρα θεῶν τε ἀνδρῶν τε κρατοῦντα τὸ σκῆπτρον καὶ τὴν Νίκην.

Ποῖα πόλις ἄρξ' ἔπληθει ποτὲ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων ἐκείνων; Πότε ἔθλασε τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο ἔκρ' ἐπὶ τοῦ τόπου ἔνθα σήμερον βαρὺς βασιλεύει χειμῶν; Οὐδ' εἰκασίαν δυνάμεθα ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἐξενέγκωμεν. Μόνον σὺν τῷ χρόνῳ καὶ διὰ τῆς ἀξίνης δύναται ταῦτα εὐκριβῶς νὰ καθαρισθῶσιν.

Ἐν Κορινθίαις, τὴν 10 Σεπτεμβρίου 1894.

M. I. ΖΙΑΚΑΣ.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ.

Εἶν' ἀληθῶς ὁ ποιητὴς εὐδαιμόνιος!
τὸν βίον του ἂν πλῆττη συμφορὰ,
αὐτὸς πετᾷ μὲ πτέρυγας ἀνέμων
ἄνω τῆς γῆς, εἰς νέφη ἀργυρᾶ.

Τί ἂν μ' ἀκάνθας ἢ πικρὰ ὀδύνην
τὸ μέτωπόν του στέφῃ τὸ ἀγνόν;
ρίπτουσ' αὐτὰς ἢ Δόξα τῷ προτείνει
χρυσίνης δάφνης στέμμα φαινόν,

δραπὲν ἀπὸ λειμῶνα Παραδείσου
δραπὲν ἀπὸ λειμῶνα χρυσαυθῆ,
ὅπερ νικᾷ τοὺς θυσιαροῦς τοῦ Κροῖδου,
ὅπερ ποτὲ δὲν θέλει μαρανθῆ,

Ὅπερ πολλοὶ δι' ὄλων τῶν αἰώνων
ἐθθόνουν ἀνακτες τῆς γῆς αὐτῆς,
ἐνῶ αὐτῶν οὐδέποτε τὸν θρόνον
ἐρρέμβασεν ὑψίνοισι ποιητῆς!

Ἄν ἢ πενία, φάσμα μελανεῖμον,
χύν' εἰς τὴν στέγην του πνοὴν ψυχράν,
ἂν πτερὰ μαῦρα συμφορῶν πενήθιων
τὴν ὕψιν του ραπίζουσι τὴν ὠχράν,

γίγας ἀπέναντι τῆς δυστυχίας
μὲ ὄμμ' ἀγέρωχον τὴν θεωρεῖ
κ' ἐκείνη κλίνουσα μετὰ δειλιάς
τὸν πλῆττει, πλὴν ὀμοῦ κ' ὑποχωρεῖ!

Κ' εἰς τοῦρανοῦ, τοῦ πόντου τὰς ἐκτάσεις
τὸ βλέμμα αὐτὸς βυθίζων ἐν σιγῇ,
εἰς ἰσρὰς ἀψιεται ἐκστάσεις
καὶ οὐρανὸς τῷ φαίνεται ἡ γῆ.

Ἐκστάσεις, ναί! . . ἄχ, δὲν γνωρίζουν ὅλοι
τὶ ἐκστάσις καλεῖται εὐτυχίης!
τὶ ὄνειρώξεις λάμπουν φωτοδόλοι
πρὸ μαγευμένης ἀοιδοῦ ψυχῆς.

Ἡ Μοῦσα μὲ λευκὴν ἔγειρει χεῖρα
χρυσῶν αὐλαίαν κόσμου νομποῦ,
καὶ σαπφειρόχρους ἀνοίγει θύρα
πρὸς τὸμμα τὸ δειλὸν τοῦ ποιητοῦ.

Λευκὴ, χρυσόπτερος, νεφελοχίτων,
μὲ ὄμματα ἀγγέλου ἱερά,
μὲ ἱλαρὸν μειδίαμα Χαρίτων
γοργὴ πετᾷ ἐκείθεν ἢ Χαρά!

Φῶς Παραδείσου γύρω του προχύνει,
γύρω του ραίνει ἄνθη σφριγηλά,
τὸ πᾶν χαρὰ, εὐδία κ' εὐφροσύνη
περὶ αὐτοῦ μαγευτικῶς γελά.

Ἡ μαῦρη θύρα σιένης ἀχυρίνου
τῷ φαίνεται' εὐλαμπῆς καὶ εὐμειδῆς
ὡσεὶ πυλῶν μεγάρου μαρμαρίνου
ὅπου γελά ἢ αἶγλη τῆς χλιδῆς.

Καὶ ἡ ὠχρὸς βλαστάνουσα ἐλξίνη
παρὰ τοὺς πόδας στιβαρᾶς δρυὸς
φαιδρὰ ὡς ἡ ροδῆ καὶ ἡ μυρσίνη,
ἦν ραίνει μ' αἶγλην δρόσον ἢ Ἥως.

Τώρα κ' ἐγὼ πρὸς κόσμους ἰδεῶδεις
ὡς ἐν ὄνειρῳ βλέπουσ' ἀργυρῶ,
πρὸς με πετῶσαν μ' ἀστραπᾶς χρυσῶδεις
τὴν ἀγγελόπτερον θεῶν ὄρω,

ὡς τᾶστρον ὅπερ ἀργυρεῖ προβαῖνον
τὰ νέφη τὰ λευκὰ τῶν οὐρανῶν,
καὶ τᾶτενίζει τὸμμα τῶν ποιμένων
ὡς μέλλοντος αἰδίου οἰωνόν.

Τώρα τὰ μαῦρα φύλλα τῆς ἰτέας
μοὶ φαίνονται χρυσὰ καὶ εὐανθῆ,
καὶ μύρα τῆς ροδῆς καὶ τῆς κισσῆς
νομιζῶ νὰ μοὶ χύνουν ἀλγηθῆ.

Μοὶ μειδιᾷ ἢ ἀποψὶς τοῦ κόσμου
καὶ ἤσμα μοὶ λαλεῖ πᾶσα φωνή,
κ' ὁ μαῦρος Χάρων ἂν ἐλθῆ ἔμπρὸς μου
ὡς ἄγγελος χρυσοῦς θὰ μοὶ φανῆ.

K. A. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

— Τί δύναται λοιπόν νά πράξη ;

— Νά μᾶς χωρίσῃ !

Προφέρουσα τὰς λέξεις ταύτας ἡ πλανηθεῖσα γυνὴ προσήλου ἐπὶ τοῦ ἔραστοῦ αὐτῆς βλέμμα δεινῆς ἀγωνίας. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς φρικώδους νυκτός, ἥτις παρηκολούθησε τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἐξωργισμένου συζύγου, μετὰ σατανικῆς ψυχραιμίας βασιάνισα κατὰ νοῦν πάσας τὰς πιθανὰς λύσεις, ἄς οὗτος ἠδύνατο νὰ προσδώσῃ εἰς τὸ ζήτημα, μίαν μόνην ἐξ ὧν εὔρε πικρὰν καὶ ἀφόρητον : τὸν ἐξαναγκασμὸν ὅπως ἀπαρνηθῆ τὸν ἔραστὴν ! . . . καὶ αὕτη μόνη ἀκριβῶς ἀπέρρεε κατ' ἀμετάσπαστον λογικὴν ἐκ τῆς τελικῆς συμπεριφορᾶς τοῦ συζύγου. Ὡς ἐκεῖνος ἐξανάγκαζεν ἑαυτὸν ὅπως ὑποτάξῃ τὴν πολυπόθητον ἐκδίκησιν εἰς τὸ συμφέρον τοῦ τέκνου αὐτοῦ, θὰ ἐξεβιάζετο καὶ αὕτη ἐπὶ τέλους ὅπως θυσιάσῃ τὸν ἔρωτα. Τοῦτο πρὸς αὐτὴν ἦτο ἴσον πρὸς τὴν στέρησιν τῆς ζωῆς. Προσεπάθησε δὲ ὅπως ἐκ τῆς ἐντυπώσεως, ἣν θὰ ἐβλεπε προσγιγνομένην εἰς τὸν Δανιὴλ ἐκ τῆς τρομερᾶς ἐκείνης φράσεως νὰ κατανοήσῃ ἐάν οὗτος ἠγάπα αὐτὴν μετ' ἴσης ζέσεως. Ἐκεῖνος δὲν ἐδίστασεν, ἀλλὰ μετὰ ζωηρότητος, ἥτις ἐνεψύχωσε τὴν ἐκνευρισμένην γυναῖκα, ἀνέκραξε·

— Τὸν προκαλῶ !

Καὶ ἐπὶ στιγμὴν σιγῆσας εἰς βαθεῖς λογισμοὺς, εἶπεν ἐκ νέου μετὰ τινος ὀργῆς.

— Ἄλλως τε πῶς δύναται νὰ τὸ πράξῃ ;

— Δύναται νὰ μὲ ἀποσύρῃ μακρὰν τῶν Παρισίων.

— Δὲν θὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ἡ γυνὴ ὡς σὺ δὲν ἐπλάσθῃ διὰ νὰ ταφῆ εἰς τὴν σιγὴν τῶν ἐπαρχιῶν.

Ἡ Λουίζα ἔσεισε τὴν κεφαλὴν σύννοος.

— Ἐπλάσθην διὰ νὰ σὲ λατρεύω, Δανιὴλ, καὶ δι' οὐδὲν ἄλλο· τὰ λοιπὰ εἶναι μηδὲν πρὸ ἐμοῦ· ἂν ἤμην βεβαία ὅτι θὰ σὲ βλέπω, ὅπως μέχρι τοῦδε, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης λύπης θὰ ἔφευγον, ἀδιάφορον ποῦ. Τοὺς Παρισίους ἀγαπῶ ὄχι διὰ τὸν κόσμον, οὔτε δι' ἄλλο τι, ἀλλὰ διότι εὐρίσκεισαι σὺ ἐνταῦθα, διότι ἐδῶ εὐρίσκω σέ !

— Ἄλλὰ ἐάν σὲ ἀπομακρύνῃ, δὲν δύναται νὰ σὲ φέρῃ ἄλλαχού, εἴμῃ εἰς Νεβίλλην· θὰ μεταδῶ λοιπὸν εἰς Μοντιβιλλιέ.

Ἐκείνη προσέβλεψεν αὐτὸν θλιβερώς.

— Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ στενοχωρηθῆς, ἂν μείνης ἐκεῖ ἐπὶ μακρόν, καὶ δὲν θὰ δυνηθῆς ν' ἀντιστῆς εἰς τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ἐπαναλάβῃς τὸν συνήθη βίον σου.

— Μὲ νομίζεις πολὺ ἐλαφρόνουν, Λουίζα, ἀλλ' ἀπατάσαι. Γνώριζε ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶμαι ἔτοιμος νὰ καταβάλω πολλοὺς ἀγῶνας πρὸς χάριν σου.

— Καὶ θυσίας ἀκόμη ; ἠρώτησεν ἐκείνη ἐξαναγκάζουσα ἑαυτὴν ὅπως μειδιάσῃ.

— Ἄλλ' ἐπιτρέψόν μοι νὰ σοὶ εἶπω ὅτι δὲν ἐβθασεν ἀκόμη ἡ στιγμὴ ἡ κατάλληλος ὅπως σκεφθῶμεν περὶ εὐδαιμονίας, ἀλλὰ πρέπει κατὰ πρότερον νὰ σκεφθῶμεν περὶ τῆς ζωῆς μας αὐτῆς. Ἄν ὁ σύζυγός σου ὠπισθοδρομήσεν ἢ δὴ ἀπαξ ἀποφασίσας νὰ ἐκδικηθῆ κατὰ σοῦ, δὲν εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ ὠπισθοδρομήσῃ καὶ πρὸ τῆς κατ' ἐμοῦ ἐκδικήσεως. Μέλλω ἐφεξῆς νὰ ἐξαρτώμαι ἐκ τῆς ἰδιαίτερας αὐτοῦ δια-

θέσεως, τίς οἶδε δὲ τί προκύπτει ἐκ μιᾶς μόνης συναντήσεως μετ' ἐμοῦ ;

— Ὡ, γνωρίζω ὅτι εἶσαι γενναῖος· ἀλλ' ὅπως δὴ ποτε, οὐδὲν φοβοῦμαι οὔτε διὰ σέ, οὔτε δι' αὐτόν. Οὐδὲν γνωρίζει περὶ σοῦ· καὶ τὸνομά σου ἀγνοεῖ ἀκόμη.

Ἐλαφρὸν νέφος, οἶονεὶ ὀργῆς ἀδιόρατος σκιά ἐπέψαυσε λαθραίως τὸ μέτωπον τοῦ Δανιὴλ ὑπὸ τὴν ἰδέαν ὅτι ἐκαλύπτετο ὑπὸ μυστηρίου πρὸ τοῦ συζύγου, ὅτι σχεδὸν ἐκρύπτετο ἀπ' αὐτοῦ.

— Ἔσο ἥσυχος, τῇ εἶπε μειδιῶν καὶ πάλιν· εἰς ἐκ τῶν φίλων του θὰ ἀναλάβῃ ὅπως τῷ διανοίξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς, διότι διὰ τοιαύτας ὑποθέσεις εὐρίσκονται φίλοι πολλοὶ πάντοτε. Ἀδιάφορον ὅμως ! Θὰ συμβῆ ὅτι πέρωται, ἀλλ' ἐνόσω ἐγὼ ζῶ, ἔσο βεβαία ὅτι δύνασαι νὰ βασισθῆς ἐπ' ἐμοῦ. Αὕτη ἦτο ἡ κυρία λέξις ἣν ἐκείνη ἀνέμενεν, ἀκτίς δὲ γλυκειᾶς χαρᾶς ἐφώτισε παρευθὺς τὴν εὐγραμμον μορφήν της, τὴν ὁποίαν τέως ἡ δακέθυμος ἀνυσυχία ἐσκίαζεν. Ἠγερέθη καὶ διευθέτησεν ἐκ νέου τὴν ἄραιαν αὐτῆς καλύπτραν, τεινύουσα τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Δανιὴλ, ὅστις τὴν ἠσπάσθη λέγων,

— Ἀναχωρεῖς ἤδη ;

— Μόλις κατώρθωσα νὰ διαφύγω διὰ μίαν μόνην στιγμὴν. Ἀναλογίσθητι τὴν σοβαρότητα τῶν περιστάσεων, καὶ κρίνον πόσον εἶναι ἀναγκαῖον τὸ νὰ λαμβάνω προφυλάξεις. Τὴν ὥραν ταύτην εὐρίσκομαι κυριολεκτικῶς εἰς τὸ ἔλεος τοῦ συζύγου μου.

— Μάλιστα, μάλιστα, ἀγαπητὴ μοι, εἶπε μετὰ τρυφερᾶς χάριτος· ἀποφεύγω μετ' ὑπερευλαβείας τὸ νὰ δεινώσω τὴν θέσιν σου καθ' οἰογδήποτε τρόπον, καὶ μοι ἀρκεῖ ἄλλως τε ἡ λύπη, τὴν ὁποίαν δοκιμάζω, βλέπων ὅτι δὲν ἰσχύω νὰ τὴν βελτιώσω οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον.

— Εἶσαι ἀγαθός, εἶπεν ἐκείνη ριπτομένη εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ καὶ στηριζούσα ἐπὶ τοῦ ὤμου του τὴν κεφαλὴν, ἐνῶ τοὺς ὀφθαλμοὺς της ἐπλημμύρουν τὰ δάκρυα.

Θλίβουσα δὲ αὐτὸν πυρετωδῶς, ἐπανελάβε διὰ φωνῆς κεκοιμημένης.

— Δανιὴλ, ἐάν, ἐν τούτοις, ἦναι αὕτη ἡ τελευταία φορὰ καθ' ἣν βλέπομεθα.

— Τρελλή ! Τί φοβεῖσαι ; ποία δύναμις ἄλλη ἐκτός τῆς θελήσεως ἡμῶν εἶναι ἱκανὴ νὰ κατανικήσῃ τὸν ἔρωτά μας ; εἶσαι διατεθειμένη ν' ἀποστραφῆς ἀπ' ἐμοῦ ; ὄχι ! λοιπὸν, μοὶ ἀνυσύχει. Δὲν ἀπέθανα ἐγὼ, ζῶ ἀκόμη, καὶ ἂν ἐσχημάτισα στεργρὰν ἀπόφασιν ἵνα μὴ φονεύσω τὸν κ. Ἐρβελέν, στεργρὰν ἀπόφασιν ἐσχημάτισα ἐπίσης ἵνα μὴ ἐπιτρέψω νὰ φονεύσῃ ἐμὲ ἐκεῖνος. Ὡστε, ἀνάλαβε θάρρος καὶ διαύγειαν πνεύματος, διότι, φιλάττη, δὲν σύμφεροι βεβαίως τὸ νὰ ἐπιδείξῃς αἰσθηματικότητα κατὰ τοὺς συμβιβασμοὺς, οἵτινες δυνατόν νὰ σοὶ προταθῶσι· δὲν εἶσαι ἄφρων, ἔσο δὲ διορατικὴ ἐν παντί, ὅπερ θὰ διαμειθῆ μεταξὺ τοῦ συζύγου σου καὶ σοῦ.

Ἡ νεαρὰ γυνὴ μετὰ τινος ἐκπλήξεως προσεῖδεν αὐτόν, ὑπὸ τὸ ἀκουσμα τῆς συμβουλῆς, ἣν τῇ ἀπύθουε κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεώς της, οἶονεὶ ἐπιθυμῶν ὅπως ἐν τῇ μνήμῃ αὐτῆς, κατακαλύπτουσα τὰς προσηνθειδὰς διαβεβαιώσεις τῆς στοργῆς, βασιλεύῃ ἀπολύτως ἡ ἰδέα τοῦ συμφέροντος· ἀλλ' εἶ-

δεν αὐτὸν τόσῳ ὠραῖον, νεαρὸν καὶ γελόεντα, ὥστε οὐδόλως ὑπώπτευσεν ὅτι ἰδύνατο νὰ ἐνδιαφέρῃ αὐτῷ ἄλλο τι εἰμὴ ἡ εὐδαιμονία τῆς, τὴν δὲ πρόνοιαν αὐτοῦ ταύτην ἀπέδωκεν εἰς τὸν ζῶντῶν ἔρωτά του πρὸς αὐτήν.

Ἐν τῷ ἀντιθαλάμῳ περιεπτύχθη αὐτὸν ἐκ νέου, καθ' ὅτι πικρὰν ἐδοκίμαζε θλίψιν ἀπομακρυνομένην αὐτοῦ, εἶτα δὲ ἀσπασθεῖσα αὐτὸν ἄπαξ ἔτι, καὶ καπνίγουσα τοὺς πικροὺς στόνους τῆς, ἐξῆλθε καὶ ὤρμησε γοργῶς πρὸς τὴν κλιμακα, ἐν ᾧ ἐκεῖνος βραδεῖ βήματι ἐπανήχθη εἰς τὸ κοιμητήριον αὐτοῦ. Ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου ἐνθα πρὸ ὀλίγου ἠκροῦτο τὰς ἐξηγήσεις τοῦ πολυσάρκου Βούου, καὶ ἀνάσας διγάγον, ἐδυθίσθη εἰς λογιζομένους.

Οὐδόλως ἐτάρασεν αὐτὸν ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς προσωπικῆς εὐθύνης τὸ ἐπεισόδιον, ὅπερ ἐθόλου τὰς μετὰ τῆς Λουίζης ἀθεμίτους σχέσεις αὐτοῦ. Οὐδὲν ἄλλο τῷ ἐφαίνετο τοῦτο, ἢ φροντίς τις μόνον περιπλέον, ἥτις δι' αὐτόν, πανθομολογουμένως εἰδικὸν περὶ τὰ τοιαῦτα, ἦτο ἴση τῷ μηδενί. Δὲν διέβλεπε μέγαν κίνδυνον ἐν τῇ πιθανότητι τοῦ νὰ διασταυρῶσιν τὸ ξίφος μεθ' ἡσυχίας βιομηχανίου, εἰς δὲ οὗτος, ἀνοήτως ποιῶν, ἐξέλεγε τὸ περιστροφόν, θὰ ἐπαύξανε τὸν ἴδιον αὐτοῦ κίνδυνον ἔτι μᾶλλον, διότι οὐδὲ θὰ τῷ ἔμεινε κἂν ἡ εὐκαιρία ὅπως ἐπιδείξῃ γενναϊότητα. Ὅθεν δι' ἑαυτὸν οὐδόλως ἐφόβειτο, ἀλλ' ὡς πρὸς τὰς περιπλοκάς τὰς ἐπαπειλούσας τὴν Λουίζαν ἔμεινε σύννους ἐπὶ πολὺ.

Οὐδέποτε ἔσχεν ἐρωμένην θελκτικωτέραν αὐτῆς τὸ σύνολόν τῆς προκαλοῦν ἐπαίνους περὶ τῆς λεπτότητος τῆς καλαισθησίας αὐτῆς, τῷ παρίστα τὴν ὑπερτάτην ἐκζητήσιν τῆς κομψοπρεπειας, πρὸ τῆς ὁποίας ὁ ἔρωσ οὐδέποτε ἀμβλύνεται. Ὁραία τόσον, ὅσον οὗτος ἐπόθει, καὶ ἀνυπερβλίτως περιπαθῆς, πλουσία καὶ μεγαλοπρεπῆς ὑπεράγαν, ἐπεφοίτα πρὸς αὐτὸν περιβαλλομένη ὑπὸ ἰδανικῆς τινοῦ ἀτυμοσφαιρίας πολυτελείας διανεκοῦς. Ἦτο λοιπὸν ἡ ἰδεώδης γυνὴ . . . πλὴν μᾶτοι ἡ ὄνειρῶδης αὐτοῦ εὐδαιμονία ἔμελλε νὰ παραβλαβῇ σπουδαίως ὑπὸ τῆς ἠδῆς γεννωμένης κρίσεως; καὶ ἐν τίνι μέτρῳ;

— Ἡ ταλαίπωρος! διενόηθη ἡτο κατατεταραγμένη, θὰ ἦτο τρομερὸν ἂν δὲν τῇ ἐνέεινε ἐγὼ τὸ θάρρος· ἀλλ' ἂν πραγματι ὁ Ἐρβελέν αὐτὸς ἀποφασίσῃ νὰ μᾶς ἐνοχλήσῃ, θ' ἀναγκασθῶμεν, ὅσῳ κἂν ἦναι τοῦτο λυπηρὸν, νὰ χωρισθῶμεν, ἐκτὸς εἰς ἐκείνη προλάθῃ νὰ χωρισθῇ ἀπ' αὐτοῦ, ὅτε καὶ τὰ πράγματα ταξινομοῦνται πρὸς τὸ συμφέρον μου. Ἐχει ὀγκωδεστάτην παρουσίαν τὸ ζῶον τοῦτο, ὡς εἶναι πασίγνωστον. Ὅταν ἐνυμφεύθη οὐδὲν εἶχεν, ὅθεν ὁ πλοῦτος ἀνῆκει εἰς ἀμφοτέρους. Τὸ ἡμισυ μόνον τοῦ θησαυροῦ τοῦ ὁποίου εἰδήμονες ἄνθρωποι τὸν κρίνουσι κάτοχον, θὰ ἐξαρκέσῃ πρὸς ἀρίστην εὐμάρειαν εἰς τὴν γυναῖκά του. Ἐλευθέρα, πλουσία καὶ ὠραία ἡ Λουίζα ἔχει τότε πρὸς αὐτῆς δέκα ὄλα ἐπὶ ἡδυσθεστάτου βίου τὸν ὅποιον θὰ συμμερισθῶ.

Χαίρων δ' ἐπὶ τῷ τερπνῷ τούτῳ συμπέρασματι, ὁ Δανιὴλ προσεκάλεσε τὸν θαλαμηπόλον αὐτοῦ καὶ ἐνδυθεὶς, ἀνεχώρησεν ὅπως γευματίσῃ, παρὰ τῷ βαρῶν Ραίνσφελδ.

Ἐπανελθὼν οἴκαδε περὶ τὴν τρίτην ὥραν τῆς πρωίας ὁ Δαβὶδ Ἐρβελέν, κατεκλίθη, ὅπως μὴ προ-

δώσῃ εἰς τὰ ὄμματα τῶν ὑπηρετῶν του τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ ταραχὴν. Ὁφείλε νὰ ζήσῃ, ἐπομένως ἐνόει ὅτι ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσῃ τρόπον ζωῆς ἀνάλογον πρὸς τὰς ἕξεις αὐτοῦ. Ἀλλὰ περὶ εἰς τὴν κλίνην δὲν ἐκοιμήθη, τοὺς ὀφθαλμοὺς δὲ ἔχων εὐρέως ἀνεφωγμένους ἀνεπόλει τὴν ὀδυνηρὰν συμφορὰν του, ἕως ὅτου ἡ αὐγὴ κατέλαβεν αὐτὸν οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν παραδοθέντα εἰς ὕπνον. Ἦτο καθυπνιτισμένος ἐκ κοπώσεως, ἀλλ' ἐν τῷ σώματι τῷ κεκμηκῶτι εἰργάζετο ἀδαμάστως ἡ ἐξεργησμένη διάνοια.

Ἐγερθεὶς, ἐν ἡ στιγμῇ ἤκει ἡ ἐδόμνη ὥρα ἐπὶ τοῦ ἐκκρεμοῦς, εἰσῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖον αὐτοῦ ὅπου εὔρεν ἐπὶ τῆς τραπέζης πολλὰς ἐπιστολάς τῆς χθὲς. Ἐξήτησε τέτιον παρὰ τῶν θεραπόντων ὡς καθ' ἐκάστην, καὶ ἔφαγεν ὅπως ἀναλάβῃ δυνάμεις καὶ ὅπως μὴ ὁ ἐγκέφαλος αὐτοῦ ἐληρασθῇ ἐκ τῆς κενότητος τοῦ στομάχου, μετ' ἰσχύος δὲ τῆς βουλήσεως ὑπερανθρώπου ἀναμένων τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὤρῃσε τὴν μετὰ τῆς γυναίκος του συνέντευξιν, ἤρξατο ἀποσφραγίζων καὶ ὑπογράφων τὰς ἐπιστολάς ὡς συνήθως. Κατὰ τὴν δεκάτην προσεκάλεσε τὸν γραμματέα αὐτοῦ, τῷ παρέδωκε τὴν ἀλληλογραφίαν, καὶ ἀπέστειλεν ὑπηρετὴν τινὰ ὅπως ἐρωτήσῃ εἰς ἡ κυρία εὐρίσκετο εἰς τὰ δώματα αὐτῆς.

Τότε ἔμαθεν ὅτι ἡ κυρία πρὸ μικροῦ ἐξῆλθεν εἰποῦσα ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ περὶ τὴν ἐνδεκάτην. Ρυτίς βαθεῖα διηυλάκωσε τὸ μέτωπον αὐτοῦ! . . . « Ἐβλεψε πρὸς τὸν ἔραστὴν τῆς ὅπως ἀποφασίσωσι τὰ κατ' αὐτοῦς! » ἐοικέσματο, βαρεία δὲ μελαγχολία κατεπάγωσε τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Φεῦ! ὁποία συμφορὰ, τὸ ν' ἀπολέσῃ ἠδῆ πᾶσαν ἐμπιστοσύνην, τὸ ν' ἀναγκασθῇ νὰ ὑποπτεῖται πᾶσαν ἐκείνης πράξιν, νὰ σχολιάζῃ πᾶσαν σκέψιν, νὰ ἐρημαθῇ ἐν τῷ ἰδίῳ του οἴκῳ, ὡς ἔχθρος εἰς ξένον ἔδαφος!

Ἦ! σκληρὰ, σκληρὰ ἀνάγκη, πρὸς ἣν μετὰ μεγίστου πόνου θὰ συνεμορφοῦτο αὐτὰς, ὅστις οὐδέποτε ἔκρυπτε τοὺς φόβους αὐτοῦ ἢ τὰς ἐλπίδας, αὐτὸς ὅστις εὐρίσκεν ψεῖποτε ἐν τῇ στοργικῇ ἐκμυστηρεύσει καταπράυσιν τῆς ἀγρίας λύπης καὶ ἐπαύξεισιν τῆς ἠδείας χαρᾶς. Σκληρὰ ἀνάγκη τὸ νὰ καταστῇ ἠδῆ ψυχρὸς, ξηρὸς, ἀτεγκτός, τὸ νὰ καταστῇ ἐρωμένως πᾶσαν αὐτόματον διάχυσιν τῆς ψυχῆς του, ἐκ φόβου μὴ ἐκπέσῃ πρὸ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὀμμάτων, ἀφοσιούμενος πάλιν πρὸς ἐκείνην, ἥτις οὐδένα πλέον ὄφειλε νὰ κατέχῃ χῶρον ἐν τῷ ἠθικῷ αὐτοῦ βίῳ, καίτοι ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον διηύθυνεν ἀπολύτως τὴν γαλνναίαν αὐτοῦ ζῶν!

Θὰ ἰδύνατο ἄρα νὰ τηρήσῃ ταῦτα; ἐπὶ στιγμὴν ἀμψέβαλε, καταληθθεὶς δὲ ἐκ νέου ὑπὸ ἀπελπισίας, οἷα ἦτο κατὰ τὰς πρώτας ὥρας τῆς ὀδύνης, ἐδυθίσθη εἰς ἀποθάρρυνσιν τόσον, ὥστε διηρωτᾶτο ἂν ζωῆς τοιαύτης δὲν ἦτο γλυκύτερος ὁ θάνατος. Κατὰ τὰς μαύρας ταύτας στιγμὰς, αἵτινες δυσχαί τῷ ἐπῆλθον, θαυμάσεσθα ἡ ἰδύχαρις μορφή τῆς τρυφερᾶς θυγατρὸς του ἐπεφοίτα φανταστικῶς πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτοῦ, καὶ ὅλος ἀφιέμενος τότε εἰς τὴν ἀναλλοίωτον περιπλοκὴν τῶν ἐπὶ γῆς ἠθικῶν σχέσεών του, κατενόει ὅτι δὲν ἀνῆκεν εἰς ἑαυτὸν, ὅτι δὲν ἐδικαιούτο ὅπως διαθέσῃ τὰ κατ' αὐτόν, ὅτι, τέλος, πρὶν ἢ προπαρασκευάσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἡσυχίαν, ὄφειλε νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐν τῷ κόσμῳ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ τέκνου

του. Ἀντλῶν ποιᾶν τινα ἡρεμίαν ἐκ τῶν συλλογισμῶν τούτων, παρεκίνει ἑαυτὸν πρὸς γενναιότητα καὶ θάρρος, ἀλλ' ὅσον δῆποτε κἂν ἠσθάνθη ἰσχύν κατὰ τὰς σχετικῶς ἡρεμωτέρας στιγμᾶς, ὑψίστατο ἔτι καὶ κατ' αὐτὰς ἡρικῶδεςτάτους πόνους.

Ὅτε κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἡ θύρα τῆς εἰσόδου ἀνοίγεισα, ἐκλείσθη ἐκ νέου, ὁ Δαβὶδ, κρυβείς ὀπισθεν αὐλαίας, εἶδεν εἰσερχομένην τὴν ἄπιστον σύζυγον, ἥτις, μελανείμων καὶ πεπλοφοροῦσα, κατεδεικνύετο ὑπὸ τῆς εἰρηνικῆς στάσεώς της ἀπὸ πολυλοῦ εἰθισμένη εἰς τὴν τοιαύτην δραπέτευσιν.

Ἡρεμία τοσαύτη, συνήθη τακτικὴν μαρτυροῦσα, ἐξῆλθεν ἠφαιστειῶς τὴν ὀργὴν τοῦ δυστυχοῦς μετὰ σκιρτώσεως δὲ καρδίας διυψυθῆν οὗτος εἰς τὸ διαμέρισμα αὐτῆς. Εἰσῆλθεν εἰς τὴν μικρὰν αἴθουσαν, ἐνθα ἐκείνη, ὡς κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς χθὲς, ἐκάθητο πρὸ τῆς ἐργαστηρίου τραπέζης της. Ἴσως τὸν ἀνεμμεν ἦδη, διότι ἰδοῦσα αὐτὸν ἀμέσως ὤρθωθη, καὶ προσποιουμένη θαρραλὸν ἦθος, ἐστηρίχθη ἰσχυρῶς ἐπὶ τοῦ ἐπίπλου ἐκείνου. Ὁ Δαβὶδ παρετήρησεν ὅτι ἔρριγει, ἀλλ' οὐχ ἦττον ἡ μορφή της ἐτάρει τὴν συνήθη ἀγέρωχον ἐκφρασίαν. Ἐπλησίασε πρὸς αὐτήν, νεύων δὲ πρὸς αὐτὴν ὅπως καθίσῃ, ἐστήριξε τὴν ράχιν ἐπὶ τῆς ἐστίας καὶ εἶπε, βραδέως λαλῶν ὅπως οὕτω περιστείλῃ τὴν καταπνίγουσαν αὐτὸν συγκίνησιν.

— Ἡ συνεννόησις τὴν ὁποῖαν ἔλαβον μεθ' ὑμῶν χθὲς ἐσπέρας μοὶ ἐφάνη ἀτελής, διότι ἂν σὰς ὑπέδειξα γενικῶς ὁποῖα τινες εἶναι αἱ ἰδικαὶ μου προθέσεις, ὁποῖα εἶναι ὅμως αἱ ἰδικαὶ σας δὲν σὰς ἠρώτησα. Ἐχῶ δικαίωμα ἴσως ὅπως σὰς ἐπιβάλλω σχέδιον διαγωγῆς, ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι μοὶ φαίνεται ἀμφίβολον τὸ ἂν θὰ συνηνεῖτε νὰ μοὶ ὑπακούσητε εἰς ὃ τι δὲν θέλετε, πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σὰς ἐκδιάσω, εἰμὴ προκειμένου περὶ ἐνὸς μόνου ζητήματος, ὡς πρὸς τὸ ὅποιον ὅμως, σὰς προειδοποιῶ, θὰ φανῶ ἀδυσώπητος. Ἐξηγοῦμαι ἀμέσως. Θέλω ἐν πρώτοις νὰ διακανονίσω ἄλλους τινὰς ὄρους, καὶ νὰ σὰς ἀπειθῶν ἔρωτήσεις τινὰς ἐπιθυμεῖτε νὰ μοὶ ἀπαντήσητε ;

Μετ' ἀποτροπαίου ἀταραξίας καὶ διὰ φωνῆς παρωτώδους ἐκείνη ἀπήντησεν :

— Ἐρωτήσατε.

— Ἐσφαλὸν ἐγὼ ποτε πρὸς ὑμᾶς ;

— Ποτέ, οὐδέποτε.

— Ἦναντιῶθην ποτέ πρὸς τὰς κλίσεις σας, πρὸς τὰς ἐπιθυμίας σας, πρὸς τὰς φαντασιοπληξίας σας ἀκόμη ;

— Ὅχι.

— Δὲν ἐπραξα πᾶν τὸ ἐπ' ἐμοὶ ὅπως σὰς παράσχω εὐδαιμονίαν ὅσον ἦτο δυνατόν νὰ ποθῆσθε ;

— Ναί.

— Δὲν ἀπεκτίσατε ἀπὸ δεκαῆξ ἦδη ἐτῶν τέκνον, τὸ ὅποιον ἐπρεπε βεβαίως νὰ κατέχη εἰς τὴν καρδίαν σας ὀλοκλήρον τὸν χῶρον, ὃν ἐγὼ, στερούμενος πάσης ἀξίας ἀναμφιδόλως, κατέλειπον κενὸν ἐν αὐτῇ ;

Ἦδη ἡ Λουίζα ἐσίγα· τὰ χεῖλη αὐτῆς ἐρρίγησαν καταπνίγοντα βαθὺν στόνον καὶ ἐντὸς τῶν μαύρων αὐτῆς ὀμμάτων διέλαμψαν πυκνὰ δάκρυα. Ἀρὰ γε ἡ μητρότης ἀψυπνουμένη ἐντὸς αὐτῆς, τὴν κατήσχυνε θλιβερῶς τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ, ἢ μὴ συνεκίνει αὐ-

τὴν μᾶλλον ἢ ὀδυνηρὰ ταπεινώσας ἐκείνου, ὃν εἶχε πλήξει τόσῳ σκληρῶς ;

— Ἐκλαμβάνω τὴν διωπὴν ὡς κατάφασιν, ἐξηκολούθησεν ὁ Δαβὶδ. Λοιπὸν, ἐν ᾧ σὰς ἐθώπευεν οὕτως ὁ σύζυγός σας, ἐν ᾧ σὰς ἠγάπα τόσον ἡ θυγάτηρ σας, τί ἐλείπεν ὅπῃ τῆς εὐδαιμονίας σας, τί ἐξήλαθε ὅπως ἀναζητήσετε ἐκτὸς τοῦ οἴκου ;

Αὕτη ἐνεμμεν ἐν τῇ σιγῇ οἰνοει πιαζομένη, ἐκείνος δὲ αὐστηρῶς ἐπανέλαβε :

— Ὡ, ἀπαντήσατε, ἀπαντήσατε καθαρῶς ! ἐπιθυμῶ νὰ μάθω ὁποῖα τις εἶσθε ὑμεῖς, διότι χθὲς ἀνεκάλυψα ἐν ὑμῖν ἀλλοίαν γυναῖκα, περὶ τῆς ὁποίας θέλω νὰ διαφωτισθῶ εὐκρινῶς.

Μοὶ φαίνεται ὅτι, ἐλλείψει τιμιότητος, ἐτηρήσατε τοῦλάχιστον ἐλευθερίαν χαρακτήρος. Ὁμιλήσατε ! δὲν πιστεύω ὅτι σὰς ἀπαγορεύει τοῦτο ἡ αἰδώς ! . . Εἶπατε, τίς μάνια ἰσχυροτέρα τῆς ἀφροσύσεώς μου, ἰσχυροτέρα τῆς στοργῆς τῆς θυγατρὸς σας καὶ τοῦ πρὸς σεαυτὴν σεδασμοῦ, σὰς παρέδουρεν ὅπως τὰ πάντα θυσιάσητε ;

Ἀψήγδια πορφύρωσις διεχύθη ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς Λουίζης, οἱ ὀφθαλμοὶ της κατήστραψαν φλόγας, ὑπὸ πικροῦ δὲ τινος ἐνθουσιασμοῦ παραφερομένη ἀνεδόκησε σθεναρῶς.

— Ἐκεῖνο ὅπερ ἠγνόουν μέχρι τοῦδε, ἐκεῖνο ὅπερ εἶναι ἰσχυρότερον τοῦ καθήκοντος, τῆς θρησκείας, τοῦ θανάτου ἀκόμη, ἐκεῖνο ὅπερ εἶναι τὸ μόνον ἀγαθὸν ἐν τῷ βίῳ ;

Ἄς ἔρω ! . . Ἰδοῦ.

Ἄγρια ὀδύνη ἐσπάραξε τὴν καρδίαν τοῦ δυστυχοῦς συζύγου, ἀλλὰ ἐν τούτοις διέμεινεν ἔτι ἀόργητος ὁ τάλας πρὸ τῆς γυναικὸς ἐκείνης τὴν ὁποῖαν, καίτοι τόσῳ περιπαθῶς εἶχεν ἀγαπήσει, οὐδέποτε ὅμως, φεῦ ! κατώρθωσε νὰ τῇ ἐμπνεύσῃ τὴν μέθην τοῦ εὐλαβοῦς αὐτοῦ ἔρωτος.

Κατηράσθη μόνον τὴν ἀδικίαν τῆς φύσεως, ἥτις, πρὸς δυστυχίαν τοῦ ἀνθρώπινου γένους, δὲν συνέδεσεν ἀδιασπᾶστος τὸν ἔρωτα μετὰ τοῦ πλοῦτος, ἀλλ' ἐπιτρέπει πολλάκις εἰς τὴν γυναῖκα νὰ γίνηται μήτηρ, μηδὲ ὅπως τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν γνωρίζουσα· καίτοι δὲ ἡ παραφορά, ἥτις ὤθει τὴν Λουίζαν ὅπως ὁμολογῇ τὸ στυγερὸν ἐγκλημὰ της μετὰ τοῦ πεισματώδους κυνισμοῦ ἐκείνου, ἐπέχυνεν εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διηλητήριο ἀλγος, διαμένων ὅμως κύριος ἑαυτοῦ μεγαλοψύχως ἐκρινεν αὐτὴν ἦττον ἢ κατ' ἀλήθειαν ἔνοχον. Ἴσως ἠγάπα αὐτὴν ἀκόμη τόσον, ὥστε, παρὰ τὴν ἐκπτώσιν της, ἐπόθει ἐνδομύχως ν' ἀθώωσῃ αὐτήν !

— Θέλετε λοιπὸν, ἐπανέλαβε, νὰ μὲ διαβεβαιώσητε διὰ τῆς φράσεως ταύτης ὅτι ἡ διαγωγὴ ὑμῶν οὐδὲ κατὰ κεραίαν θὰ μεταβληθῇ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ ὅτι θὰ ἐξακολουθήτε ὑποτάσσουσα τὰ πάντα εἰς τὰ νέα ὑμῶν αἰσθητά ;

Ἡ ἔνοχος ἐτήρησε σιγὴν, ὡσεὶ ὁ ἀγὼν, ὃν κατέβαλε πρὸ ὀλίγου ὅπως ἐξομολογηθῇ θρασύως, εἶχεν ἐξαντλήσει πᾶσαν αὐτῆς ἰσχύν.

— Πρέπει νὰ ἐννοήσητε, εἶπε πάλιν ἐκεῖνος, ὅτι, ἂν ἐξηγοῦμαι μεθ' ὑμῶν τόσῳ παγετώδως, ἐννοῶ, πρὸς ἀνταμοιβὴν τῆς μετριοπαθείας μου, νὰ τύχω παραχωρήσεών τινων παρ' ὑμῶν. Δὲν πιστεύω ὅτι, μὲ νομίζετε σύζυγον ἐπικεικῆ περὶ τὰ τοιαῦτα, αἰ-

σθάνεσθε δὲ καλῶς ὅτι, χάριν μόνου τοῦ συμφέροντος τῆς θυγατρὸς μου προσπαθῶν νὰ καταπνίξω τὸ σκάνδαλον παντὶ σθένει καὶ ἐπὶ θυσίᾳ ἔτι τῶν νομιματῶν δικαιωμάτων μου, ἀπαιτῶ ἔνεκα τούτων νὰ μοὶ δώσετε ἀσφαλεῖς ὑποσχέσεις διὰ τὸ παρὸν καὶ διὰ τὸ μέλλον.

— Ὅποιας ὑποσχέσεις ;

Τὰ χεῖλη τοῦ Δαβὶδ συνεσπάρθησαν πικρῶς, ὡσεὶ αἱ λέξεις αὐτοῦ ἔμελλε ν' ἀρθρώσῃ τῷ ἀπέσπῳ τὴν καρδίαν ἀπὸ τοῦ στόμου.

— Ὅτι θὰ διαρρήξῃτε ὀριστικῶς πᾶσαν σχεδίαν μετὰ τοῦ . . .

Δὲν ἠδυνήθη νὰ εἶπῃ : « μετὰ τοῦ ἐραστοῦ σας » ! Τὸ θάρρος αὐτοῦ ὅλον ἐξιντλεῖτο, καὶ ὁ φρικώδης ἀπελπισμὸς κατεκυρίευσεν αὐτοῦ καὶ πάλιν, καθ' ὅσον ἠγωνίζοντο κατὰ τῆς ἀκροτάτης αἰχρότητας, αὐτός, ὁ τόσῳ ἐντιμὸς, ὁ τόσῳ εὐθύς. Καὶ καταληφθεὶς ὑπὸ παγεροῦ ρίγους, ἐκλείσει τὸ ὄμμα, ὅπως κἂν ἐπὶ στιγμὴν παύσῃ βλέπων τὸ εἰδεχθὲς αὐτῆς θέαμα. Τότε διὰ μέσου τῶν βόμβων, οἵτινες ἐθραυον τὴν ἀκοήν του, ἡ λαλιά τῆς γυναικὸς του διήλθε προφέρουσα τὰ ἑξῆς τρομερά.

— Πρὸς τί ν' ἀναλάβω ὑποχρέωσιν τὴν ὁποίαν δὲν εἶμαι βεβαία ἂν θὰ δυνηθῶ νὰ τηρήσω ; δὲν ἐξαρτῶμαι πλέον ἀπ' ἐμαυτῆς. Ὑπὸ ἐν μόνον νεῦμα, ὑπὸ μίαν μόνην πρόσκλησιν θ' ἀνεχώρουν ἴσως ἐντεῦθεν.

Τὰ βλέφαρα τοῦ δυστυχοῦς ἀνδρὸς διανοίχθησαν σπασμωδικῶς, καὶ ἀνέτεινε τὸ κεκυρτωμένον αὐτοῦ σῶμα. Ὅλη ἡ ἀγία τῆς καρδίας αὐτοῦ τιμὴ ἀνήστραψεν ὡς φλόξ ἐν τῷ βλέμματι του, ἀνυψῶν δὲ τὸν βραχίονα πρὸς τὴν θύραν, ἀνέκραξε.

— Φύγε λοιπὸν τώρα, εὐθύς !

Εὐπειθὲς ἐκείνη ἤρξατο βαδίζουσα πρὸς τὴν ἐξοδον, μετὰ τεταπεινωμένου μετώπου ὡς ὑπνωτισμένον ὄργανον ὑποβολῆς, ὑπέικον εἰς θέλησιν ἰσχυροτέραν τῆς ἑαυτοῦ. Ἄλλ' ἐκεῖνος, ἄπαξ ἔτι καταλαβανόμενος ὑπὸ οἴκτου ;

— Λουίζα, εἶπε, πρόσδεξαι ! τὸν οἶκον τοῦ συζύγου σου, τῆς θυγατρὸς σου καταλείπεις, καὶ σπεύδεις πρὸς τὸν οἶκον ἐνὸς ξένου. . .

Μηδὲν ἀποκρινομένη, ἔστη ἥρκει ἐν τῇ κρισίμῳ ταύτῃ τοῦ βίου της φάσει μία καὶ μόνη ἀσθενὴς ῥοπή ἐπὶ τοῦ ταλαντευομένου νοός της, ὅπως κινήσῃ αὐτὸν εἰς δισταγμὸν.

— Ὅφειλὼ νὰ σὲ διαφωτίσω τελείως, ἐξηκολούθησε, πρὶν ἢ διὰ παντὸς μ' ἐγκαταλείπῃς· περιουσίαν δὲν ἔχεις οὐδόπως, διότι ὁ πατήρ σου ὅστις δὲν συνεπάθει πρὸς ἐμὲ σ' ἐνύμφευσεν ἄνευ χρημάτων ὥστε ὁ ὀλίγος κινήτος καὶ ἀκίνητος ὄγκος τῆς προικὸς σου θὰ ἴηαι ὁ μόνος σου πλοῦτος, ἂν καταλίπῃς τὴν θυγατέρα σου . . . Σκέψαι ἐπὶ μίαν μόνην στιγμὴν, πρὶν ἢ προβῆς εἰς τόσον σπουδαίας ὑλικῆς θυσίας χάριν ἀνθρώπου, τοῦ ὁποίου τὰς προθέσεις ἀγνοεῖς . . .

Ὑπὸ τὸ ἀκουσμά τοῦ ὑπαινιγμοῦ τούτου, ὅστις ὡς βέλος ταχύς καὶ ὀξύς εἰσέδυσεν εἰς τὰ βάθη τοῦ νοός της, ἡ προδότις ἀνέκραξε δι' ὀργίλης φωνῆς.

— Τί σημαίνει τοῦτο ;

Ὁ Δαβὶδ κατανοήσας ὅτι κατήχυσεν αὐτῆς ἐν μέ-

ρει, προσέλαβε παγετωδέστερον ἔτι ὕψος, ὅπως ἔτι μᾶλλον ἐπωφεληθῆ.

— Σημαίνει τὸ ἑξῆς : ὅτι ἡ πλειονότης τῶν ἀνδρῶν εἶναι ἀπληστος πρὸς γυναικῆς πλούσιās, αἵτινες κολακεύουσι καὶ τὴν ματαιότητα καὶ τὸν ἐγωισμόν των, ἀλλὰ πρὸς γυναῖκας πτωχῆς, αἵτινες οὐδεμίαν ὑλικὴν ὠφέλειαν δύνανται νὰ τοῖς παράσχουσιν, ἀλλ' ἀπεναντίας τοὺς ἐμβάλλουσιν εἰς ἀμηχανίαν, δεκνύουσι πολλῶ ἥττονα σπουδῆν. Ἡ ἦδον ἡ οὐδόπως συμμορφοῦται πρὸς πενιχρὰν ἐστίαν πρὸς ἀνάξιον πλαισίον, ἡ δὲ ἄμεσος συνέπεια τῆς ἀπογοητεύσεως ἀπατηθέντος φιληδόμου εἶναι βεβαίως ἡ ἐγκατάλειψις. Λουίζα ἀκουσόν με, βαίσεις πρὸς τὴν μεταμέλειαν, θὰ γείνης δυστυχῆς ! . . .

Αὕτη ἀνεφώνησε παραφθόρως.

— Αἱ ! ἔστω θὸ ἐκδικηθῆς !

— Δὲν θέλω ἐγὼ τοῦτο.

— Τί θέλεις λοιπὸν ;

— Θέλω νὰ σώσω τὴν κόρην μου, νὰ σώσω σὲ τὴν ἰδίαν ! εἶπεν ἐκεῖνος ἐνῶν τὰς χεῖρας ἱκετικῶς. Περὶ ἐμαυτοῦ δὲν ὁμιλῶ, μὴ με λαμβάνῃς ὑπ' ὄψει· ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ ἀκουσόν μου· καταστρέφεις σεαυτὴν, θυσιάζεις τὸ τέκνον σου ! Τί θ' ἀπογείνη, φεῦ ! ὅταν ἡ μήτηρ του φύγῃ, ὁ Θεὸς οἶδε ποῦ ; πῶς νὰ τῷ ἀναγγεῖλω τὴν φρικαλέαν, τὴν θανάσιμον εἰδησίαν ὅτι τὸ ἐγκατέλιπες ; πῶς νὰ τῷ ἐξηγήσῃ διὰ τί καὶ χάριν τίνος ; θα κατασπαράξῃ ἡ καρδία του, θὰ καταμυληθῇ ἡ διάνοιά του ! . . . Σὲ ἱκετεύω, μὴ διαπράξῃς αὐτὸ τὸ κακούργημα ! . . . μὰ τὴν τιμὴν μου, τὸ πρῶτον σφάλμα σου εἶναι μηδὲν πρὸ τοῦ νέου τούτου, εἰς ὃ μέλλεις νὰ περιπέσης. Ἡ γυνὴ δύναται ν' ἀπατῇ τὸν ἄνδρα της, τοῦτο εἶναι βέβηλον, ἀλλ' ἔστω καὶ ἀδίκως, αἰτιολογεῖται· ἀλλὰ τὸ νὰ καταλίπῃ τὸ τέκνον της, ὦ ! τοῦτο εἶναι παρὰ φύσιν, εἶναι ἀδύνατον, ὑπερβαίνει τὸ λογικόν. Σοὶ ὑπόσχομαι ὅτι θὰ συμπεριφέρωμαι πρὸς σὲ ὡς πρὸς γυναῖκα ἄμωμον, ἂν μείνης εἰς τὸ τέκνον σου ! τὸ τέκνον σου, πρὸς Θεοῦ ! αὐτὸ ὀφείλει ν' ἀπασχολῆ τὸ πνεῦμά σου ἐσθραί, καὶ ὅχι ὁ κακοήθης ἐκεῖνος, ὅστις ἀνεστάτωσε τὴν διάνοιά σου, ὁ βάρβαρος ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου βλέπω τὴν στιγμὴν ταύτην ἐν τῷ βλέμματι σου τὴν ὀλεθρίαν ἐπιρροήν ! Ἐμπρὸς ὀλίγον θάρρος, ὀλίγην ὑπερηφάνειαν· τί ; ἀφ' ἑαυτῆς θὰ ὀφθῆς πρὸς ἄνθρωπον τοιοῦτον· ἀλλ' ἐν πρώτοις γνωρίζεις ἂν θὰ σὲ δεχθῆ ; καὶ τῷ γείνης φορτίον, ἄφρον ! . . . μὴ, γνωρίζω ἐγὼ καλῶς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν ! . . . δὲν θὰ βραδύνη νὰ σὲ βαρυνθῆ ! . . .

Ἡ ἔνοχος προσβλήθεισα ὑπ' αὐτοῦ, ἀπάντησε ψυχρῶς :

— Θὰ τὸ ἴδω τοῦτο !

Τότε ἐποίησε κίνημα λύσσης, εὐρίσκων αὐτὴν τόσῳ σκληρὰν, τόσῳ ἀγρίαν, τόσῳ ἀκαμπτον ! Ὁρμησε πρὸς αὐτήν, τὴν ἤρπασεν ἐκ τοῦ βραχίονος καὶ ἀπώθησεν αὐτήν εἰς τὸ μέσον τοῦ δώματος κράζων :

— Ἄ ! . . . ἀθλία ! ἀληθῶς, κάλλιον νὰ σὲ φονεύσω ! θὰ μᾶς ἀτιμάσῃς ὅλους σὺ ! . . .

Ἐπὶ στιγμὴν προσεῖδον ἀλλήλους πνέοντες ἄρρητον μῖσος, μανιώδη ὀργήν· ἡ Λουίζα ἐφοβήθη ὅτι ἐφθασεν ἡ ὑστάτη στιγμὴ της, ἀλλ' εἶτα εἶδεν ἀποκλινούσαν κ' ἐλαττουμένην τὴν ἐκφρονα ἀπόφασιν, ἥτις ἐνέτεινε τοὺς μῦς τοῦ συζύγου αὐτῆς.

ΤΟ ΕΝ ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ,

ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Ἐν τῷ ΣΤ' τμήματι, τῷ περὶ τῆς σχολικῆς ὑγιεινῆς ἀσχολήθεντι, ἐπρόκειτο νὰ συζητηθῇ τῇ 26)7 Σεπτεμβρίου τὸ ζήτημα τῆς ὑπερβολικῆς ἐπιβαρύνσεως τῆς εἰς τὰς σχολὰς φοιτήσεως νεολαίας. Καὶ πρῶτος ὁ Μαυρίκιος Καρμάν (Βουδαπέστης) ἐπέκρινε τὴν ἐνεστώσαν ὀργάνωσιν τῶν σχολῶν ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν φυσιολογικῶν ἀρχῶν, εἰπὼν ὅτι τὸ σύστημα, καθ' ὃ ἡ ἀποπεράτωσις τῆς γενικῆς παιδείσεως ἐν ταῖς διαφόροις σχολαῖς ὀρίζεται κατὰ διάφορον ὄριον ἡλικίας (ἀπὸ τοῦ 12 μέχρι τοῦ 20οῦ), οὐδὼς φαίνεται ἀνταποκρινόμενον πρὸς τοὺς ὅρους τῆς φυσιολογικῆς ἀναπτύξεως, διότι ἐν ταῖς κατωτέραις ἰδίαις σχολαῖς (δημοτικαῖς καὶ ἀστικάις) καὶ πολὺ περισσύτερον ἐν ταῖς ἀνωτέραις ἐπιβάλλονται εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ μαθητοῦ ἰδέαι, παραστάσεις καὶ συγκινήσεις, ἅς μολὶς νὰ ἐννοήσῃ καὶ νὰ αἰσθανθῇ δύναται, πολλῶ δὲ ἤττον νὰ χρησιμοποιήσῃ ταύτας πρακτικῶς. Ὁ κ. Καρμάν συνιστᾷ τὴν διαίρεσιν τῶν σχολῶν ἀναλόγως τοῦ κύκλου τῆς μορφώσεως καὶ τῶν λαϊκῶν τάξεων.

Ἡ συμπλήρωσις, εἶπεν ἐν ἄλλοις, τῆς ἐνεκα ἱστορικῶν λόγων εἰς φιλολογικὴν κυρίως μόρφωσιν ἀποβλεπούσης παιδείσεως διὰ συστηματικῆς διδασκαλίας τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν οὐδὼς δύναται, νὰ θεραπεύσῃ τὸ μονομερές τῆς παιδείσεως. Ἐνεκα φυσιολογικῶν καὶ ψυχολογικῶν λόγων δέον μᾶλλον νὰ ἐπιδιώκηται ἡ ἐκ παραλλήλου παροχὴ πρὸς τῇ ἰδεολογικῇ παιδείῃ καὶ μόρφωσιν πρὸς καλλιτεχνικὴν ἢ τεχνικὴν ἰκανότητα.

Πρὸς ταῖς γλωσσικαῖς σχολαῖς, ὑπάρχει ἀνάγκη καθαρῶς τεχνικῶν καὶ τεχνουργικῶν σχολῶν, αἵτινες νὰ τροποποιήσωσι τὴν ἀρχαίαν στρατιωτικῶς γυμνασιακὴν διδασκαλίαν συμφώνως πρὸς τὸ νεώτερον πνεῦμα τῆς ἐκτίμησεως πάσης ἐργασίας.

Ἡ ἐν χρήσει διδασκτικὴ μέθοδος, ἥτις ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν καὶ δὴ καθ' ἑκάστην ὥραν ἐφελκύει τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ἐπὶ διδασκτικῶν ἀντικειμένων, ἀντιστρατευομένων πολλάκις ἀλλήλοις, οὐδὼς λαμβάνει ὑπ' ὄψει τοὺς φυσιολογικοὺς νόμους τῆς πνευματικῆς ἀσκήσεως καὶ τῆς ἠθικῆς μορφώσεως τῶν παιδῶν.

Ὁ δόκτωρ Ἀλφρέδος Σπίτσερ (Λειψίας) ὑπερημύθη τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἡ ψυχολογικὴ παιδαγωγικὴ δέον ν' ἀπορρίπτῃ ὡς ἀβάσιμον τὴν ὑπὸ τῆς ἱατρικῆς ἐκφραζομένην γνώμην, καθ' ἣν ἡ νευροπάθεια τῶν μαθητῶν γεννᾶται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς τούτων ἐν τῇ σχολῇ ἐργασίας.

Ὁ Ἐρρίκος Σούσνης (Βουδαπέστης) ἐποίησατο τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις. Πολλοὶ τῶν μαθητῶν εἰσέρχονται μετὰ νευροπαθικῶν προδιαθέσεων. Ἐφ' ὅσον ἡ ἐν τῇ σχολῇ διαμονὴ καθίσταται μακροτέρα, αὐξάνει ὁ ἀριθ-

μὸς τῶν ἐκ συμπτωμάτων νευροπαθείας πασχόντων μαθητῶν. Συμπτώματα νευροπαθείας παρατηροῦνται καὶ παρὰ τοῖς μαθηταῖς ἐκείνοις, οἵτινες εἰσέρχονται εἰς τὴν σχολὴν ἄνευ προδιαθέσεως πρὸς ταῦτα. Ἡ γένεσις τῆς νευροπαθείας παρακωλύεται διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν παραγόντων, οἵτινες εἶναι αἷτια ταύτης. Ὁ κατὰ τῆς νευροπαθείας ἀγὼν δέον ν' ἀρχῆται ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ δι' οὐσιαστικῆς διατροφῆς καὶ ἀγωγῆς. Καθῆκον τῆς σχολῆς εἶναι νὰ συμπράττῃ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ οἴκου καὶ νὰ καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως διατηρῇ τὴν περὶ τὸ μανθάνειν ἰκανότητα καὶ τὴν ὑγίαν τῶν μαθητῶν καὶ ἐπιμελεῖται τούτων.

Τοῦτο κατορθοῦται 1ον. διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ συστήματος τῶν ἐιδικῶν διδασκάλων καὶ ἰδίᾳ ἐν ταῖς κατωτέραις τάξεσι. 2ον διὰ τῆς καταργήσεως παντός, ὅπερ συνεπάγεται διανοητικὴν ἐπιβάρυνσιν. 3ον διὰ τῆς οὐσιώδους ἐλαττώσεως τῆς κατ' οἶκον ἐργασίας, ὅπως οὕτω καταστῇ δυνατὴ μεγαλειτέρα διάρκεια τοῦ ὕπνου. 4ον διὰ τῆς ἐπιμελείας τῶν νεανικῶν παιδιῶν, τοῦ κολυμβήματος καὶ τῶν ταξειδιῶν τῶν μαθητῶν. 5ον διὰ τῆς προσλήψεως σχολικῶν ἱατρῶν καὶ 6ον διὰ τῆς διδόμενης τῶν γνώσεων τῆς ὑγιεινῆς.

Καὶ ἡ κ. Λοίζα Λάξιπτερο (Γιάμπλεντζ - Σέμνιτς), ἀνεκοινώσατο τὰς γνώμας αὐτῆς περὶ τοῦ τί ἡ σχολὴ δύναται νὰ πράξῃ κατὰ τῆς νευρικῆς ὑπερευαισθησίας τῆς νεολαίας.

Πρὸς τούτοις ὠμίλησεν ἡ κ. Μαριάννα Νίγη (Κορνου-βούργου) περὶ τῆς ἐν τῇ σχολῇ διδασκαλίας τῶν ἐργοχειρῶν ὑπὸ γενικὴν ἔποψιν, μεθ' ὃ ἐξητάσθη θέμα, πρὸ τῆς συζητήσεως τοῦ ὁποίου ὁ πρόεδρος ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τῶν γυναικῶν ἐπὶ τοῦ ὅτι, ἐπειδὴ κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτην θὰ ἐγένετο λόγος καὶ περὶ πραγμάτων, ἀτινα πιθανὸν νὰ ἐφαίνοντο σκανδαλώδη διὰ τὰς γυναίκας, ἂν αὐταὶ ἤθελον, ἦσαν ἐλεύθεραι νὰ ἐξέλθωσιν ἐπὶ μίαν στιγμὴν. Αἱ κυραὶ ὁμως ἔμειναν.

Ἐν τῷ αὐτῷ τμήματι ὁ ὑφηγητὴς Νούμαν ὠμίλησε «περὶ τῶν παρὰ ταῖς τοῖς μαθηταῖς νοσημάτων τῆς ρινὸς καὶ τοῦ μαθήματος τῆς ὀδοντικής», εἰπὼν ὅτι πολλοὶ τῶν παιδῶν εἶναι ἀναμικκοὶ καὶ κλίνουσιν εἰς τὰς χοιράδας, συνεπείᾳ δὲ παρακωλύσεως τῆς ἀναπνοῆς διὰ τῆς ρινὸς ἔχουσι προφορὰν μὴ εὐδιάκριτον καὶ ἔρρινον. Ἐπειδὴ δὲ οἱ παῖδες οὗτοι κοιμῶνται ἔχοντες τὸ στόμα ἀνοικτόν, ἐξ οὗ λειτουργία τῆς ἀναπνοῆς εἶναι ἀτελής, ἡ ἀνάπτυξις τῶν πνευμόνων ὑστερεῖ. Εἶτα ἀνέπτυξε τὴν ὠφέλειαν τοῦ μαθήματος τῆς μουσικῆς ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ στήθους καὶ τῶν πνευμόνων. πᾶς μαθητῆς δέον νὰ μανθάνῃ ὀδοντικὴν, ἥτις οὐδὲ τὰ μᾶλλον ἀδύνατα τῶν παιδιῶν βλάπτει, διότι ὁ λάρυγξ ἀποκάμνει ταχύτερον τοῦ στήθους. Τὸ ἄσμα δέον νὰ ἀδῆται καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἀναψυχὰς, οἷον κατὰ τὸ βᾶδισμα, τὰς παιδιὰς κτλ.

Ἐν τῷ Ε' τμήματι (κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 25)6 Σεπτεμβρίου) ὁ κ. Κάιφερ (Νυρεμβέργης) ὠμίλησε «περὶ ὑγιεινῆς καὶ χημικῆς ἐπικρίσεως τῶν πρὸς χρησιμοποίησιν τῶν τροφίμων χρησιμοποιουμένων ὑλῶν ἐκ πίστεως». Περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ὠμίλησαν καὶ ἄλλοι

*) Ἰδε ἀριθ. 43, σελ. 857—859.

τινές, μεθ' ὧ καὶ Γιουργένσεν (Κοπεγγάγης) ὠμίλησε «περὶ ὑγιεινῆς μεταρρυθμίσεως τῆς ἰδρύσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀρτοποιείων». Ὁ Ἀττίλας Στσανλαϊζης ὠμίλησε περὶ στυπτηρίας ἐν τοῖς πωλουμένοις πλακουντίοις (Gebäck) καὶ ὁ Ρόμπερτσον Αἴτσινσον «περὶ πέψεως τοῦ σιχαχάρου».

Ἐν τῷ Η' τμήματι ὠμίλησε ἐν ἄλλοις καὶ ὁ ἐκ Κρονστάδης Κουκόβσκη περὶ νέου συστήματος διωρύχων.

Ἐν τῷ Θ' καὶ τῷ Ι' τμήματι αἱ μᾶλλον ἀξιοσημείωτοι ὑπῆρξαν αἱ διαλέξεις τοῦ κ. Φλέτσερ (Λονδίνου) «περὶ τῆς κατασκευῆς ὑγιεινῶν κατοικιῶν», καὶ τοῦ Κροούλου Ζιημπράιχ «περὶ τῶν ἐλαχίστων τῶν κατοικιῶν διαστάσεων καὶ τοῦ μὴ ὑγιεινοῦ τῶν ὑπερπεπληρωμένων οἰκιῶν».

Ἐν τῷ ΙΑ' τμήματι ὁ καθηγητῆς Ἐρνεστός Μοραβτοϊκ ὠμίλησε περὶ τῶν ἐκ τοῦ ψυχικοῦ νοσήματος πασχόντων ἐγκληματιῶν καὶ καταδίκων, ὡς καὶ περὶ τῶν μέσων, δι' ὧν ἡ κοινωνία δύναται νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτὴν κατὰ τῶν πρώτων, συνυπτῶν τὴν ἰδρύσιν φρενοκομείων παρὰ τὰς φυλακάς. Ὁ δόκτωρ Ἰακώβ Σαλγὼ ὠμίλησε περὶ τῆς μεταφορᾶς τῶν παραφρόνων εἰς χώρας, ἐν αἷς κυριωτέρα ἀσχολία εἶναι ἡ γεωργία, ἀναπτύξας ἐν ποίᾳ περιπτώσει δεόν νὰ προτιμῶνται τὰ κλεισμένα φρενοκομεία καὶ ἐν ποίᾳ ἡ ἀποικία. Ὁ δὲ Κράκερ (Γράτσης) ὠμίλησε περὶ «πειραμάτων ἐπὶ τῆς ἡλιθιότητος (Kretinismus)» κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους, ἰδίᾳ δὲ ἐν ταῖς χώραις, ἐν αἷς παρετηρήθη ἡ ἐλάττωσις ἢ αὐξήσις τῆς ἡλιθιότητος. Ὁ δρ. Ἐρρίκος Καϊνιγκ (Βουδαπέστης) ὠμίλησε περὶ διατροφῆς τῶν καταδίκων.

Ἐν τῷ ΙΖ' τμήματι μετὰ τινος διαλέξεως ὁ ἐκ Δρέσδης Φρειδερίκος Σίημενς ὠμίλησε περὶ τῶν διὰ φωταερίου θερμαινουσῶν θερμαστρῶν, καταλήξας εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι μόνον ἡ διὰ τῆς ἀκτινοβολοῦ θερμότητος θέρμανσις ἀνταποκρίνεται πρὸς πάσας τὰς ἀπαιτήσεις, διότι μόνον τὸ σύστημα τοῦτο εἶνε ἀνάλογον πρὸς τὴν διὰ τοῦ ἡλίου θέρμανσιν· ὁ κ. Σίημενς ὑπέδειξε καὶ σχεδιδιον ἐστίας ὑπ' αὐτοῦ ἐπινοηθείσης καὶ ἐνεργοῦσης κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο.

Ἦδη ἔλθωμεν εἰς τὸ τμήμα δημογραφίας.

Ἐν τῷ Α' τμήματι ὠμίλησεν ὁ ἐκ Ρώμης Μπελόχ περὶ τῆς ἱστορίας τῶν συνοικισμῶν ἰδίᾳ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν μεγαλοπόλεων, περιγράφας τὴν ἀκμὴν καὶ παρακμὴν τῶν πόλεων.

Ἐν τῷ Β' τμήματι ὠμίλησαν ἐν ἄλλοις ὁ Χιέλτ ('Ελσιγκφόρσης) περὶ τῆς δημογραφικῆς διαπλάσεως τοῦ φιννικοῦ λαοῦ, ὁ Μάξ Βιρτ (Βιέννης) περὶ μορφώσεως τῆς στατιστικῆς τῶν ἐπαγγελματιῶν, συνιστῶν τὴν ἀναγκαστὴν τῶν ἐπαγγελματιῶν κατὰ τὰς ἀπογραφάς.

Ἐν τῷ Γ' τμήματι διάφοροι ρήτορες ἐπραγματεύθησαν περὶ τοῦ καταλληλοτέρου συστήματος τῆς ἀπογραφῆς τῶν πόλεων.

Ἐν τῷ ΣΤ' τμήματι ὁ διδάκτωρ Μπλάιχερ (Φραγκφούρτης) εἶπεν ἐν ἄλλοις ὅτι ἡ ἀναλογία τῆς θνησιμότητος ὁσημέραι ἐλαττοῦται συνεπείᾳ τῆς διακοῦς ἀκνωώτεως τῶν κατοίκων τῶν πόλεων. Ὁ Ἀλέξιος Φορ-

τονάτω ὠμίλησε περὶ τῆς ἀναλογίας τῶν γεννήσεων καὶ τῶν θανάτων ἐν Ρωσίᾳ, ὁ δὲ Φ. Γιουρσέα περὶ τῆς αὐτῆς ἀναλογίας ἐν Αὐστρίᾳ. Ἐν τῷ Ζ' τμήματι διάφοροι ρήτορες ἐπραγματεύθησαν περὶ τῆς στατιστικῆς τῶν κωφαλάων καὶ τῆς πρὸς τοῦτο μεθόδου. Ἐν τῷ αὐτῷ τμήματι ὠμίλησεν ὁ Μπάουμγκαρτεν «περὶ τῆς πιθανῆς αἰτίας τῆς πληθῆος τῶν κωφαλάων ἐν Οὐγγαρίᾳ».

Αὐθημερὸν μετὰ μεσημβρίαν ἀμφότερα τὰ συνέδρια, τό τε τῆς ὑγιεινῆς καὶ τὸ τῆς δημογραφίας, συνήλθον ἐν κοινῇ συνεδρίᾳ, εἰς ἣν συνεκεντρώτο τὸ γενικὸν ἐνδιαφέρον, διότι ἐν αὐτῇ ἐπρόκειτο νὰ γείνωσι δύο ἐνδιαφερόμεσαι διαλέξεις ὑπὸ ἐιδικῶν ἀνδρῶν περὶ σπουδαιοτάτων θεμάτων. Μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ προέδρου Κορνύνη, καθηγητοῦ καὶ μέλους τῆς Βουλῆς τῶν προκρίτων κήρυξιν τῆς ἐνάρεξως τῆς συνεδρίας, ἀνῆλθε τὸ βήμα ὁ καθηγητῆς Ἐρνεστός Λάυδεν, ὅπως ὠμίλησῃ «περὶ τῆς ἐκ μέρους τῶν μεγάλων πόλεων προνοίας ὑπὲρ τῶν ἐκ φυματιώσεως πασχόντων». Ὁ κ. Λέυδεν, ἀρχόμενος τοῦ λόγου, ἐξῆρε τὴν σπουδαιότητα τοῦ θέματος καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπὸ τῶν μεγαλοπόλεων προνοίας περὶ τῶν φθισικῶν, ἕνεκα τῆς πληθῆος τῶν κατ' ἔτος εἰς τὴν βροτολοιγῶν ταύτην νόσον ὑποκυπτόντων. Ἐν Γερμανίᾳ μόνον, εἶπεν ὑπάρχουσι 1,300,000 ἀτόμων πασχόντων ἐκ στηθικῶν νοσημάτων, τούτων δὲ ἀποθνήσκουσιν ἐτησίως 170,180, ἧτοι 8⁰/₁₀ ἐπὶ τοῦ ὀλικοῦ ἀριθμοῦ τῶν θανάτων. Ἡ περὶ τούτων πρόνοια δεόν νὰ ἐπιδικῶνται διὰ δύο ὁδῶν, ἧτοι τῆς ὑγιεινῆς, τῆς εἰς τὸν κατὰ τὸν δυνατὸν περιορισμὸν τοῦ νοσήματος ἀποβλεπούσης, καὶ τῆς θεραπευτικῆς, τῆς ἀφορώσης εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ προσιτὴν καὶ τοῖς ἀπορωτέροις τὴν ἀρίστην θεραπευτικὴν μέθοδον. Καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν μὲν τῆς ἀπὸ τοῦ νοσήματος προφυλάξεως ὁ κ. Λέυδεν εἶπεν ὅτι ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, τοῦ νοσήματος μεταδοτικοῦ θεωρουμένου, ἀπεφεύγετο ἡ προσπέλασις τῶν φθισικῶν, ἰδίᾳ ὅμως κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἕνεκα τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ Κῶχ, ἀποδείξαντος ὅτι τὸ νόσημα μεταδίδεται μόνον ἀπὸ ἀνθρώπου εἰς ἀνθρώπον ἢ ἀπὸ ζώου εἰς ἀνθρώπον διὰ τοῦ μικροβίου τῆς φθίσεως, οἱ ἐκ τῆς νόσου ταύτης πάσχοντες θεωρήθησαν ὡς κίνδυνος διὰ τὴν ἀνθρωπότητα· ἡ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὅμως γνώμη ἐμετριάσθη κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους, διότι διὰ τῶν ἐρευνῶν τοῦ δόκτορος Κορνὲ ἀπεδείχθη ὅτι τὸ μικροβίον τῆς φυματιώσεως δὲν μεταδίδεται διὰ τοῦ ὑπὸ τοῦ φθισικῶντος ἐκπνευομένου ἀέρος, ἀλλ' ὅτι τὰ πτύελα εἶναι ὁ κύριος τοῦ βακτηρίου ἀγωγός. Οὕτως ἡ νεωτέρη ὑγιεινὴ ἀπὸ τῆς πνευμονικῆς φθίσεως προφύλαξις συνίσταται κυρίως εἰς τὸ νὰ καθίστανται ἀβλαβῆ τὰ πτύελα καὶ τὰ ἀποχρέμματα.

Καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὴν θεραπείαν τῆς φθίσεως, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἀνεγνωρίσθη ὅτι ἡ ἐν θεραπευτηρίοις περιθάλψις εἶναι ἡ ἀρίστη πασῶν, ἀπεδείχθη δὲ ὅτι ἡ φθίσις εἶναι θεραπεύσιμος. Ὡς ἀρίστη θεραπευτικὴ μέθοδος ἀπεδείχθη ἡ ὑγιεινὴ δίαιτα, καθ' ἣν χρησιμοποιοῦνται καὶ βοηθητικὰ φάρμακα. Κατὰ τὰς ἐκθέσεις τοῦ θεραπευτηρίου Φάλκενστάιν ὁ ἀριθμὸς τῶν θεραπευομένων

ἀνέρχεται εἰς 24⁰/₀ ὡν 13⁰/₀ καθ' ὀλοκληρίαν, 11⁰/₀ δὲ σχετικῶς. Ἡ ἀξία τῆς μεθόδου ταύτης ἠλαττώθη μικρὸν, διότι διὰ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς φυματινῆς (Tuberculine) γεννᾶται ἡ ἐλπίς ἀνακαλύψεως εἰδικοῦ τοῦ νοσήματος φαρμάκου. Σήμερον ὅμως ὡς ἀρίστη μέθοδος θεωρεῖται ἡ ἐν εἰδικοῖς θεραπευτηρίοις περιθαλψίς.

Εἶτα ὁ διαπρεπὴς ἀσκληπιάδης ἐζήτησε τί ἐγένετο ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἐν ἐκάστῳ κράτει. Πρώτη ἡ Ἀγγλίη ἰδρύσε θεραπευτήρια φθισικῶν, ἐν τούτοις δὲ δύνανται νὰ τύχῃσι περιθάλψεως 4,900 ἀσθενεῖς κατ' ἔτος, συντηρούμενοι διὰ τῆς ἰδιωτικῆς φιλάνθρωπιᾶς. Τῷ 1892 ἰδρύθη τοιοῦτο θεραπευτήριον ἐν Μαλγῶφ παρὰ τὸ Βερολίνον, εἶτα δὲ ἰδρύθησαν καὶ ἄλλα ἀλλαχού.

Κατωτέρω ὁ ρήτωρ ἐποίησατο λόγον περὶ τῆς ὑπὸ τῶν μεγαλοπόλεων ὑπὲρ τῶν φθισικῶν ληπτέας προνοίας, εἰπὼν ὅτι κατῆγον τῶν πόλεων εἶναι νὰ περιορίζωσι κατὰ τὸ δυνατόν τὴν διάδοσιν καὶ μετάδοσιν τοῦ νοσήματος καὶ νὰ μεριμῶσι περὶ τῆς ἀποτελεσματικῆς τῶν φθισικῶν περιθάλψεως διὰ τῆς ἰδρύσεως εἰδικῶν θεραπευτηρίων καὶ τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν πασχόντων ἐκ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν.

Παταγώδη χειροκροτήματα ἐκάλυψαν τὰς τελευταίας τοῦ κ. Λεύδεν λέξεις.

Αἱ τοῦ συνεδρίου ἐργασίαι ἔληξαν τὴν 26)7 Σεπτεμβρίου, τὸ πρῶτον δὲ συνέδριον συγκροτηθήσεται ἐν Ἀθήναις τῷ 1897.

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥ.

Ἐσχάτως ἐπισκεφθεὶς κτήματι παρὰ τὴν Ἡράκλειαν εἶδον τὴν θέσιν εἰς ἣν τὸ κτήμα εὐρίσκεται καὶ ἀπεφάσισα νὰ γράψω ὀλίγα περὶ τῆς καλλιέργειας τῆς ἀμπέλου τῆς κοινῆς καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς.

Καὶ ὁ μὲν κοινὸς τῆς καλλιέργειας τρόπος εἶνε ὁ ἐξῆς :

Περὶ τὸν Δεκέμβριον, ἀφοῦ προηγουμένως καθαρῶσι τὴν ἀμπέλον ἐκτελοῦσι τὸ ξελάκκωμα. Τὸ ξελάκκωμα εἶνε μία τῶν σπουδαιότερων ἐργασιῶν τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸ ἰδικόν μας κλίμα. Περιλακκῶνουσι τὴν ἀμπέλον μέχρι τοῦ σημείου εἰς ὃ ἀρχίζει νὰ φαίνηται ἡ κεφαλαϊώδης ῥίζα. Τὸν λάκκον ἀφίνουσιν ἀνοικτὸν μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ σκαψίματος, αἱ δὲ μέχρι τῆς κεφαλαϊώδους ἐπικαλυφθεῖσαι ἐπιπόλαιοι ῥίζαι ὅλαι ἀποκόπτονται. Σκοπὸς τῆς ἐργασίας ταύτης εἶνε ἡ διευκόλυνσις τῆς ἀπορροφῆσεως ὅσον τὸ δυνατόν πλείοτερον ὀμβρίων ὑδάτων καὶ ἡ διὰ τῆς ἀποκοπῆς τῶν ἐπιπολαίων ῥιζῶν αὐξήσις τῆς καθέτου ῥιζῆς, ἥτις ἀναπτυσσομένη φθάνει εἰς μέγα βάθος εἰς ὃ κατὰ τὰς θερμὰς καὶ ξηρὰς ὥρας τοῦ ἔτους εὐρίσκει τὴν ἀναγκαίαν ὑ-

γρασίαν. Ἡ ἐργασία αὕτη δεόν νὰ γίνηται κατὰ τριετίαν ἢ καὶ διετίαν.

Μετὰ τὸ ξελάκκωμα ἔχομεν κατὰ τὸν Ἰανουάριον τὸ κλάδευμα καὶ τὴν σκαφήν· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διατηροῦσι τρεῖς ὀφθαλμοὺς ἐφ' ἐκάστου κλάδου (κεφαλίου)· ἡ ἐργασία αὕτη εἶνε πολὺ λεπτὴ καὶ ἀπαιτεῖ πειρᾶν τινα περὶ τὴν ἐκτέλεσίν της. Ἡ σκαφή γίνεται μετὰ τὸ κλάδευμα διὰ τῆς σκαπάνης. Σκάπτουν καὶ ἀνυψῶνουν τὰ χώματα ἢ εἰς σάγματα (καράβια) ἢ εἰς κώνους. Ἡ σκαφή φθάνει μέχρι 0. 15 μ. σκοπεῖ δὲ τὸν ἐντελῆ ἀερισμὸν (ἐντεῦθεν καὶ ἡ ἀνύψωσις τῶν χωμάτων) καὶ τὴν ἀπορροφῆσιν ὑδάτος ὀμβρίου. Περὶ τὴν ἀνοιξίαν, ἅμα τῇ βλαστῆσει, γίνεται τὸ σκάλισμα, ἡ δὲ ἐργασία αὕτη οὐδα λεπτὴ ἐπίσης ἐκτελεῖται μετὰ προσοχῆς. Ἡ ἐργασία αὕτη συνίσταται εἰς τὴν διὰ τῆς σκαπάνης ἰσοπέδωσιν τοῦ ἀγροῦ καὶ σκοπεῖ τὴν διαφύλαξιν τῆς ὑγρασίας καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν κακῶν χόρτων.

Ἡ καλλιέργεια αὕτη εἶνε ἀποτελεσματικώτατη καὶ πρὸ πάντων διὰ τὰ μέρη μας, ἅτινα κατὰ τὸ θέρος ὑποφέρουσιν ἐπαισθτὴν ξηρασίαν.

Ἐχει ὅμως οὐσιῶδες μειονέκτημα διὰ τὸ ὅποιον οἱ καλλιεργηταὶ προτιμοῦν νὰ χάσουν κἄτι ἀπὸ τὴν ἐσοδείαν παρὰ νὰ ἐφαρμόσουν τὴν μέθοδον ταύτην. Τὸ μειονέκτημα εἶνε—τὰ βαρῆα ἐξοδα τὰ ὅποια ἀπαιτεῖ ἡ ἐκτέλεσίς της.

Ἡ ἄλλη μέθοδος, τὴν ὁποίαν τινὲς ὡς εἶπομεν προτιμοῦν, εἶνε ἡ Εὐρωπαϊκὴ καὶ οἱ προτιμῶντες αὐτὴν τὴν ἐκτελοῦσι συστηματικῶς· ἀλλὰ διὰ νὰ τὴν δεχθῶσι πρέπει νὰ εὐρίσκωνται ὑπὸ εὐνοϊκοὺς κλιματολογικοὺς ὄρους. Ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου ἐξάγεται ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀσπασθῶμεν ἀδασιανίστως μέθοδον τινά, διότι πολλάκις μᾶς ἀντιπολιτεύεται τὸ κλίμα. Κυρίως πρέπει νὰ μελετήσωμεν τοὺς δι' ἐφαρμογὴν μεθόδου τινὸς εὐνοϊκοὺς ὄρους· π. χ. λέγομεν «καλλιέργειαν δι' ἀρότρου» ἐπειδὴ γίνεται δι' ἀρότρου ἡ καλλιέργεια αὕτη, ἀλλὰ δὲν ἔπεται ὅτι καὶ δι' οἰουδήποτε ἀρότρου δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ. Ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχή, πρὶν ἢ παραδεχθῶμεν οἰονδήποτε νεωτερισμὸν. Πάντοτε οἱ χωρικοὶ μισοῦν τοὺς νεωτερισμοὺς, διὰ τὸ τοῦτο ; διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πᾶς νεωτερισμὸς στέφεται ὑπὸ οἰκτρᾶς ἀπιτυχίας, καὶ τοῦτο διότι δὲν εἰσῆχθη ἐσκεμμένως.

Πρὶν ἢ ὀμιλήσωμεν περὶ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ τρόπου τῆς καλλιέργειας, καὶ ἀναφέρωμεν τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα σχετιζόμενον πρὸς ὅσα εἶπομεν· ὅλοι βεβαίως θὰ ἀπορήσουν πῶς κτήμα καλλιεργούμενον ὑπ' Εὐρωπαϊῶν φέρεται ὡς παράδειγμα ἐπὶ κακῇ καταστάσει. Καὶ ὅμως—καὶ ὅμως οἱ καλλιεργηταὶ τοῦ κτήματος δὲν ἐσκέφθησαν ὅτι ἡ Ἡράκλεια εἶνε γυμνὴ δένδρων καὶ ἐπομένως δὲν εἶνε ἀρκετὰ ὑγρὰ διότι αἱ βροχαὶ σπανίζουσι, δὲν ἐσκέφθησαν δὲ νὰ ἐκμυδενίσωσι τὸ μειονέκτημα τοῦτο διὰ τῆς καλλιέργειας. Ἐγρεπε νὰ ἐξοδεύσων. Εἰς περιστάσιν τοιαύτην ἡ οἰκονομία δὲν συγχωρεῖται, εἶνε πηλὴν ζημίας διὰ τὴν καλλιέργειαν. Οἱ εὐρωπαϊοὶ καλλιεργηταὶ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται κτήματος θὰ ἐσκέφθησαν : ὑπάρχει καὶ οἰκονομικὸς τρόπος καλλιέργειας, διὰ τὸ νὰ μὴ τὸν ἐφαρμόσωμεν ; Τὸ ἀποτέλεσμα οἰκτρὸν· οἱ χωρικοὶ διυγῶνται μὲ τὴν συνήθη πονηρίαν τῶν ὅτι τὸ προῖον ἐξακοσίων στρεμμάτων μόλις κατώρθωσεν

ἀπαξ ἐπὶ ἐννεαετιαν ὄλνν νὰ πληρώσῃ τὰ δι' αὐτὸ κατασκευασθέντα βυτία. Ἐνῶ παρὰ τὰς Ἀθήνας εἰς τὴν ἔκπαιδι τιτλοφορουμένην λεπτόγειον Ἀττικὴν, ὑπὸ τὸν θερινὸν ἥλιον καὶ ἐπὶ τοῦ ἀργιλλώδους ἐδάφους τῆς ἡ ἀμπελος θάλλει ὡς νὰ ἐκαλλιεργεῖτο εἰς τὰ μᾶλλον ἀρδευόμενα μέρη τοῦ κόσμου. Καρποφορεῖ τόσον, ὥστε κατὰ τὰς διαφόρους στατιστικὰς ἢ Ἀττικὴ θεωρεῖται ὡς ἡ μᾶλλον σταφυλοπαραγωγὸς ἐπαρχία τοῦ κράτους. Τὰ θαύματα ταῦτα τὰ κατορθώνει εἰς τὴν Ἀττικὴν ἢ διὰ χειρὸς καλλιέργειας.

Ἴδου ἡ διαφορὰ τῆς κοινῆς καὶ τῆς ψευδοευρωπαϊκῆς καλλιέργειας τῆς ἀμπέλου.

Ἄλλ' οἱ ξένοι εἶνε πάντοτε ἄστοργοι ἐκπατριζονται μὲ τὴν μοναδικὴν τοῦ πλουτισμοῦ ἰδέαν καὶ ἀτενίζοντες πρὸς τὸν σκοπὸν παρεβλέπουσι τὰ μέσα.

Καταστρέφουν τὸ μέλλον ἑνὸς τόπου, ὀπισθοδρομοῦν τὴν γεωργίαν του κατὰ πολλὰ ἔτη ὑπερκαίοντες διὰ τῶν πολλαπλῶν ἀποτυχιῶν των, τὸν ἔρωτα τῶν χωρικῶν πρὸς τὰς ἀρχαίας συνηθείας του καὶ τὸ μῖσος πρὸς πᾶν νεώτερον καὶ ἔθνεϊον.

Ἡ δι' ἀρότρου καλλιέργεια τῆς ἀμπέλου παρουσιάζει λαμπρὰ ἀποτελέσματα, ὅταν ἀναμιχθῇ καὶ μὲ τὴν καλλιέργειαν τῆς χειρὸς.

Κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον.

Τὸ ξελάκωμα ἐκτελεῖται δι' ἀρότρου. Ἡ σκαφὴ ἐπίσης δι' ἀρότρου καὶ τὸ σκάλισμα δι' ὑποσκαλιστηρίου. Ὑμεῖς εἴμεθα τῆς ἰδέας ὅτι τὸ σκάλισμα καὶ τὸ ξελάκωμα πρέπει νὰ γίνωνται διὰ τῆς χειρὸς καὶ μόνῃ ἢ σκαφῇ δι' ἀρότρου. Ἡ δι' ἀρότρου σκαφὴ γίνεται διὰ τῶν ἀμπελοφυγικῶν ἀρότρων ὑπάρ-

χουσι διάφοροι τύποι τῶν ἀρότρων τούτων, ὧν κύριος καὶ κοινὸς χαρακτὴρ εἶνε τὸ καμπύλον τῶν ἀντιρίθων, ὅπερ ἐπιτρέπει ἀκινδύνως τὴν παρὰ τὰ πρέμνα προσέγγισιν.

Οἱ κύριοι τύποι εἶνε: τὸ ἄροτρον Vernetto, τὸ τοῦ Benault, τὸ τοῦ Goiu καὶ τινες ἄλλου. Τὰ ἄροτρα ταῦτα σύρονται μόνον ὑψ' ἑνὸς ζῶου, ἡμίονου καλλιτέτερον ἐναλλάξ ἀντικαθισταμένης δι' ἑτέρας. Τὸ ζῶον διὰ νὰ μὴ λοξοδρομῇ, ὀδηγεῖται ὑπὸ παιδός, ἀπὸ τοῦ χαλιννοῦ, τὸ δὲ ἄροτρον ὑπὸ τοῦ συνήθους ζευγίτου. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὰ χῶματα δύνανται νὰ ὑψωθῶσι λαμπρὰ εἰς καράβια.

Τὸ ἄροτρον τοῦ Venedelle πρὸ πάντων εἶναι καταλλήλοτατον διὰ τὰ μέρη μας. Τὴν ἐκλογὴν ἐπέτυχεν ὁ κ. Καλογερόπουλος, γεωπόνος. Ἐνεκα τῆς κυρότητος τῆς Ἰστοδόνης, εἰς τὸ ἄροτρον τούτο εἶνε δυνατὴ ἡ προσάρτησις τοῦ σημείου τῆς ἔλξεως, εἰς τὸ ἄνωθεν τοῦ ὑννίου μέρος, τὸ ὁποῖον ἐπιφέρει τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἔλξεως κατὰ 10 — 15 %.

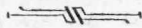
Εἶνε ἄροτρον ἐλαφρόν, κομψόν, καὶ χωρίζεται εἰς δύο μέρη διὰ τὴν εὐκολίαν μεταφορᾶς.

Εἰς τὸ κυρίως σῶμα τοῦ ἀρότρου καὶ τὴν ἰστοδόνην ἢ συναρμογὰ γίνονται διὰ κοχλίσου.

Πολλοὶ κτηματῖαι ἐν Ἀθήναις μεταχειρίζονται τὸ ἄροτρον τούτο. Ὁ δὲ κ. Καλογερόπουλος ἐπιθυμῶν τὴν διδδοσίν του, ἐξετέλεσε πειράματα δημοσίᾳ καὶ ἐνώπιον τοῦ κ. ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, τοῦ ἀνωτέρου προσωπικοῦ τῶν γεωργικῶν σχολῶν καὶ τῶν σπουδαστῶν τῆς γεωπονίας. Τὰ πειράματα ἐπέτυχον, ὃ δὲ ὑπουργὸς ἐξέδωκεν ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς

Ε Π Ι Φ Υ Λ Λ Ι Σ .

ΠΟΙΚΙΛΗ ΔΙΑΛΕΞΙΣ.

Ἀπεφασίθη ἡ διάλυσις καὶ συγχώνεσις μετ' ἄλλης Τραπεζῆς τῆς Τραπεζῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀμέσως ἀγγέλλεται ὅτι αὐστριακὴ Τράπεζα ἰδρύει ἐνταῦθα ὑποκατάστημα. Ἡ Τράπεζα τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἦν ἱδρυμα ἑλληνικόν, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας δὲ οὐκ ὀλίγους ὁμογενεῖς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῆς διατελούντας, οἵτινες νῦν ἀγνωστον τί θὰ πράξωσιν. Ἡ Γενικὴ Ἐταιρεία τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους, ἐπίσης ἱδρυμα πολλοῦς ὁμογενεῖς ἀπασχολοῦν, διελεύθη πρὸ τινος, νῦν διαλύεται ἡ Τράπεζα τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ταῦτα δὲ σημαίνουν ὑποχώρησιν τοῦ τοπικοῦ στοιχείου εἰς τὸ ξένον, ταῦτα σημαίνουν ὅτι παρακμάζουσα ἡμετέρα καὶ παραχωροῦμεν τὴν θέσιν ἡμῶν τοῖς ξένοις, οἵτινες, πρόθυμοι ἐννοεῖται, καταλαμβάνουσιν αὐτὴν πανταχοῦ, ἰδρύνοντες ἐμπορικὰ γραφεῖα, πιστωτικὰ καταστήματα καὶ συγκεντρώνοντες εἰς ἑαυτοὺς πάσας τὰς ἐπιχειρήσεις, ἡμεῖς δὲ ἄδωμεν. Ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεδρίᾳ τῶν μετόχων τῆς Τραπεζῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐγένετο ἡ παρατήρησις ὅτι ἡ διάλυσις ἐπιβάλλεται,

διότι δὲν ὑπάρχουσι ἐπιχειρηματικὰ πνεύματα, ὅπως διοικήσωσιν αὐτήν. Ἡ παρατήρησις αὕτη ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ἀκριβής, ἀλλὰ βαθύτερον ἐξεταζομένη φανεροῦ ὅτι οἰονεὶ νάρκη ἡμῶν κατέλαβε καὶ ὅτι φεύγουμεν τὰς μεγάλας τραπεζιτικὰς καὶ βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, διότι δὲν τολμῶμεν νὰ φαντασθῶμεν ὅτι τὸ ὁμογενὲς στοιχεῖον, ὅπερ οὐδὲ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐξόχως ἠυδοκίμει ἐνταῦθα ἔν τε τῇ ἐμπορίᾳ καὶ ἐν τοῖς οἰκονομολογικοῖς, δὲν δύναται νὰ εὐδοκίμησῃ καὶ αὐτὴ καὶ ὅτι ἐξέλιπον οἱ εἰς τὰ τοιαῦτα ἐπιδιδόντες. Συμβαίνει ἄλλο τι νομίζομεν· οἱ πολλοὶ ἐδειλίασεν πρὸ τῶν ξένων καὶ ἀντὶ νὰ ἐντείνωσι τὴν δραστηριότητα αὐτῶν, ἀπεχώρησαν, ἀναλογισάμενοι ὅτι οἱ ξένοι διαθέτουσιν ἄφθονα μέσα, οἱ δὲ κεφαλαιοῦχοι ἀντὶ νὰ συγκεντρωθῶσι καὶ διὰ τῆς συγκεντρώσεως ἰσχυροποιούμενοι νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς σπουδαίας τραπεζιτικὰς ἐργασίας καὶ ν' ἀναλάβωσι διαφόρους ἐπιχειρήσεις, ἃς νῦν εἰς χεῖρας αὐτῶν ἔχουσι ξένοι, ἐτράπησαν τὴν ὁδὸν τοῦ ἀποσιωπῆρου μὲν ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἐπικινδύνου κέρδους, τοῦ χρηματιστηρίου. Ἐπειδὴ δὲ τὰ τοῦ χρηματιστηρίου ἄστατα, ἐπέρχονται πολλάκις κλονισμοί, μάλιστα παρὰ τοῖς μικροῖς κεφαλαιοῦχοις, οἵτινες εὐτυχεῖς τινὰς θνητοὺς ὑπ' ὄψιν ἔχοντες οὐχὶ μετὰ τῆς δευτέρας ἐπιφυλάξεως προβαίνουσιν εἰς τὰς ἐργασίας αὐτῶν. Οἱ κλονισμοὶ οὗτοι ἐπιφέρουσι καταστροφὰς οὐ μόνον ἐνὶ ἀτόμῳ, ἀλλὰ τῇ ὅλῃ οἰκογενείᾳ αὐτῶν καὶ ἔστιν ὅτε καὶ ἄλλαις οἰκογενείαις στενῶς διὰ συγγενείας ἢ διὰ τῆς ἐργασίας πρὸς τὸ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ἀπολέσαν ἄτομον συνδεομένης.

Ἐμπορικὰ καταστήματα, ἄλλοτε κέντρα χρησιμεύσαντα δρᾶ-

νομάρχας τοῦ κράτους, συνιστῶν τὸ ἄροτρον Vernet-
te θερμότητα.

Τὸ ἄροτρον τοῦτο παρουσιάζει μεγάλας οἰκονο-
μίας· σχετικῶς δὲ αἱ τοῦ προϊόντος διαφοραὶ εἶνε
μικραί.

Ἐν στρέμμα ἀμπέλου εἰς μίαν ἡμέραν τὸ σκάπτουν
τρεις ἐργάται, ἢ πλ. ἀπαιτοῦνται τρία ἡμερομίσθια
δι' ἓν στρέμμα, ἐνῶ διὰ τοῦ ἄροτρον ἐπιτυχάνομεν
τὴν σκαφὴν πέντε στρεμμάτων εἰς μίαν ἡμέραν μὲ
τὰ ἐξῆς ἐξοδα :

» Τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ζευγίτου

» Τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ παιδὸς

» Τὴν τροφήν τῶν δύο ζῶων, (ἄτινα θὰ μετελάσ-
δωνται).

» καὶ τὸ χρεωλύσιον τοῦ ἄροτρον.

Πρέπει ὅμως νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς μόνην ταύτην τὴν
οἰκονομίαν καὶ νὰ ἀφήσωμεν τὸ ξελάκκωμα καὶ τὸ
σκάλισμα ὅπως τὸ παρελάβομεν ἀπὸ τοὺς πατέρας μας.

Ἡ βελτιωμένη γεωργία, ἢ πλ. ἡ καλλιέργεια τῆς
γῆς, ἢ φωτιζομένη ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης, εἰσαγομένη
εἰς τὴν Τουρκίαν, δὲν θὰ μείνῃ βεβαίως ἐντὸς τῶν
ὁρίων τοῦ περιὸ οὗ πρόκειται κτήματος, ἀλλὰ τὸ φιλο-
πρόσδοον παράδειγμα τῶν κυρίων αὐτοῦ, θὰ ἐπεκταθῆ
ἀπανταχοῦ, ὅπως ὁ ἕδρως τοῦ γεωργοῦ βρέχει τὰ
στῆθη τῆς μητρὸς γῆς.

Γ. Η.

σεως, εὐρήνται νῦν ἐν μαρμαρῷ ἢ καὶ διελύθησαν, τραπέζιτικὰ
καταστήματα δρᾶσαντὰ ἐπίσης καὶ δι' ὧν πολλοὶ ἀνεδείχθησαν, ἢ
περιέστησαν λίαν τὰς ἐργασίας αὐτῶν ἢ καὶ διελύθησαν ἐπίσης,
ἐκ δὲ τῶν περιὸ αὐτὰ ἄλλοι μὲν ἐπεδόθησαν εἰς ἰδίαις ἐργασίας,
ἄλλοι δὲ καὶ ἔμειναν ἄνευ τοιαύτης, ἀπορῶντες τί χρὴ δρᾶν.

Τὸ συμπέρασμα τούτων εἶνε μαρμαρῶς γενικός, ἀπραξία, ἔλει-
ψις ἐργασίας διὰ τοὺς νεωτέρους, ἐπεὶ δὲ οἱ ἐν τῷ κύκλῳ
τούτῳ ἰδίᾳ τῶν ἐργασιῶν εὐρισκόμενοι, μὴ μελετῶντες τὰ περι-
αυτοῦ, οὐχ ἤττον ὅμως τὸ κακὸν ἐγγύτερον βλέποντες, ἀναζη-
τοῦσι τὸν αἴτιον, ἀναζητοῦσιν αὐτό, ὡς πάντοτε συμβαίνει, ἐκτὸς
αὐτῶν, καὶ ἀνευρίσκουσιν αὐτὸ ποῦ ; ἐν τῇ ἡμετέρᾳ παιδείᾳ,
ἦν καὶ κηρύττουσιν ὡς τὸ μόνον αἴτιον τῆς ἡμετέρας κακοδαι-
μονίας. Οἱ νέοι λέγουσιν ἕνεκα τῆς μὴ πρακτικῆς αὐτῶν ἐκπαιδευ-
σεως δὲν εὐρίσκουσιν ἐργασίαν, ἀλλὰ ποῦ ὑπάρχει ἡ ἐργασία ;
Παρουσιάζουσιν οὗτοι τοιαύτην ; Αἱ ἀνάγκαι δημιουργοῦσι τὰ
ἄτομα. Ἄν ὑπάρξῃ ἐργασία, κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῆς θὰ
δημοιουργηθῶσιν οἱ νέοι, διότι ἀκριβῶς ἡ μέση παιδείσις τούτων
ἰδίᾳ ἔχει τὸν σκοπὸν ὅπως τοῖς ταύτης τυροῦσι παράσχη τὰς
βάσεις ἵνα ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν δημιουργηθῶσιν ἀ-
κολούθως εἰς τὰ τοῦ βίου ἐπιδοῦμενοι. Ταῦτα δὲ λέγοντες οὐδό-
λως ἐνοοῦμεν ὅτι ἡ ἡμετέρα παιδείσις εἶνε τελεία καὶ οὐδεμιᾶς
χρῆζει μετερρυθμίσεως. Πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Ἀλλὰ λέγομεν καὶ
ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι αὕτη δὲν εἶνε ἡ κυρία αἰτία τοῦ κακοῦ,
ἀλλ' οἱ κατήγοροι αὐτῆς κυρίως.

Λέγουσιν ὅτι ἐν τοῖς ἡμετέροις σχολείοις δὲν μνησθάνουσι ξένας

ΤΟ ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΦΥΣΙΟΛΟΓΩΝ

Ἡ διόθεοιτις.

Μετὰ τὸ ἐν Βουδαπέστη συνέδριον ὑγιεινῆς καὶ δη-
μογραφίας, περιλήψιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ ὁποίου παρεθέ-
σαμεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις, συνεκροτήθη ἐν Βιέν-
νῃ ἕτερον σπουδαῖον καὶ σοβαρώτερον, δυνάμεθα εἰπεῖν,
τοιούτο ἐν Βιέννῃ, τὸ τῶν Γερμανῶν φυσιολόγων, ἢ ἔναρ-
ξις τοῦ ὁποίου ἐκηρύχθη ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ μουσικοῦ
συλλόγου περὶ τὴν 12 ὥραν τῆς μεσημβρίας τῆς 12]24
σεπτεμβρίου δι' ἐπὶ τούτῳ λόγου τοῦ προέδρου, αὐλικοῦ
συμβούλου Κέρνεκ φὸν Μαριλάουν. Τὸ συνέδριον τοῦτο
κέκτηται ἰδιάζουσας σπουδαιότητα ὡς ἐκ τῶν περιὸ τοῦ
θέμου κατὰ τῆς διφθερίτιδος φαρμάκου καὶ τῶν περιὸ
ὑπνωτισμοῦ ὡς θεραπευτικοῦ μέσου γενομένων διαλέ-
ξεων, ὧν τὰς μᾶλλον ἐνδιαφερούσας θὰ δημοσιεύσωμεν
ἐν περιλήψει χάριν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν.

Αἱ κατὰ τὴν πρώτην ταύτην συνεδρίαν γενομένηαι
διαλέξεις, καίπερ σπουδαῖαι καθ' ἑαυτάς, δὲν εἶναι
τοιαῦται, ὥστε νὰ πληρῶσωμεν δι' ἐκθέσεως αὐτῶν
τὰς ἄλλως τε περιορισμένας στήλας ταύτας. Οὐ-
τως ὁ καθηγητῆς Σουές ὠμίλησε κατὰ τὴν πρώτην
ταύτην συνεδρίαν «περὶ τοῦ προσώπου, ὅπερ ἐν τῷ βίῳ
τῶν λαῶν διαδραματίζουσιν αἱ φυσικαὶ ἐπιστήμαι»,

γλώσσας, ἀλλὰ πόσοι νέοι γινώσκοντες τοιαύτης εὐρίσκουσιν ἐρ-
γασίαν; Ἐγνωρίσαμεν νέους, γινώσκοντας τὴν γαλλικὴν, τὴν
τουρκικὴν καὶ ἀγγλικὴν καὶ ὅμως, καίπερ εὐτελεστάτην ζητοῦ-
τες θέσιν, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχουσι τοιαύτης, διετέλου δὲ ἡ καὶ
διατελοῦσιν ἀπογοητευόμενοι καὶ μαραινόμενοι, καὶ ἐνίοτε τινὲς
αὐτῶν πανταχόθεν ἀπελπίζόμενοι καὶ ὑπὸ τῶν βιωτικῶν ἀναγκῶν
περιβαλλόμενοι κατέφυγον ὡς εἰς μόνην ἄγκυραν σωτηρίας εἰς
τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα. Δὲν εἶνε λοιπὸν τὰ σχολεῖα μόνον
ἄπερ πολλαπλασιάζουσι τοὺς διδασκάλους, ἀλλ' ἡ κατάστασις
τῆς ἀγορᾶς, ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων. Νέοι ἐν ἐμπορικῇ
σχολῇ τῆς Γαλλίας παιδευθέντες, ἐπανελθόντες ἐναυθῆ, δὲν εὐ-
ρισκον ἐργασίαν, ἠναγκάσθησαν δὲ ἐν τελείᾳ μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν
ν' ἀναδεχθῶσιν εὐτελεστάτας θέσεις πρὸς πορισμὸν τῶν ἀπαι-
τήτων τῷ βίῳ.

Λοιπὸν ἀντὶ νὰ ἀναζητῶμεν τὰ αἴτια τῆς ἡμετέρας κακοδαι-
μονίας, ἔνθα οὐχ ὑπάρχουσι, πρέπει ν' ἀναζητήσωμεν αὐτὰ
ἐνθα ὑπάρχουσι καὶ ταῦτα νὰ πολεμήσωμεν τῇ εὐφύᾳ τοῦ ἡμε-
τέρου ἔθνους, τῷ ἐμπορικῷ καὶ ἐπιχειρηματικῷ πνεύματι αὐτοῦ,
ὅπερ πολλὰκις διελαμψε καὶ διαλάμπει καὶ δι' οὗ οἱ οἴκοι παγ-
κόσμοι ἰδρύθησαν, ἄλλως θὰ φθίνωμεν ἡμέτεροι, οὐδὲν δὲ θὰ
πράξωμεν κἄν πάντα τὰ σχολεῖα ἡμῶν μεταβάλομεν εἰς εἰδι-
κὰ σχολεῖα, γλωσσῶν, βιομηχανίας, ἐμπορικᾶ.

τονίσας τὴν σπουδαιότητα τῆς γυμνασιακῆς μορφώσεως, ὡς διεγειρούσης παρὰ τῷ μαθητῇ τὸ αἶσθημα τοῦ ἰδανικοῦ καὶ ἀποσπώσης αὐτὸν ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ σκέπτεσθαι, ὃν ἐμπνέουσι τὰ καθ' ἡμέραν αὐτὸν περιστοιχοῦντα ἀντικείμενα. Κατόπιν ὠμίλησαν ὁ Λάυδεν (Βερολίνου) περὶ τοῦ Βλὸν Σβίητεν καὶ τῆς νεωτέρας κλινικῆς», ἀναπτύξας τὰ διάφορα εἶδη τῆς θεραπευτικῆς καὶ λεπτομερῆ ποιησάμενος λόγον περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς βακτηριολογίας, εἶτα δὲ ὁ καθηγητὴς Μάχ (Πράγας) «περὶ τῆς αὐχῆς τῆς συγκρίσεως ἐν τῇ φυσικῇ».

Ἡ κοινὴ συνεδρία τῶν τμημάτων ὑγιεινῆς καὶ ἰατροδικαστικῆς ἐπαρουσίασε μέγα ἐνδιαφέρον, διότι κατὰ ταύτην ἐπρόκειτο νὰ ὀμιλήσωμεν ὁ καθηγητὴς Μπέριγκ (Χάλλης) περὶ τῆς διὰ τοῦ ὄρου τοῦ αἵματος θεραπείας καὶ ὁ καθηγητὴς Ἔρλιχ (Βερολίνου) περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ὄρου τοῦ Μπέριγκ ἐν τῇ διφθερίτιδι. Πρῶτος ὠμίλησεν ὁ καθηγητὴς Μπέριγκ εἰπὼν ὅτι ἡ διὰ τοῦ ὄρου τοῦ αἵματος θεραπεία κέλῃται νὰ πληρῶσθαι κενὸν ἐν τῷ ἰατρικῇ ἐπιστήμῃ, διότι καθιστᾷ δυνατὴν τὴν θεραπείαν ὀξείων νόσων, δι' ἃς οὐδὲν θεραπευτικὸν μέσον ὑφίστατο μέχρι τοῦδε. Μέχρι τοῦδε, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ κ. Μπέριγκ, ἦτο μόνον γνωστὸν ὅτι μεγάλως πρὸς θεραπείαν τῆς διφθερίτιδος καὶ τοῦ τετάνου συνετέλει ἡ χρῆσις τοῦ ὄρου τοῦ αἵματος, ζήτημα χρόνου μόνον εἶναι τὸ νὰ κατορθωθῇ διὰ τῆς μεθόδου ταύτης ἡ θεραπεία καὶ ἄλλων νόσων, ὡς τῆς χολέρας, τῆς πνευμονίας, τοῦ τύφου, ἴσως δὲ καὶ τῆς φυματιώσεως.

Εἶτα ὁ κ. Ππέριγκ ὠμίλησε περὶ τῆς ἐφευρέσεως τῆς θεραπευτικῆς αὐτοῦ μεθόδου. Ἀφότου, εἶπεν, ὁ Κὼχ ἐπεχείρησε νὰ φονεύσῃ τὰ βακτήρια ἐν ζῶντι ὄργανισμῷ, καὶ οὗτος ἠσχολήθη περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀποβλέπων μᾶλλον εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν συνεπειῶν τοῦ ἰοῦ τῶν βακτηρίων τούτων παρατηρουμένων φαινομένων ἢ εἰς τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν μικροβίων. Ἀπὸ τοῦ 1890 ἐποιήσατο δι' ἰνδικῶν χοιριδίων, δοκιμὰς αἵτινες ἐν μέρει οὐδεμίαν μὲν κλινικὴν σημασίαν εἶχον ἀπέδειξαν ὅμως ὅτι τὰ ζῶα καθίστανται ἀπρόσβλητα κατὰ τῆς διφθερίτιδος. Προχωρῶν ἐν τοῖς πειράμασιν αὐτοῦ ἐπέστη περὶ τῆς ἀντιτοξικῆς ιδιότητος τοῦ ὄρου τοῦ αἵματος. Ὁ Παστέρ ἐφφώνει κατ' ἀρχὰς ὅτι μόνον καλλιέργειαι (Kulturen) βακτηρίων ἐξησθενωμένοι δύναται νὰ χρησιμοποιηθῶσιν, ὅπως καταστήσωσιν τὸν ὄργανισμὸν ἀπρόσβλητον, ὁ Μπέριγκ ὅμως ἐπέστη ὅτι τὸ ζήτημα εἶνε ποσότητος, δὲν ἐξαρτᾶται δὲ ἐκ τοῦ ἀν τὰ βακτήρια εἶναι ἐξησθενωμένα ἢ μή. Κατὰ πᾶσαν μολυσματικὴν νόσον σχηματίζονται ἐν τῷ αἵματι σώματα, καθιστῶντα τὸν πάσχοντα ἀπρόσβλητον ἐν τῷ μέλλοντι ὑπὸ τῆς νόσου ἐκείνης.

Μεταβαίνων εἶτα εἰς τὸ ζήτημα τῆς πρακτικῆς σημασίας τῆς διὰ τοῦ ὄρου τοῦ αἵματος θεραπείας ὁ κ. Μπέριγκ ἐδήλωσεν ὅτι σπουδαιότατον εἶναι τὸ ὅτι κατώρθωσε νὰ παρασκευάσῃ τὴν ἐνεργοῦσαν οὐσίαν ἐν τοσούτῳ ποσῷ καὶ διὰ τόσον ὀλίγης δαπάνης, ὥστε αὕτη νὰ εἶναι προσιτὴ καὶ εἰς τοὺς πτωχοὺς. Ἡ νέα μέθοδος ἔχει μέγα μέλλον, ἰδίᾳ δὲ διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς

διφθερίτιδος. Ἦδη, εἶπεν, ἔχομεν τὸ μέσον τοῦ νὰ καταστήσωμεν τὴν διφθερίτιδα τοσοῦτον ἀκίνδυνον, ὅσον καὶ τὴν εὐλογίαν διὰ τοῦ δαμαλισμοῦ. Ἐν Γερμανίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ ἐπὶ πληθυσμοῦ ἑκατὸν ἑκατομμυρίων θ' ἀπέθνησκον κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη δύο ἑκατομμύρια ἀτόμων, ἐπὶ 3—4 ὑπὸ διφθερίτιδος προσβαλλομένων ἀσθενῶν. Διὰ τῆς χρήσεως τῆς νέας θεραπείας ὁ ἀριθμὸς τῶν θανάτων ἠλκτώθη εἰς τὰ 10]100 τοῦ μέχρι τοῦδε, καὶ δὴ εἰς εἰς 5]100 διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς νέας μεθόδου ἐντὸς τῶν 48 πρώτων ὡρῶν τῆς νόσου, ἦτοι διὰ τῆς μεθόδου ταύτης θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ σωθῶσι κατὰ τὴν προσεχῆ δεκαετηρίδα 1 1]2 ἑκατομμ. ἀτόμων. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο θὰ ἐπιτυγχάνετο, ἂν τὸ κράτος ἀνελάμβανε τὴν παρασκευὴν τοῦ θεραπευτικοῦ μέσου, τοῦτο δὲ ἐχρησιμοποιεῖτο οὐ μόνον ὡς μέσον θεραπευτικόν, ἀλλὰ καὶ ὡς προστατευτικὸν δι' ἐμβολιασμοῦ. Διὰ τὸν ἐμβολιασμὸν ἀρκεῖ ἡδὴ ποσότης ὄρου, ἥτις νῦν στοιχίζει ἡμισυ μάρκον (3 περίπου γροσια). Καθῆκον τῶν ἐπὶ τῆς δημοσίας ὑγιεινῆς τεταγμένων εἶναι νὰ μεριμνήσωσι πρὸς εἰσαγωγὴν τοῦ ἐναντίου τῆς διφθερίτιδος ἐμβολιασμοῦ.

Περαίνων ὁ κ. Μπέριγκ παρεκάλεισεν ὅπως πᾶς τις δοκιμάσῃ τὴν νέαν μέθοδον καὶ συντελέσῃ ἵνα ἐπιτευχθῇ ὅσον τὸ δυνατόν μείζων ὠφέλεια. Οἱ λόγοι αὐτοῦ συνωδύθησαν διὰ παρατεταμένον καὶ ζωηρῶν χειροκροτημάτων.

Ὁ ἐκ Βερολίνου καθηγητὴς Ἔρλιχ ἐχαρκτήρισε τὴν θεραπευτικὴν μέθοδον τοῦ Μπέριγκ ὡς μεγάλην ἐπιτυχίαν καὶ τοιαύτην, οἷα σπανίως ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἰατρικῆς ἐγένετο. Αὐτὸς, λέγει, εἶδε τὰς δι' ὄρου αἵματος δοκιμὰς πρῶτον παρὰ ζῴοις, καὶ τότε δὲ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀμφιβάλλῃ ὅτι ἡ διὰ τοῦ ὄρου θεραπεία θὰ ἦτο ἐφαρμόσιμος καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ κυρία δυσχέρεια τῆς ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐφαρμογῆς αὐτῆς συνίσταται ἐν τῷ ἐξῆς, ὅτι ἐν ἀρχῇ ἦτο ἀδύνατον νὰ εὑρεθῇ θεραπευτικὸν μέσον ἐν ἐπαρκεί ποσότητι. Πρῶτος ὁ ἐκ Βερολίνου δρ. Βάρσεμαν ἐπέτυχε τοῦ ἀποτελέσματος τούτου. Ἐν δύο ἐτέροις νοσοκομείοις (Charité καὶ Flisabeth) ἐξ 89 ἀσθενῶν, ἐφ' ὧν ἐφηρμόσθη ἡ διὰ τοῦ ὄρου μέθοδος, ἀπέθνησκον μόνον δώδεκα· καὶ ἐκ τούτων δὲ ἐπτὰ ἀνήκον εἰς τὰς σοβαρωτάτας περιπτώσεις, εἰς οὓς ἡ νόσος εἶχεν ἐμφανισθῆ τοσοῦτον ὀξέως, ὥστε δὲν ἦσαν ἐπιδεκτικοὶ θεραπείας. Ὡστε ἡ θεραπεία πολὺ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐγκαίρου τῆς ἐφαρμογῆς τῆς μεθόδου ταύτης. Ἡ χρῆσις τοῦ ὄρου κατ' ἀρχὰς συνεπάγεται κατάπτωσιν τῆς θερμοκρασίας καὶ κανονικὸν σφιγγμὸν ἐπὶ δὲ προσφάτου προσβολῆς ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας.

Πρὸς τοῦτοις καὶ ἡ μετὰ ταῦτα θεραπεία οὐσιωδῶς διευκολύνεται, κατὰ ταύτην δὲ ἡ θνησιμότης σημαντικῶς ἠλκτώεται. Διὰ τὴν πρὸς θεραπείαν ἔνεσιν ἀρκεῖ δόσις 10 κυβικῶν ἑκατοστομῆτρων ὄρου, στοιχίζουσα σήμερον πέντε μάρκα, μία δὲ ἔνεσις ἀρκεῖ ἐν ταῖς πλείσταις περιπτώσεσι.

Ὁ ἐκ Βερολίνου δόκτωρ Βάσερμαν ὠμίλησε περὶ τῆς θεωρίας τῆς προδιαθέσεως τῶν ἀτόμων διὰ τὰς μολυσματικὰς νόσους. Ἐξήτασεν, εἶπε, τὸ αἷμα πολλῶν

ατόμων, ἄτινα οὐδέποτε προσεβλήθησαν ἐκ διφθερίτιδος, ἀπεδείχθη δὲ ὅτι ἐν κυβικὸν ἑκατοστόμετρον τοῦ αἵματος τῶν ἀτόμων τούτων ἦτο ἰκανὸν νὰ παραλύσῃ δεκαπλάσιον θανατηφόρον. Ἡ ιδιότης αὕτη δὲν εἶναι ἔμφυτος, ἀλλ' ἐπίκτητος, ἀπόδειξις τούτου εἶναι τὸ ὅτι πρὸς βύθια ἰδίᾳ ἄτομα ἔχουσιν αἷμα ἀπρόσβλητον. Ὁ Δαίφλερ εὔρε βλακῆρια τῆς διφθερίτιδος παρὰ προσώποις ὅπως ὑγιέσι, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι τὰ ἄτομα ταῦτα ἔμειναν ἀπρόσβλητα ὑπὸ τοῦ μολύσματος, διότι εἶχον ἤδη ἐν τῷ αἵματι αὐτῶν τὸ ἐναντίον τούτου μέσον, ἦτοι τὸν ὄρρον.

Ἐν τῷ χειρουργικῷ τμήματι ὁ ἐκ Βιέννης ἀντιπρόσωπος τοῦ κλάδου τῆς ὀρθοπαιδικῆς χειρουργικῆς δόκτωρ Ἀδόλφος Λαυρέντιος ὠργάνωσεν ἐπίδειξιν 32 παιδῶν, οἵτινες ἐκ γενετῆς ἔπασχον ἐξάθρωσιν τοῦ ἰσχίου, οἱ ὅποιοι δὲ διὰ χειρουργικῆς μεθόδου ὑπ' αὐτοῦ ἐπινοηθείσης ἐθεραπεύθησαν ἀπαλλαγέντες τῆς χωλώσεως.

Ἐν τῷ τμήματι τῆς ὀδοντοιατρικῆς ὁ κ. Ρομπιπέκ ἐπαρουσίασεν ἐν ἄλλοις ἐνδιαφέρουσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἐπὶ 1 μέχρι 2 ἐλαχίστων λειψάνων ὀδόντων ἐστερέωσε τεχνητὴν ὀδοντοστοιχίαν, ἧς οἱ ὀδόντες εἰσὶ κατεσκευασμένοι ἐκ χρυσοῦ, περιεκαλυμμένοι διὰ στρώματος μίλτου.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 11)23 Σεπτεμβρίου ἐν τῷ τμήματι τῆς θεραπευτικῆς τῶν παιδῶν ὁ ἐκ Κανιζβέργης Φάλκενστάιν ὠμίλησε περὶ φλογιστικῆς ἐνεργείας τοῦ κατὰ τῆς εὐλογίας δαμαλισμοῦ ἐπὶ τῶν νεφρῶν τῶν παιδῶν. Ἐνδιαφέρουσα ὡσαύτως ἦτο καὶ ἡ διάλεξις τοῦ Χέλλερ, διευθυντοῦ τοῦ ἐν Βιέννῃ ἰνστιτούτου τῶν τυφλῶν περὶ τῆς καλουμένης ψυχικῆς κωφώσεως ἐνίων παιδῶν. Παρὰ τούτοις τὸ ὄργανον τῆς ἀκοῆς εἶναι ἀπρόσβλητον, ἀλλ' εἰς τὸν ἐγκεφάλου οὐδεμία ἠχητικὴ ἀντίληψις φθάνει. Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς ἐπιούσης ὁ μηχανικὸς Σουλτζ Σρασνίσκης συνέστησεν ὡς μέσον κατὰ τοῦ καπνοῦ τῶν θερμαστῶν τὴν τοποθέτησιν καταλλήλων ἀγγείων ὕδατος ἐν τῷ μέρει, ἐνθα πίπτει ἡ τέφρα τῆς θερμάστρας, διότι οἱ ἀτμοὶ τοῦ ὕδατος καθιστῶσι τὸν καπνὸν βαρύν, κατὰ συνέπειαν δὲ οὗτος πίπτων ἐν τῇ θερμάστρᾳ καίεται, ἐξ οὗ πρόερχεται οἰκονομία καυσίμου ὕλης κατὰ 30—4¹/₀.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 12)24 Σεπτεμβρίου ἐνδιαφέρουσα ἦτο καὶ ἡ διάλεξις τοῦ ἐκ Ζυρίχης καθηγητοῦ Φορέλ περὶ τῆς καταστρεπτικῆς ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἐπιρροῆς τοῦ ἀλκοολισμοῦ. Σπουδαία ὡσαύτως ἦτο καὶ ἡ διάλεξις τοῦ ἐκ Φραγκφούρτης φρενολόγου Ἀλτσχάιμερ, εἰπόντος ἐν ἄλλοις ὅτι τὸ φοβερότερον τῶν νεωτέρων ἐγκεφαλικῶν νοσημάτων, ἦτοι ἡ προδευτικὴ παράλυσις (ἡ κοινῶς μαλάκυνσις τοῦ ἐγκεφάλου καλουμένη) ἐπ' ἐσχάτων παρατηρήθη πολλάκις καὶ παρὰ παισὶ καὶ παρὰ ἀτόμοις διατελοῦσιν ἐν τῇ ἡλικίᾳ τῆς ἀναπτύξεως. Ἡ νόσος αὕτη ἐμφανίζεται παρὰ τοῖς παισὶ διαφόρως ἢ παρὰ τοῖς ἀνεπτυγμένοις, προχωρεῖ δὲ βραδέως μὲν ἀλλὰ θανατηφόρως. Ὡς αἷτιον τῆς νόσου θεωρεῖ ὁ ρήτωρ τὴν συφιλίδα ἢ τὴν ἐκ γενετῆς καὶ κληρονομικὴν ἢ τὴν ἐκ σώματος ἄλλου μεταδιδόμενην. Καὶ ἄλλοτε μὲν ἢ τελευταία αὕτη νόσος μεταδίδεται ἐκ τῆς

τροφοῦ, ἄλλοτε δὲ τοῦ φιλήματος, ὅπερ λαμβάνει τὸ παιδίον.

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ὡσαύτως καὶ διάλεξις τῆς δεσποινίδος Λεονόθας, ρωσίδος ἰατροῦ, ἐργαζομένης ἐν τῷ ἐν τῷ Ζυρίχῃ νοσοκομείῳ νευρικῶν νοσημάτων «περὶ ἀναπτύξεως τοῦ νευρικοῦ συστήματος παρ' ἀνθρωπίνοισ ἐμβρυοῖς ἀνευ ἐγκεφάλου καὶ νωτιαίου μυελοῦ». Αἱ ἀνατομικαὶ αὐτῆς ἔρευναι ἀπέδειξαν ὅτι παρὰ τοιοῦτοις ἐμβρυοῖς ὑπολείπεται μὲν ἡ ἀνάπτυξις τῶν κινητηρίων νεύρων καὶ ὅτι ἐπομένως ταῦτα ἐξέρχονται ἐκ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ, ὅτι ὅμως τὰ αἰσθητικὰ καὶ συμπαθητικὰ νεῦρα καίπερ μὴ ὑπάρχοντος νωτιαίου μυελοῦ, ἀναπτύσσονται ἐκ πλαγιῶν γαγγλιακῶν κέντρων. Καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὸ βιώσιμον τῶν τοιοῦτων ἐμβρυῶν, ἡ διάσημος ἰατρὸς ἀνεκοινώσατο ὅτι εἶδε νεογνὸν ἀνευ τοῦ κυρίου τμήματος τοῦ ἐγκεφάλου, ζῆσαν δέκα ὥρας.

Ἐν κοινῇ συνεδρίᾳ τῶν ἰατρικῶν μαθημάτων χειρουργικῆς, ἐσωτερικῆς ἰατρικῆς, θεραπευτικῆς τῶν νεύρων, νοσημάτων τῶν ὠτων καὶ τοῦ λαιμοῦ, συνεζητήθη τὸ ζήτημα τῆς θεραπείας τῆς κήλης καὶ τῶν μετ' αὐτῆς συνδεομένων νοσημάτων ὡς καὶ τῆς συφιλίδος καὶ τῶν ἐγκεφαλικῶν ἀποστημάτων.

Ἐν τῷ τμήματι τῆς ἐθνολογίας καὶ ἀνθρωπολογίας ὁ δόκτωρ Μπουσαί (Στεπίνου) ἐζήτησε τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν ἐπὶ τῆς γενέσεως καὶ τῆς συχνότητος τῶν παθολογικῶν μεταβολῶν καθόλου, ἰδίᾳ δὲ τῶν νευρικῶν καὶ πνευματικῶν νοσημάτων. Τὸ παράδειγμα τοῦ ζωϊκοῦ κόσμου δείκνυσιν ὅτι τάξεις τινὲς ζῶων προσβάλλονται ὑπὸ τῶν νοσημάτων κατὰ διάφορον βαθμὸν. Καὶ ἐπὶ τῶν διαφόρων φυλῶν ἐγένοντο ἀνάλογοι παρατηρήσεις. Ἐν τῇ λευκῇ φυλῇ παρατηρεῖται ἡ διάφορος ἐπιδεικτικότης παρὰ τοῖς διαφόροις αὐτῆς κλάδοις διὰ τὰ τροπικὰ νοσήματα (ἐλώδης καὶ κίτρινος πυρετός). Ἡκιστα ὑποκείμενοι εἰς ταῦτα εἶναι οἱ Σκανδιναβοί, εἶτα ἔρχονται κατὰ τάξιν οἱ Γερμανοί, οἱ Ὀλλανδοί, οἱ Ἀγγλοσάξωνες, οἱ Γάλλοι, οἱ Ἴταλοὶ καὶ οἱ Ἰσπανοί. Δι' ἕκαστον δὲ κλάδον τῆς φυλῆς παρατηροῦνται αἱ ἐξῆς ιδιότητες· ὁ κελτικὸς κλάδος διακρίνεται, ὡς διδάσκει ἡ ἱστορία, διὰ μεγάλης σχετικῶς στειρότητος, ἐν συγκρίσει δὲ πρὸς τὸν γερμανοσκανδιναυικὸν διακρίνεται ὡς λίαν ὑποκείμενος εἰς κοιλιακὸν τύφον, ὑστερισμὸν, διφθερίτιδα, τράχωμα καὶ ἄλλα.

Ἡ ἀεροπορικὴ.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 14)26 αὐγούστου ἡ μᾶλλον ἐνδιαφέρουσα τῶν διαλέξεων ἦν ἡ τοῦ αὐλικοῦ συμβούλου καὶ καθηγητοῦ Μπόλτσμαν, διαπρεπῆ κατέχοντος θέσιν ἐν τοῖς περὶ τὴν θεωρητικὴν φυσικὴν ἀσχολουμένοις, πραγματευσαμένου δὲ διὰ μακρῶν περὶ τῆς ἀεροπορικῆς· περιλήψιν τῆς διαλέξεως αὐτῆς παρατιθέμεθα κατωτέρω.

Ἀρχόμενος τῆς διαλέξεως αὐτοῦ ὁ κ. Μπόλτσμαν εἶπεν ὅτι οἱ τὸ ζήτημα τῆς ἐν τῷ ἀέρι πτήσεως ἀποπειραθέντες νὰ λύσωσι καὶ ἀποτυχόντες ἀποτελοῦσιν ὀλόκληρον λεγεῶνα· ἀλλ' ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἀπὸ

τοῦ μυθολογικοῦ Δαιδάλου, περὶ τὸ ζήτημα ἠσυχολήθησαν αἱ ἐξοχώτεροι τῶν διανοιῶν. Πράγματι δὲ οὐδὲν πρόβλημα ἔλκυε τοσοῦτον τὸν ἄνθρωπον. ὅστις, ὑπερβάς διὰ τοῦ σιδηροδρόμου τὸν ὠκύποδα ἵππον καὶ περιφρονήσας διὰ τῶν κολοσσιαίων καὶ τοὺς ὠκεανούς διασχίζόντων πλοίων τὴν νηκτικὴν τοῦ ἰχθύος δύναμιν, ἐπιζητεῖ νὰ ἀγωνισθῇ καὶ κατὰ τὴν πτῆσιν πρὸς τὰ πτηνά. Ἄναμφιβόλως σχεδὸν εἶναι, εἶπεν, ὅτι τὸ οἰακοστροφοῦμενον ἀεροπόρον θὰ δώσῃ εἰς τὰς συγκοινωνίας ὄθησιν ἀπέναντι τῆς ὁποίας ἢ διὰ τῶν σιδηροδρόμων καὶ ἀτμοπλοίων δοθεῖσα σχεδὸν δὲν δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν. Ὁ κ. Μπόλτμαν, περὶ τῆς οἰακοστροφῆσεως τοῦ ἀεροπόρου προκειμένου εἶπεν ὅτι ἡ λύσις τοῦ προβλήματος οὐ μόνον εἶναι δυνατὴ, ἀλλὰ καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐπιτευχθήσεται βραχέως. Εἶτα ἀνέφερε τὰς πρὸς οἰακοστροφήσιν γενομένας διαφοροὺς ἀποδείξεις, ἰδίᾳ δὲ τὰς τῶν γάλλων ἀξιοματικῶν Κρέψ καὶ Ρενάρ, κατασκευασάντων ἀεροπόρον, ἔχον σχῆμα σιγάρου καὶ διευθυνάντων τοῦτο μόνον ἐν νηνεμίᾳ κατὰ βούλησιν δι' οἰακος ἐλιχομόρφου. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀεροπόρον ὅμως παρεσύρετο καὶ ὑπὸ μετρίου ἀνέμου. Ἄφ' ἑτέρου, ὅπως ἀεροπόρον τι δύναται ν' ἀνυψώσῃ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἓνα ἄνθρωπον, πρέπει νὰ ἔχη ὄγκον χιλιάκις περίπου μῆζονα, ὅπως δὲ συνανυψώσῃ καὶ τὰ εἰδικῶς βαρύτερα διάφορα μηχανήματα, δεόν νὰ εἶναι πολὺ ὄγκωδέστερον. Ἄλλ' ἢ χρήσις τοσοῦτον κολοσσιαίων σωμάτων εἶναι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετος πρὸς τὴν κυρίαν τοῦ ἐναερίου σκάφους ἰδιότητα, τὴν ταχείαν πρὸς τὰ πρόσω κίνησιν.

Εἶτα ὁ κ. Μπόλτμαν περιέγραψε τὰς δυναμικὰς λειτουργίας μηχανᾶς, αἵτινες ἄνευ τῆς χρήσεως ἀερίου εἰδικῶς ἐλαφροτέρου τοῦ ἀέρος, ἀνυψοῦνται διὰ τῆς προσκλήσεως ἰκανῆς ταχύτητος. Αὗται διαιροῦνται εἰς δύο κυρίας κατηγορίας· καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ κατηγορίᾳ ἡ κινητήριος δύναμις χρησιμοποιεῖται πρὸς ἀνύψωσιν, ὡς τοιαύτη δὲ δύναμις χρησιμεύει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἑλιξ, ἐνεργῶν ἐν τῷ ἀέρι καθέτως, ὃν τρόπον ὁ ἑλιξ τοῦ ἀτμοπλοίου ὀριζοντίως ἐν τῷ ὕδατι. Ἐν τῇ δευτέρᾳ κατηγορίᾳ τῶν δυναμικῶν πτητικῶν μηχανῶν, (αἵτινες καλοῦνται γαλλιστὶ aéroplans, γερμανιστὶ δὲ Drachenflieger), ἐν αἷς ἡ κινητήριος δύναμις χρησιμοποιεῖται κυρίως διὰ ὀριζόντιον πρὸς τὰ πρόσω κίνησιν, ἢ ἀνύψωσιν ἐπιτυγχάνεται ὡς ἐν ταῖς συσκευαῖς τοῦ Βέλνερ καὶ τοῦ Αἰλιενταλ διὰ τῶν ἐγκρασιῶς κεκλιμένων καὶ μικρὸν κεκυρτωμένων ἐπιπέδων. Τὸ σύστημα τοῦτο ἐφαρμόζεται κατὰ τὴν ἀνύψωσιν τῶν παιδικῶν χαρταετῶν καὶ κατὰ τὴν πτῆσιν τῶν μεγάλων πτηνῶν. Ἡ ἀναγκαία ὀριζοντία ταχύτης παρέχεται εἰς τὰς συσκευὰς ταύτας ἢ διὰ κινήσεως εἴδους πτερυγῶν, ὅτε καὶ ἡ συσκευὴ ὁμοιάζει πρὸς πτηνόν, ἢ δι' ἐλικῶν κινουμένων ὀριζοντίως.

Κατωτέρω ὁ κ. Μπόλτμαν ἐποίησατο λόγον περὶ διαφορῶν ἄλλων συσκευῶν, βασιζομένων ἐπὶ τῶν δύο ἀνωτέρω συστημάτων, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῆς ἐσχάτως ἐν τῇ Ὁξφόρδῃ συνελεύσει φυσιολόγων παρουσιασθείσης μηχανῆς τοῦ κ. Μάξιμ. Οἱ δύο αὐτῆς ἐλικες κινοῦνται διὰ ἀτμομηχανῆς, εὐφύεστατα κατασκευασμένης, θερμαινο-

μένης δὲ διὰ βενζίνης. Ἡ μηχανὴ αὕτη, ἔλκουσα μετὰ τῶν δύο αὐτὴν χειριζομένων ἀνθρώπων 8000 ἀγγλικὰς λίβρας (2820 ὀκάδας) καὶ κινουμένη διὰ ταχύτητος 30 μέτρων κατὰ δευτερόλεπτον, ἦτοι ταχύτερον τῶν ταχειῶν ἀμαξοστοιχιῶν, ἀνυψώθη ἄπαξ ἐν τῷ ἀέρι. Οὕτως ὁ κ. Μάξιμ. ἐποίησατο τὸ δεύτερον πρὸς ἐπινοήσιν τῶν οἰακοστροφοῦμένων ἐναερίων σκαφῶν βῆμα, ἀποδείξας ὅτι διὰ δυναμικῆς πτητικῆς μηχανῆς εἶναι δυνατόν νὰ συνανυψωθῇ ἐν τῷ ἀέρι μέγας φόρτος.

Ἐπιστεῦθη λοιπὸν ὅτι οἱ Ἄγγλοι ἐποίησαντο νέαν λίαν ἐνδιαφέρουσαν ἐφεύρεσιν. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν ἐπέτυχε καθ' ὅλοκληρίαν, διότι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δοκιμῶν, θραυσθεῖσης μιᾶς τῶν σιδηρῶν ράβδων, ἐφ' ὧν ἡ συσκευὴ ἐκινεῖτο κατ' ἀρχάς, ἡ μηχανὴ ἀνυψώθη πρὸ τῆς καταλλήλου στιγμῆς, οὕτω δὲ μετὰ μικρὸν ἔμεινεν ἀκίνητος. Αἱ τοιαῦται δοκιμαί εἶναι λίαν ἐπικίνδυναι, ὀρθῶς δὲ ὁ Μάξιμ. εἶπεν ὅτι ὁ ταύτας ἐκτελῶν πρέπει νὰ ἦναι οὐ μόνον μηχανικὸς ἀλλὰ καὶ σχοινοβάτης. Οὐχ ἤττον, ἀποδειχθέντος ὅτι ἡ δύναμις τῶν μηχανῶν τούτων ἀρκεῖ πρὸς ἀνύψωσιν βαρῶν, ἢ διεύθυνσις αὐτῶν ἀποβαίνει ζήτημα ἐπιδεξιότητος.

Τὸ τρίτον ἐν τῷ προβλήματι τοῦτο βῆμα ἐποίησατο ὁ ἐκ Βερολίνου Ὁθων Αἰλιενταλ, περὶ τῆς συσκευῆς τοῦ ὁποίου ἐγράψαμεν ἐπανειλημμένως). Μεθ' ὅλας τὰς ἀτελείας αὐτῆς καὶ ἡ συσκευὴ αὕτη ἀποτελεῖ θεωρητικὴν τοῦ ζητήματος λύσιν.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐπινοηθεισῶν μηχανισμῶν ὁ πλείονας ἐλπίδας ἐπιτυχίας ἔχων καὶ δυνάμενος νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐν μικροῖς προτύποις καὶ ἐν μεγάλας συσκευαῖς εἶναι ὁ ἐνεργῶν διὰ πλῆθυσιν ἐπιπέδων καὶ δι' ἐλικῶν ἀποκτῶν ὀριζοντίαν ταχύτητα.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 14)26 Σεπτεμβρίου ὁ καθηγητῆς Τούμας ἐξετέλεσεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ φυσιολογικοῦ ἰνστιτούτου ἠλεκτρικὰ πειράματα τοῦ ἐκ Παρισίων φυσικοῦ Γεσλά, ἀφορῶντα εἰς ἀπόδειξιν νόμων τινῶν τῆς μεταβολῆς τῆς διευθύνσεως τῶν διὰ σωμάτων διερχομένων ἠλεκτρικῶν ρευμάτων.

Ἐν τῷ τμήματι τῆς φυσιολογίας ἐγένοντο ἀνακοινώσεις πλείστων πραγματειῶν περὶ καθορισμοῦ τῆς ἐνεργείας ἐκάστου τμήματος τοῦ ἐγκεφάλου. Κατὰ ταύτας ὁ ἐκ Πράγας καθηγητῆς Πικ, ἐκτελῶν πειράματα ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Χερνχάιζερ, κατώρθωσε διὰ τῆς καταστροφῆς μικρῶν τμημάτων τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς χιτῶνος νὰ προκαλέσῃ παρὰ τοῖς ζῴοις παραμορφώσεις τοῦ ὀπτικοῦ νεύρου, ἐπεκταθείσας μέχρι τοῦ ἐγκεφάλου, ἐκ τῶν δοκιμῶν δὲ τούτων ἐξήχθησαν συμπεράσματα περὶ τῆς μεταδόσεως τοῦ αἰσθήματος τῆς ὀράσεως. Εἰς τὸ ἔδαφος τοῦτο τῆς ἀνατομικῆς πειραματικῆς φυσιολογίας τοῦ ἐγκεφάλου ἀνήκει καὶ ἡ ἐν τῷ λαρυγγολογικῷ τμήματι ἀνακοίνωσις τοῦ καθηγητοῦ Ὁνοδῆ (Βουδαπέστης) περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ φωνητικοῦ κέντρου ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ.

(Ἄκολουθεῖ).